

Nghĩa đồng bào

● Nguồn: VGP

Khi thanh niên chung tay xóa bỏ tập tục văn hóa có hại

Để có thể xóa bỏ, giảm thiểu các tập tục văn hóa có hại, cần sự chung tay của nhiều cơ quan, ban ngành, tổ chức chính trị, các thành phần trong xã hội. Trong đó, đoàn viên, thanh niên là lực lượng xung kích trong các hoạt động tuyên truyền, vận động nhân dân trên địa bàn.

● Đoàn viên, thanh niên xã Cán Tỷ tuyên truyền người dân xóa bỏ hủ tục. (Nguồn: Báo Hà Giang)

Đoàn viên, thanh niên xắn tay cùng bà con xóa bỏ hủ tục

Cán Tỷ là xã vùng cao của huyện Quản Bạ, tỉnh Hà Giang, đặc biệt khó khăn của huyện, đa số người dân là đồng bào dân tộc thiểu số như: Mông, Dao... Toàn xã có 8 thôn, 1.129 hộ, 5.536 khẩu. Trình độ dân trí không đồng đều; phương thức sinh hoạt, sản xuất còn nhỏ lẻ, mang tính tự cung, tự cấp; đời sống nhân dân còn nhiều khó khăn. Nhiều năm trước, xã tồn tại nhiều hủ tục, phong tục, tập quán lạc hậu như: không đưa người chết vào áo quan, tổ chức tang lễ dài ngày, giết mổ nhiều gia súc, nghi lễ rước rã, mất vệ sinh môi trường; trong việc cưới hỏi thì thách cưới cao, tổ chức cầu kỳ, gây lãng phí tiền bạc, tình trạng tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống, gây ra hệ lụy khôn lường, trẻ em sinh ra mắc nhiều bệnh lý, sức khỏe yếu, trí tuệ suy giảm; nhiều gia đình có người ốm không đưa đi khám, chữa tại các cơ sở y tế mà tổ chức cúng bái tại nhà, gây tốn kém....

Là lực lượng xung kích trên mọi lĩnh vực, đoàn viên, thanh niên xã Cán Tỷ đã tích cực phối hợp tuyên truyền, vận động nhân dân xóa bỏ hủ tục, phong tục, tập quán lạc hậu theo chỉ đạo tại Đề án số 16-ĐA/HU của Ban Thường vụ Huyện ủy về thực hiện xóa bỏ hủ tục, phong tục, tập quán lạc hậu, xây dựng nếp sống văn minh trong nhân dân các dân tộc huyện Quản Bạ, giai đoạn 2022 - 2025, định hướng đến năm 2030.

Từ công tác tuyên truyền, vận động của đoàn viên, thanh niên, gia đình ông Sùng Chá Páo, xóm Phó Lô Phìn, thôn Đầu Cầu 2, xã Cán Tỷ là một trong những gia đình thực hiện tốt việc xóa bỏ hủ tục, tập quán lạc hậu ở địa phương. Ông Páo cho truyền

thông biết: “Từ khi được cán bộ Đoàn thanh niên xã tuyên truyền, dòng họ Sùng chúng tôi có 150 hộ, 100% ký cam kết thực hiện tốt việc xóa bỏ hủ tục, tập quán lạc hậu. Thực hiện đưa người chết vào áo quan, tổ chức đám không quá 48 giờ, không mổ nhiều gia súc, tiến hành quy đổi việc đóng góp vật phẩm thành tiền mặt để giúp đỡ gia chủ một cách thiết thực. Từ khi được tuyên truyền đến nay, cuộc sống của người dân chúng tôi thuận lợi, kinh tế phát triển hơn, các thành viên trong dòng họ cũng có sự đồng nhất về mọi việc”. Anh Sùng Mí Pó, thôn Đầu Cầu 2 cho biết: “Là một đoàn viên, trong các buổi sinh hoạt, tôi thường được các đồng chí trong Ban Chấp hành đoàn xã tuyên truyền về Luật Hôn nhân và Gia đình và các văn bản pháp luật khác. Cách đây không lâu, tôi vừa kết hôn, việc tổ chức đám cưới được tiến hành theo đúng quy định của pháp luật, gia đình nhà gái không thách cưới cao, cả hai bên gia đình không tổ chức ăn uống linh đình nhiều bữa, dài ngày như những đám cưới trước đây. Thời gian qua, tình trạng tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống cũng không còn, từ đó chất lượng đời sống cũng được nâng lên”.

Tương tự, huyện Quang Bình, Hà Giang có 12 dân tộc cùng chung sống hài hòa, trong đó dân tộc thiểu số chiếm trên 90%. Mỗi dân tộc đều có những tín ngưỡng, tập quán riêng biệt. Tuy nhiên, trong đời sống nhân dân vẫn còn tồn tại một số hủ tục, như: làm đám hiếu dài ngày; mổ quá nhiều gia súc, gia cầm; tục thách cưới quá cao; uống rượu, bia quá nhiều; tảo hôn và hôn nhân cận huyết... ảnh hưởng nặng nề đến kinh tế gia đình. Trước thực trạng đó, với vai trò nòng cốt, xung kích, Huyện đoàn Quang Bình

● Các học sinh tham gia CLB Thủ lĩnh của sự thay đổi trường THCS Lương Trung thuyết trình kiến thức về phòng chống xâm hại tình dục. (Nguồn: Báo PNVN)

● Một tiểu phẩm tuyên truyền xóa bỏ tập tục văn hóa lạc hậu tại Diễn đàn. (Nguồn: Hội LHPNVN)

xây dựng kế hoạch, quán triệt, thực hiện việc bài trừ các hủ tục, phong tục, tập quán lạc hậu trong đoàn viên, thanh niên và nhân dân các dân tộc. “Trên địa bàn thôn có nhiều đồng bào cùng sinh sống, lúc đầu tuyên truyền để người dân xóa bỏ các tập quán lạc hậu gặp nhiều khó khăn vì những tập quán lạc hậu đã đi vào tiềm thức của nhiều người, nhận thức còn hạn chế. Với quan điểm “mưa dầm thấm lâu” để người dân hiểu về ảnh hưởng của hủ tục đến kinh tế gia đình, tôi cùng các đoàn thể trong thôn thường xuyên tổ chức tuyên truyền bằng nhiều hình thức phù hợp với phong tục, tập quán của từng dân tộc. Dần dần người dân đã thay đổi, xóa bỏ được các hủ tục, xây dựng nếp sống văn minh”, anh Ma Văn Nhin, Bí thư Chi đoàn thôn Hạ Sơn, xã Vĩnh Thượng trao đổi với báo chí cho biết...

Thanh thiếu niên là lực lượng xung kích trong xóa bỏ các tập tục lạc hậu

Ví dụ ở Hà Giang đã phân nào minh chứng cho vai trò quan trọng của đoàn viên, thanh niên trong các hoạt động tuyên truyền, vận động nhân dân trên địa bàn xóa bỏ, giảm thiểu các tập tục văn hóa có hại.

Mới đây, nhằm hướng tới giải pháp phát huy vai trò thanh niên tiên phong xóa bỏ tập tục văn hóa có hại, Hội LHPN Việt Nam đã tổ chức Diễn đàn cấp quốc gia về nhận diện và xóa bỏ tập tục văn hóa có hại - vai trò của thanh niên vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Theo Phó Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam bà Nguyễn Thị Minh Hương, bên cạnh những phong tục tập quán tốt đẹp được lưu truyền qua nhiều thế hệ tạo nên bản sắc văn hóa của 54 dân tộc được bạn bè quốc tế công nhận và

tôn vinh thì cũng còn không ít những tập tục lỗi thời đang cản trở của sự phát triển và tiến bộ xã hội. Có thể kể đến như: tình trạng tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống mặc dù có giảm nhưng vẫn còn khá phổ biến ở nhiều vùng dân tộc thiểu số; tập tục như thách cưới ở một số dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên với yêu cầu thách cưới cao so với điều kiện kinh tế của gia đình nhà gái; tục chôn sống con theo mẹ ở vùng đồng bào Giê Triêng tỉnh Quảng Nam; tục “nói dấy” của đồng bào Bru - Vân Kiều ở tỉnh Quảng Bình; tục nghi kỵ “cầm đồ độc” ở vùng đồng bào H’re tỉnh Quảng Ngãi; tập quán chỉ cúng bái khi ốm đau mà không đến cơ sở y tế chữa bệnh, sinh đẻ tại nhà không có người có chuyên môn hỗ trợ...

Thời gian qua, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương chính sách về phát triển kinh tế - xã hội vùng dân tộc thiểu số, về công tác dân tộc, trong đó có Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, trong đó có Dự án 8 về Thực hiện bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em. Trong khuôn khổ Dự án 8, Hội LHPN Việt Nam đã chủ trì, phối hợp với các cơ quan, bộ, ngành tổ chức nhiều hoạt động nhằm phát huy vai trò của thanh thiếu niên trong thúc đẩy bình đẳng giới: Trung ương Hội đã phối hợp với TW Đoàn TNCS Hồ Chí Minh triển khai Cuộc thi sáng tác sản phẩm truyền thông trên nền tảng số nâng cao nhận thức về bình đẳng giới vùng dân tộc thiểu số và miền núi với chủ đề “Rêo cao hạnh phúc”; Trung ương Hội LHPN Việt Nam đã phối hợp với Hội đồng đội Trung ương và Bộ GD&ĐT triển khai mô hình Câu lạc bộ (CLB)

“Thủ lĩnh của sự thay đổi” tại địa bàn đặc biệt khó khăn của 40 tỉnh, thành vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi...

Nói riêng về CLB “Thủ lĩnh của sự thay đổi” là 1 trong 4 mô hình cơ bản của Dự án 8, là một mô hình đặc thù dành riêng cho trẻ em vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, với mục đích để trẻ em được tham gia chia sẻ, trang bị kiến thức, kỹ năng sống phòng ngừa, ứng phó với bạo lực, xâm hại, các kiến thức về giới, bình đẳng giới và các vấn đề liên quan đến trẻ em, giúp trẻ có đủ năng lực tham gia vào quá trình xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình, chính sách liên quan đến trẻ em. Đến nay, cả nước đã thành lập và duy trì hoạt động 550 CLB, thu hút sự tham gia của hơn 12.000 trẻ em trong độ tuổi từ 10 - 16 tuổi và các em đang và sẽ là lực lượng xung kích trong xóa bỏ các tập tục lạc hậu.

Đơn cử như CLB “Thủ lĩnh của sự thay đổi” tại Trường THCS Lương Trung huyện Bá Thước, Thanh Hóa được Hội LHPN huyện Bá Thước phối hợp với trường thành lập trong bối cảnh Lương Trung là một trong những xã có phần đông dân số là đồng bào người Mường sinh sống trên địa bàn huyện Bá Thước. Do những khó khăn về điều kiện tự nhiên, đất đai canh tác kém, phần lớn người ở độ tuổi lao động tại xã Lương Trung đi làm ăn xa. Với hoàn cảnh đó, trẻ em ở đây hầu hết đều sống với ông bà. Việc giáo dục con trẻ cũng vì thế mà gặp phải rất nhiều vấn đề bất cập, có thể trực tiếp ảnh hưởng tới sự phát triển và hình thành nhân cách của trẻ em.

CLB “Thủ lĩnh của sự thay đổi” trường THCS Lương Trung được ra mắt vào tháng 12/2023 có 30 thành viên là học sinh từ khối 6 đến khối 9 bao gồm cả nam lẫn nữ. Tham gia vào CLB, học sinh được tìm hiểu về các kiến thức như quyền trẻ em, phòng chống xâm hại tình dục, phòng chống tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống, phòng tránh bạo lực học đường, kỹ năng giao tiếp ứng xử trên không gian mạng thông qua các trò chơi, thảo luận nhóm, vẽ tranh, đóng kịch...

Em Bùi Thị Huyền Trang, nhóm trưởng CLB “Thủ lĩnh của sự thay đổi” cho biết: “Nhờ tham gia CLB “Thủ lĩnh của sự thay đổi”, em đã mạnh dạn hơn rất nhiều. Trước đây, em không biết nhiều kiến thức về chống bạo lực học đường, chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên. Nhưng từ khi tham gia CLB, các thầy cô từ nhiều đoàn thể đã hướng dẫn em rất nhiều kiến thức và kỹ năng sống, trao cho em cơ hội được đứng trước nhiều người và tự tin như bây giờ”.

Đến nay, Hội LHPN huyện Bá Thước đã thành lập được 5 CLB trên toàn huyện. Bà Lê Thị Hải Lý - Chủ tịch Hội LHPN huyện Bá Thước - cho biết, trong thời gian tới, Hội LHPN huyện sẽ phấn đấu hoàn thành mục tiêu thành lập 10 CLB Thủ lĩnh của sự thay đổi trên địa bàn huyện...

HỒNG MINH

TRƯỜNG HỌC HẬU BẢO LŨ:

Những con số xót lòng

● Thứ trưởng Nguyễn Thị Kim Chi thăm học sinh thôn Làng Nủ bị thương đang điều trị tại Bệnh viện huyện Bảo Yên. (Ảnh: MOET)

● Sân trường ngập bùn đất tại Trường THCS số 1 Phố Ràng (Lào Cai).

● HS khu trường Làng Nủ đã đi học trở lại từ ngày 16.9. (Ảnh: HT)

Tuần qua, học sinh vùng bị thiệt hại nặng nề bởi cơn bão số 3 trở lại trường học. Tuy nhiên, còn nhiều trường/điểm trường ở 6 tỉnh vẫn chưa thể dạy học do nước chưa rút hết...

Học sinh vùng Làng Nủ đã trở lại trường

Bà Dương Bích Nguyệt - Giám đốc Sở GD&ĐT tỉnh Lào Cai cho biết: Tính đến ngày 13/9, có 35 em học sinh của tỉnh thiệt mạng và mất tích, 15 em học sinh bị thương do bão lũ. Số nhân viên, giáo viên toàn ngành Giáo dục Lào Cai bị ảnh hưởng do bão số 3 cần được hỗ trợ là trên 600 hộ gia đình (nhà bị sập, bị ngập nước, sạt lở đất...). Riêng huyện Bảo Yên có 410 gia đình, có 3 giáo viên thuộc Phòng GD&ĐT thị xã Sa Pa bị thương tích phải nhập viện.

Chia sẻ về những mất mát, thiệt hại nặng nề, ông Bùi Minh Tuấn - Trưởng Phòng GD&ĐT huyện Bảo Yên cho biết: Có 25 học sinh của huyện thiệt mạng do mưa lũ, trong đó 23 em từ thôn Làng Nủ, xã Phúc Khánh. 410 gia đình giáo viên chịu thiệt hại do mưa lũ.

Những ngày qua, các lực lượng chức năng của tỉnh Lào Cai, huyện Bảo Yên và lực lượng sinh viên tình nguyện tích cực cùng các trường học dọn dẹp, khắc phục hậu quả sau bão số 3 để sớm ổn định việc học tập. Tuy nhiên, theo ông Bùi Minh Tuấn, do học sinh, giáo viên chịu ảnh hưởng nặng nề, trường học khó khăn, giao thông chia cắt giữa các khu vực nên dự kiến mới có 30 trường học của huyện Bảo Yên cho học sinh đi học trở lại từ ngày 16/9, 43 trường học còn lại dự kiến sẽ tổ chức học tập cho học sinh từ ngày 23/9.

"Rất đau xót. Chúng tôi đang cố gắng làm tốt công tác ổn định tâm lý cho giáo viên, phụ huynh, bảo đảm không ảnh hưởng tỷ lệ chuyên cần. Dự kiến ngày 23/9 toàn bộ học sinh của huyện đi học. Chúng tôi cũng đã tính toán để bảo đảm không ảnh hưởng tới kế hoạch chương trình năm học", Trưởng Phòng GD&ĐT huyện Bảo Yên Bùi Minh Tuấn chia sẻ.

Chia sẻ sâu sắc với mất mát, thiệt hại vô cùng to lớn không thể khắc phục trong "ngày một, ngày hai" của các thầy, cô giáo, các em học sinh tỉnh Lào Cai, Thứ trưởng Bộ GD&ĐT Nguyễn Kim Chi đồng thời gửi lời thăm hỏi, chia sẻ, động viên của Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn tới

các thầy, cô giáo, các em học sinh và ngành Giáo dục Lào Cai.

Trước cùng lúc nhiều việc cần phải làm để khắc hậu quả sau lũ, Thứ trưởng mong muốn và lưu ý ngành Giáo dục Lào Cai quan tâm đầu tiên tới việc ổn định tinh thần, tư tưởng, động viên tinh thần học sinh, giáo viên, phụ huynh. Tiếp theo là khẩn trương phối hợp với chính quyền địa phương để huy động lực lượng chức năng, các lực lượng tình nguyện dọn dẹp trường lớp sau lũ, nước rút đến đâu làm ngay tới đó, tránh để lâu việc dọn dẹp càng khó khăn hơn.

Với việc chuẩn bị tái thiết dạy và học, Thứ trưởng nhấn mạnh "điều quan trọng trước hết là an toàn". "Cố gắng hết mức để sớm trở lại dạy và học nhưng sẽ không có khi giáo viên, học sinh không bảo đảm đủ điều kiện an toàn. Những nơi chưa an toàn chưa cho học sinh đi học", Thứ trưởng lưu ý. Đồng thời cho rằng, dù bão lũ đã qua nhưng vẫn tiềm ẩn nguy cơ mưa giông, sạt lở nên cần nhắc nhở, giáo dục học sinh đến nơi an toàn.

2 giáo viên, 8 học sinh Yên Bái thiệt mạng do bão lũ

Cơn bão số 3 gây ra mưa lớn, ngập úng, sạt lở đất, ảnh hưởng lớn đến các cơ sở giáo dục, gia đình cán bộ, giáo viên và học sinh Yên Bái. Theo thông tin của Sở GD&ĐT Yên Bái, có 2 giáo viên, 8 học sinh của tỉnh Yên Bái thiệt mạng, 2 học sinh bị thương do mưa bão. Có 28 cơ sở giáo dục bị ngập lụt đã dọn dẹp, khắc phục xong; 37 cơ sở giáo dục bị sạt lở. Bên cạnh đó, còn một số trường, điểm trường bị sạt lở đất với khối lượng ít, các trường đã chủ động huy động cán bộ, giáo viên, nhân viên và học sinh để khắc phục. Thiệt hại về cơ sở vật chất, thiết bị dạy - học, sách vở ước tính ban đầu khoảng 45 tỷ đồng. Số học sinh bị mất/hồng sách giáo khoa, đồ dùng học tập ước khoảng 22.787, trong đó khối phòng GD&ĐT là 19.193, khối THPT là 3.594. Dự kiến kinh phí khoảng 11,5 tỷ đồng.

Trao đổi về công tác khắc phục hậu quả bão số 3, Phó Chủ tịch UBND tỉnh

Yên Bái Vũ Thị Hiền Hạnh cho biết: Ngay sau khi nước rút tỉnh Yên Bái đã huy động tối đa lực lượng trên địa bàn tỉnh và lực lượng hỗ trợ với số lượng khoảng 104.000 người để khắc phục bão lũ. Hiện đa số các trường bị ngập lụt đã huy động, phối hợp với các lực lượng trong và ngoài ngành để dọn dẹp vệ sinh, về cơ bản đã sạch sẽ. Tuy nhiên, việc dọn dẹp, vệ sinh ở một số trường thuộc thành phố Yên Bái gặp nhiều khó khăn do mất điện, thiếu nguồn nước, thiếu các thiết bị chuyên dụng. Nhiều trường bị sạt taluy, sụt lún công trình, sạt lở tường rào chưa được khắc phục, hiện các trường đã báo cáo chính quyền, các cấp quản lý để đánh giá và có phương án xử lý.

Từ sáng ngày 13/9, Yên Bái có 152/442 trường từ mầm non đến phổ thông tổ chức đón học sinh đến trường và tổ chức các hoạt động giáo dục, đạt 35%. Phó Chủ tịch UBND tỉnh Yên Bái Vũ Thị Hiền Hạnh thông tin, trường nào rất nặng dự kiến sẽ cho học sinh đi học từ ngày 18/9.

Thứ trưởng Nguyễn Thị Kim Chi đã tới thăm hỏi, động viên học sinh, giáo viên và các lực lượng đang hỗ trợ khắc phục hậu quả sau bão số 3 của Trường THPT Lý Thường Kiệt, Trường Mầm non Hoa Lan, Trường Tiểu học Nguyễn Thái Học. Đây là 3 trường học tại địa bàn thành phố Yên Bái chịu ảnh hưởng nặng nề trong đợt bão lũ vừa qua. Việc khắc phục hậu quả được tích cực thực hiện với sự tham gia của các lực lượng công an, quân đội, thầy, cô giáo, phụ huynh, các em học sinh. Tại Trường Mầm non Hoa Lan, một nhóm người dân tỉnh Vĩnh Phúc đã mang theo đầy đủ thiết bị để hỗ trợ nhà trường dọn dẹp sau lũ. Trường Mầm non Hoa Lan đã sẵn sàng đón trẻ mầm non trở lại trường vào ngày 16/9.

Tại Trường Tiểu học Nguyễn Thái Học, ngay trong đêm lũ bắt đầu tràn về, các thầy, cô giáo đã được huy động để vận chuyển bàn ghế, trang thiết bị, hồ sơ, sổ sách lên tầng cao. Nhờ sự chủ động này mà mặc dù lũ ngập gần hết

Theo báo cáo của các địa phương, đến ngày 14/9, có 52 học sinh, trẻ em bị tử vong, 3 học sinh bị mất tích, 8 học sinh bị thương; 3 giáo viên tử vong, 1 giáo viên mất tích. Do mưa to và gió lớn nên nhiều cơ sở giáo dục ở các tỉnh, thành phố khu vực miền núi phía Bắc và Đông Bắc Bộ bị ngập nước sâu, phòng học bị tốc mái, nhiều công trình bị sập, đổ, vỡ kính; thiết bị dạy học, đồ dùng học tập của học sinh bị nước cuốn trôi, ướt hỏng.

Theo báo cáo ban đầu, nhiều trường bị ngập nước sâu, rất nhiều máy tính, thiết bị phòng học bộ môn, bàn ghế học sinh bị hư hỏng nặng, khó khắc phục, sửa chữa. Ở nhiều tỉnh/thành phố, sách giáo khoa của học sinh bị cuốn trôi hoặc hư hỏng, không thể sử dụng được. Theo thống kê mới nhất, riêng tỉnh Yên Bái, có gần 20 nghìn học sinh bị mất, hỏng sách giáo khoa và kinh phí cần có để mua sách giáo khoa ước tính trên 9 tỷ đồng.

Theo báo cáo từ 23/27 tỉnh, thành phố, nước đang rút dần và các cơ sở giáo dục huy động toàn bộ đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục, giáo viên, phụ huynh học sinh, lực lượng quân đội, công an địa phương dọn dẹp, vệ sinh, khử trùng trường lớp để tổ chức dạy học lại từ thứ Hai ngày 16/9/2024. Tuy nhiên, còn nhiều trường/điểm trường ở 6 tỉnh vẫn chưa thể dạy học do nước chưa rút hết.

Tại Lễ phát động ủng hộ đồng bào bị thiệt hại do bão số 3, kết quả ban đầu ngành Giáo dục tiếp nhận được hơn 8 tỷ đồng tiền mặt và 3,5 tỷ đồng bằng hiện vật (dùng cụ học tập, vở viết).

Bộ GD&ĐT đã họp với Quỹ nhi đồng Liên hợp quốc tại Việt Nam (UNICEF Việt Nam) và các tổ chức quốc tế: Tổ chức Cứu trợ trẻ em, Plan International, Tổ chức Hành động vì giáo dục (AEA)... Các tổ chức cam kết vận động để hỗ trợ ngành Giáo dục tối thiểu 4,05 triệu đô la Mỹ để hỗ trợ thực phẩm đồ uống, sách giáo khoa, đồ dùng học tập cho học sinh. Đồng thời, Bộ GD&ĐT kêu gọi NXB Giáo dục và các NXB hỗ trợ sách giáo khoa cho học sinh vùng bão lũ, sạt lở...

tầng 1, song những thiệt hại đã được giảm thiểu đáng kể. Với khối lượng bùn đất quá lớn, tại Trường THPT Lý Thường Kiệt, công tác dọn dẹp, khắc phục vẫn còn nhiều việc phải làm, song nhà trường cũng đang nhận được sự hỗ trợ, giúp đỡ từ các lực lượng chức năng, sự tham gia của giáo viên, học sinh, phụ huynh để trong thời gian sớm nhất đưa hoạt động dạy học trở lại bình thường.

Chia sẻ với những thiệt hại, tổn thất nặng nề của Yên Bái, Thứ trưởng Nguyễn Thị Kim Chi cũng gửi lời chia buồn sâu sắc tới các gia đình có người thân thiệt mạng do mưa lũ, đặc biệt là gia đình học sinh, giáo viên. Thứ trưởng cũng lưu ý với ngành Giáo dục địa phương về việc tập trung ổn định tinh thần, tư tưởng cho học sinh, giáo viên, phụ huynh; về việc tổng hợp thiệt hại đầy đủ, chính xác để có các đề nghị giải pháp khắc phục. Trong bối cảnh thiên tai có nhiều diễn biến phức tạp, theo Thứ trưởng, xa hơn cần tăng cường hơn nữa giáo dục phòng, chống thiên tai, tích hợp vào các môn học để học sinh, giáo viên nâng cao khả năng ứng phó.

Tại Lào Cai và Yên Bái, Bộ GD&ĐT đều đã trao hỗ trợ cho ngành Giáo dục mỗi tỉnh số tiền 1 tỷ đồng. Hỗ trợ cho gia đình học sinh thiệt mạng và mất tích mỗi trường hợp 10 triệu đồng, học sinh bị thương mỗi em 2 triệu đồng, học sinh bị thương và mất người thân hỗ trợ 5 triệu đồng, giáo viên bị thương hỗ trợ 5 triệu đồng, hỗ trợ cho gia đình giáo viên thiệt mạng mỗi trường hợp 30 triệu đồng...

PHƯƠNG UYÊN

NGHĨA ĐỒNG BÀO

Thiên liêng hai tiếng "đồng bào"

● Chiến sĩ Tiểu đoàn 1, Trung đoàn 254, Bộ CHQS tỉnh Lào Cai lật từng tảng đá tìm kiếm người mất tích ở xóm Bàn Cối, thôn Nậm Tông, xã Nậm Lức, huyện Bắc Hà (Lào Cai). (Ảnh: Hồng Sáng/ Báo Quân đội nhân dân)

Sau bão là lũ quét, lũ ống kéo theo đất đá từ núi cao đổ xuống vùi lấp nhiều nhà cửa, gây thiệt hại lớn về người và tài sản của người dân. Trong mất mát, đau thương phủ trùm, lũ tràn cùng nước mắt tràn theo. Và trong cơn hoạn nạn, tình người càng trở nên ấm áp và đẹp đẽ. Nhiều bạn trẻ nói rằng, nếu có kiếp sau, vẫn muốn làm người Việt Nam...

● Lực lượng vũ trang tỉnh Phú Thọ giúp nhân dân khắc phục hậu quả cơn bão số 3. (Ảnh: Báo Quân đội nhân dân)

Khi trái tim cùng chung nhịp đập

Con bão số 3 - Siêu bão Yagi là một trong những siêu bão lớn nhất, mạnh nhất trong vòng 30 năm gần đây. Khi tiến vào đất liền, siêu bão Yagi mang theo sức gió giật cấp 13, 14, có nơi giật cấp 17 và những trận mưa lớn kéo dài, gây ra lũ lụt nghiêm trọng và sạt lở đất trên diện rộng. Các tỉnh miền Bắc, đặc biệt là Quảng Ninh, Hải Phòng, Lào Cai, Yên Bái, Phú Thọ... chịu tổn thất nặng nề về con người và tài sản. Hàng nghìn ngôi nhà bị ngập, hàng nghìn gốc cây bị bật gốc, đường sá giao thông bị chia cắt, cơ sở hạ tầng, hoa màu bị tàn phá nghiêm trọng. Có nơi đã biến thành một vùng nước trắng xóa chỉ sau một đêm. Mọi hoạt động sản xuất và đời sống bị đình trệ hoàn toàn.

Sau bão là lũ. Ở đồng bằng, mưa to gió lớn phá đổ nhà cửa, cây cối, công trình, gây ngập lụt đồng ruộng, hoa màu. Ở vùng núi cao, bão lũ khủng khiếp hơn, nó gây lũ ống, lũ quét... cuốn trôi nhà cửa, của cải, trâu bò, lợn gà... đổ ngập bùn nhão, đất đá lên ruộng

bạc thang và nương ngô, khoai, sắn, hoa màu. Đau đớn hơn, lũ cuốn trôi cả con người...

Những thông tin dồn dập về sập cầu, người chết và mất tích do bão, lũ, mà đau thắt lòng. Họ là đồng bào, là người dân nước Việt, máu đỏ da vàng, cùng tổ tiên con Lạc cháu Hồng, cùng chung giọng nói, tiếng cười và cùng chung dân tộc. Khi sập cầu Phong Thổ là tiếng hét gọi nhau, sự hốt hoảng động trên ánh mắt người ở trên bờ, lời hô ứng cứu như kéo người ta bừng tỉnh, tìm đủ mọi cách để cứu người. Có kỳ tích xảy ra, có người được cứu, nhưng còn đó những người mất tích, dòng nước đục ngầu như máu đỏ cuồng nộ kia sẽ cuốn số phận của họ đi đâu?...

Và đó là những tang thương liên tiếp, Làng Nụ chìm trong bùn đất vào rạng sáng 10/9, sập Nhà điều hành Thủy Điện Đông Nam Á làm 5 người ra đi và không có kỳ tích nào sau khi tìm kiếm. Là vụ sạt lở đất giữa trưa tại thôn Nậm Tông (xã Nậm Lức, huyện Bắc Hà, Lào Cai) đã cuốn trôi 8 ngôi nhà, làm 18 người bị vùi lấp. Sau 5 ngày tìm kiếm, lực lượng

chức năng đã tìm thấy 10 thi thể, 8 người còn mất tích... và nhiều lăm những bản làng, phố xá tan hoang sau bão...

Trước thiên tai, phận người trở nên mong manh, nhỏ bé. Không ở đâu, không có nơi nào là an toàn tuyệt đối trước thiên nhiên... Trước đau thương mất mát của đồng bào, ai cũng nghĩ làm được gì thì hãy làm để lòng mình nhẹ nhõm. Trong cơn bão số 3, nhiều người dân đã mở rộng vòng tay để giúp đỡ đồng bào mình. Họ sẵn sàng chia sẻ miếng cơm, manh áo, giúp nhau vượt qua những thời khắc khó khăn nhất. Hình ảnh những người dân trao nhau từng chiếc áo mưa, từng thùng mì tôm, những bao gạo cứu trợ đã làm ấm lòng biết bao nhiêu người. Đây không chỉ là hành động hỗ trợ vật chất mà còn là sự truyền cảm hứng, sự động viên tinh thần lớn lao để tất cả cùng vượt qua hoạn nạn. Từ phương Nam xa xôi, từ miền Trung, Tây Nguyên nắng gió những đội quân tình nguyện đã thân tốc hướng về miền Bắc, mong muốn được chia sẻ khó khăn với đồng bào mình.

Dù cho cuộc sống thường ngày với nỗi lo cơm áo, gạo tiền sẽ cuốn chúng ta theo nhịp điệu của cuộc sống hối hả. Nhưng khi đất nước gặp khó khăn, cả dân tộc trái tim hoà cùng một nhịp, để tạo nên sức mạnh cộng hưởng vượt qua thử thách. Từ em bé đến cụ già, từ người dân lao động bình dị đến những doanh nhân, cán bộ công chức đã chung tay, góp sức cùng dân tộc.

Nhìn những đoàn cứu trợ từ miền Nam, miền Trung đem ngày tiến về miền Bắc; sự ủng hộ về vật chất lẫn tinh thần của các địa phương, nhà hảo tâm, đồng bào trong nước và kiều bào ta ở nước ngoài dành cho những nơi chịu ảnh hưởng của bão, lũ, mỗi người Việt càng thêm tự hào về tinh thần đoàn kết, "tương thân, tương ái" của chúng ta trên đất nước hình chữ S thân yêu.

Nhiều người nói rằng, cơn bão số 3 không chỉ là một thử thách mà còn là một phép thử đối với tinh thần đoàn kết. Những gì chúng ta đã chứng kiến trong những ngày qua là một minh chứng rõ ràng rằng, khi người dân và quân đội, chính quyền và các tổ chức xã hội cùng chung tay, thì không có thử thách nào là không thể vượt qua.

Thắp lên niềm tin và hy vọng

Trong những ngày mưa bão cuồng phong, quân đội đã huy động tối đa lực lượng, phương tiện để sơ tán người dân khỏi vùng nguy hiểm, tổ chức tìm kiếm người mất tích và hỗ trợ xây dựng lại nhà cửa. Nhiều chiến sĩ đã thức trắng đêm, đội mưa gió, đối diện với nguy cơ sạt lở đất, lũ lụt, để đưa hàng cứu trợ đến tay người dân. Có những khu vực, họ phải chạy đua với nước lũ, chẳng kịp ăn vội bát cơm, chẳng kịp chợp mắt cho lại sức, đã phải cơ động cấp tốc đến hiện trường. Bởi họ hiểu rằng, sự có mặt của bộ đội là một niềm tin, một điểm tựa tinh thần to lớn để gieo lên, thắp sáng lên niềm tin cho nhân dân đang trong hoang mang, tuyệt vọng.

Và trong siêu bão Yagi, nhiều cán bộ, chiến sĩ quân đội đã hy sinh. Có những người chiến sĩ đã ra đi mãi mãi khi cố gắng sơ tán những người dân trong vùng nguy hiểm. Những người chiến sĩ ấy đã ngã xuống giữa thiên tai, nhưng lòng can đảm và tình yêu thương đồng bào của họ vẫn còn sống mãi trong lòng mỗi người dân. Những hi sinh thầm lặng của họ đã góp phần khắc phục hậu quả của thiên tai, và đồng thời thắp sáng ngọn lửa của tinh thần dân tộc Việt Nam, một dân tộc kiên cường, bất khuất và đoàn kết. Nhìn những hình ảnh chia nhau vội nồi mì tôm, chân ngập nước mà mắt sáng, tâm vững chí bền, ta thấy mình nhỏ bé và biết ơn dường nào.

Quán cơm 5 Trường, ở phường Phổ Minh, thị xã Đức Phổ, Quảng Ngãi là một trong những điểm hỗ trợ cơm, nước

miễn phí cho lái xe vận chuyển hàng hóa cứu trợ các tỉnh phía bắc do Trạm CSGT Đức Phổ, phòng CSGT Công an tỉnh Quảng Ngãi tổ chức. Không chỉ là những suất cơm, những hộp cá khô xóc lạc, sữa, bánh, mì tôm... Nhiều tổ chức, cá nhân đã liên tục chia sẻ về mong muốn được giúp đỡ đồng bào bị lũ lụt ở các tỉnh Thái Nguyên, Yên Bái, Lào Cai, Tuyên Quang trên mạng xã hội, như vận chuyển miễn phí nhu yếu phẩm, áo phao, hàng cứu trợ... tới đồng bào vùng lũ.

Bên dưới những bài đăng trên mạng xã hội, các bình luận liên tục cập nhật thông tin về những khu vực khó khăn, cần sự hỗ trợ để cộng đồng tiếp tục chia sẻ, kết nối với các nhà hảo tâm, các đơn vị, cơ sở kinh doanh nhằm kịp thời hỗ trợ người dân.

Hay đơn giản chỉ là những bó rau, những gói xôi mà những người mắc kẹt tại vùng lũ đang chia sẻ cho nhau từng ngày. Việc cả thôn cùng đào bới, tìm kiếm người gặp nạn, dù thiên tai có thể đến bất kỳ lúc nào, đe dọa tính mạng của chính bản thân họ đã chạm đến trái tim nhiều người...

Theo TS. Cù Văn Trung, Viện trưởng Viện Nghiên cứu chính sách và các vấn đề xã hội từ xa xưa ở Phương Đông đã xuất hiện nhân vật điển hình là Mạnh Thường Quân chuyên giúp đỡ dân thường, những người nghèo, sa cơ lỡ vận. Người Việt Nam mang đầy đủ những phẩm chất tốt đẹp, tử tế và lương thiện. Đáng nói hơn, chính những đức tính ấy càng được nhân lên, bộc lộ rõ hơn thông qua các biến cố, sự cố do thiên tai, lũ lụt gây nên.

Vốn là một dân tộc trải qua hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước, người Việt Nam đã hình thành được tính cố kết cộng đồng làng xã rất lâu đời, gần gũi thương yêu, che chở lẫn nhau để cùng chống lại các thế lực ngoại bang cũng như việc bảo vệ đề điều, làng mạc, mùa màng trước những thảm họa thiên nhiên có thể thường xuyên xảy ra. Đối với dân tộc Việt Nam thì hai vấn đề khiến tinh thần đoàn kết của người dân lên cao, dễ nhận thấy nhất chính là khi có giặc ngoại xâm và chống thiên tai, lũ lụt. Từ xa xưa, ông cha ta đã luôn phải đối mặt với hai vấn đề này một cách thường trực, triền miên. Chính vì vậy, sự đoàn kết, tương thân tương ái, giúp đỡ lẫn nhau của con người Việt Nam như đã "có gen" trong mỗi chúng ta. "Tôi cho rằng, vấn đề được nêu ra trên đây là những hiện tượng rất đặc sắc về bản chất của con người Việt Nam. Bản chất ấy là cao quý, dân tộc Việt Nam trọng tình cảm, yêu thương đồng loại. Chính vì thế, trong quá trình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, việc giữ gìn, khơi dậy và phát huy một cách đúng đắn, trân trọng yếu tố này sẽ giúp Việt Nam vững vàng, tự tin trên hành trình phát triển ở phía trước", TS Trung bày tỏ...

MIỀN THẢO

NGHĨA ĐỒNG BÀO

Hành động mạnh mẽ
trong đau thương

Những ngày qua, cơn bão số 3 (siêu bão Yagi) đã đổ bộ và gây ra những thiệt hại nghiêm trọng cho các tỉnh miền núi phía Bắc, gây bao đau thương, mất mát, thiệt hại về người, về của, xáo trộn đời sống Nhân dân.

Ngay khi bão Yagi đổ bộ vào miền Bắc, gây lũ quét tàn phá nhiều tỉnh, thành, Chính phủ đã ngay lập tức triển khai hàng loạt biện pháp ứng phó. Cả hệ thống chính trị từ Trung ương đến địa phương đã vào cuộc quyết liệt nhằm ứng phó với tình hình mưa lũ phức tạp. Chính phủ và các Bộ, ngành liên tục theo dõi sát sao diễn biến bão, đưa ra các chỉ thị khẩn cấp. Đặc biệt, Công điện số 93/CD-TTg ngày 11/9/2024 của Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính được ban hành với mục tiêu tập trung ứng phó với lũ lớn, bảo vệ an toàn hệ thống đê điều tại các con sông lớn ở Bắc Bộ, bao gồm sông Hồng và sông Thái Bình.

Công điện này yêu cầu huy động cả hệ thống chính trị vào cuộc, phân công các đồng chí trong Thường vụ, thường trực Ủy ban trực tiếp tới các địa bàn trọng điểm để lãnh đạo, chỉ đạo triển khai, đôn đốc, kiểm tra công tác phòng, chống lũ, hộ đê. Đồng thời, giao phó trách nhiệm cụ thể, rõ ràng cho từng người đứng đầu đơn vị, từng ngành, từng Bộ. Sự chủ động này đã giúp giảm thiểu phần nào những thiệt hại nghiêm trọng từ cơn bão Yagi.

Trước sự tàn phá của thiên tai, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm; Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính cùng nhiều lãnh đạo Đảng và Nhà nước đã nhanh chóng có mặt tại hiện trường các khu vực bị thiệt hại nặng nề để kiểm tra, chỉ đạo công tác khắc phục.

Ngày 12/9, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Đoàn công tác kiểm tra công tác phòng, chống lụt bão và thăm hỏi, động viên Nhân dân vùng ảnh hưởng tại các địa phương bị thiệt hại nặng nề nhất của tỉnh Tuyên Quang và tỉnh Phú Thọ. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã gửi thư thăm hỏi, kêu gọi cả hệ thống chính trị chung tay khắc phục hậu quả. Đặc biệt, ông nhấn mạnh: Ưu tiên cao nhất đối với toàn bộ các địa phương bị ảnh hưởng bởi bão lũ là cứu dân. Đồng thời, Chủ tịch nước cho biết, Bộ Chính trị đã họp, chỉ đạo toàn hệ thống chính trị tập trung thực hiện mọi biện pháp để tập trung cao độ cứu người, tìm kiếm người mất tích, lo hậu sự cho người xấu số; không để người dân nào thiếu ăn, thiếu mặc, thiếu chỗ ở, không có nơi nương tựa, không để các cháu học sinh thiếu lớp, thiếu trường, không để người bệnh không có nơi khám, chữa bệnh... Thông điệp mạnh mẽ của người đứng đầu Đảng và Nhà nước ngay khi bão vừa xảy ra đã cho thấy tinh thần chung

CẢ HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ ĐỒNG LÒNG KHẮC PHỤC HẬU QUẢ THIÊN TAI:

Không để người dân
thiếu cái ăn, chỗ ở

● Thủ tướng Phạm Minh Chính trực tiếp đến thôn Làng Nủ để động viên thăm hỏi sau vụ lũ quét tang thương. (Nguồn: VGP)

● Hàng nghìn lượt cán bộ, chiến sĩ quân đội, công an, đoàn viên, thanh niên xông pha giúp dân trong lũ lớn. (Ảnh: Công an Lạng Sơn)

Sau trận lũ quét do bão Yagi gây ra, toàn bộ hệ thống chính trị từ trung ương đến địa phương đã khẩn trương vào cuộc nhằm khắc phục hậu quả. Sự chỉ đạo mạnh mẽ từ Chính phủ và các cấp lãnh đạo, tinh thần đồng thuận giữa chính quyền địa phương và các lực lượng cứu trợ đều hướng đến mục tiêu quan trọng: Ổn định cuộc sống Nhân dân.

của toàn bộ hệ thống chính trị cùng hướng về vùng bị bão lũ. □

Tại hiện trường vụ sạt lở ở thôn Làng Nủ, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã trực tiếp lội xuống đầm lầy, động viên lực lượng đang tìm kiếm người bị mất tích do lũ cuốn, gặp thân nhân các gia đình nạn nhân, trực tiếp chia sẻ sự mất mát. Ngay sau đó, Thủ tướng đã yêu cầu các cơ quan chức năng khẩn trương khảo sát, quy hoạch lại các địa điểm an toàn với sự tham gia ý kiến khoa học của các cơ quan chuyên môn. Đối với bản Làng Nủ, Thủ tướng yêu cầu: “Đến ngày 31/12, tất cả người còn sống, các hộ dân phải có chỗ ở, nơi sinh sống ổn định, có điện nước, nơi vui chơi, cây xanh... bảo đảm môi trường sống an toàn, lành mạnh. Không để ai bị đói, rét, thiếu ăn, thiếu mặc, thiếu chỗ ở, thiếu nước sạch”.

Chung một tấm lòng

Trong cơn bão lớn, sự đồng lòng từ các cấp chính quyền và toàn xã hội đã nhanh chóng được thể hiện qua các hành động cụ thể. Từ khi bão bắt đầu, Chính phủ đã thành lập các đoàn cứu trợ, phối hợp cùng với lực lượng cứu hộ địa phương nhằm tìm kiếm những nạn nhân bị mất tích, đồng thời cung cấp lương thực, nước uống, thuốc men cho người dân tại các khu vực bị cô lập. Các lực lượng y tế cũng được huy động để phòng ngừa dịch bệnh phát sinh sau lũ, bảo đảm không xảy ra tình trạng dịch lây lan. Lực lượng công binh đã được điều động để nhanh chóng triển khai xây dựng lại các công trình cần thiết, phục vụ đời sống của người dân.

Thực hiện nghiêm túc chỉ đạo của Bộ Chính trị, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước, cũng như

các công điện và chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, lực lượng Công an nhân dân đã thể hiện tinh thần “Vì nước quên thân, vì dân phục vụ”. Trong bão lũ, hơn 150.000 lượt cán bộ và chiến sĩ công an, cùng hàng chục nghìn trang thiết bị và phương tiện đã tích cực hỗ trợ Nhân dân trong công tác phòng, chống, ứng phó, cứu nạn, cứu hộ và khắc phục thiệt hại.

Hàng nghìn lượt cán bộ, chiến sĩ quân đội, công an, đoàn viên, thanh niên và cộng đồng dân cư đã kịp thời giúp đỡ, sơ tán, cứu hộ, bảo vệ tính mạng và tài sản của người dân.

Quân đội đã huy động hàng trăm nghìn cán bộ và chiến sĩ, hơn 10.100 phương tiện các loại, bao gồm hơn 400 xe đặc chủng, hàng nghìn ô tô, tàu thuyền và 6 máy bay trực thăng. Nhiều chiến sĩ đã thức trắng đêm, chiến đấu

với mưa gió, đối mặt với nguy cơ sạt lở đất và lũ lụt, sẵn sàng hy sinh sự an toàn của mình để đặt sự an toàn và cứu giúp đồng bào lên hàng đầu.

Sự xuất hiện kịp thời của những lực lượng, đoàn thể ấy đã thấp lên niềm hy vọng trong lòng Nhân dân, khiến đồng bào có thêm niềm tựa, niềm tin những lúc gian khó, tuyệt vọng.

Sự chung sức, chung lòng của hệ thống chính trị còn được thể hiện qua những con số cụ thể. Đến nay, Chính phủ đã hỗ trợ các địa phương trên 350 tỷ đồng, 300 tấn gạo... và đang tiếp tục thống kê để hỗ trợ. Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam đã tổ chức lễ phát động ủng hộ đồng bào bị thiệt hại do cơn bão số 3 gây ra, với tổng số tiền đến nay là trên 1.000 tỷ đồng. Bộ Tài chính đã trình Chính phủ hỗ trợ khẩn cấp 180 tỷ đồng cho hai tỉnh Yên Bái và Lào Cai, nhằm giúp các địa phương khắc phục thiệt hại và ổn định đời sống người dân. Đặc biệt, tỉnh Lào Cai nhận được 150 tỷ đồng từ ngân sách trung ương để xử lý hậu quả do cơn bão số 3 gây ra. Tỉnh Yên Bái cũng được hỗ trợ 30 tỷ đồng, bên cạnh 20 tỷ đồng đã được cấp trước đó.

Tại Hội nghị Thường trực Chính phủ diễn ra vào ngày 15/9, với tinh thần khẩn trương và quyết liệt, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã đưa ra các mục tiêu cấp bách cần thực hiện ngay để khắc phục hậu quả sau bão: Không để người dân nào phải thiếu ăn, thiếu mặc, bị đói, bị rét, thiếu nước sạch, không có chỗ ở, các sinh hoạt thiết yếu hàng ngày; khắc phục hậu quả siêu bão số 3 có hiệu quả; nhanh chóng ổn định tình hình Nhân dân về tinh thần và vật chất; khôi phục hoạt động sản xuất kinh doanh; kiểm soát tốt lạm phát và phân đấu tăng trưởng GDP cả năm khoảng 7%; giữ vững ổn định chính trị, trật tự, an toàn xã hội và môi trường hòa bình, ổn định, hợp tác, phát triển.

Có thể thấy rõ, sự vào cuộc của toàn bộ hệ thống chính trị trong những ngày bão lũ hoành hành vừa qua đã khẳng định sức mạnh đoàn kết và trách nhiệm lớn lao của Nhà nước ta. Từ các cấp lãnh đạo đến từng cán bộ, chiến sĩ, mọi lực lượng đều đã hành động một cách quyết liệt và tận tâm để cứu dân, khắc phục thiệt hại và tái thiết đời sống của Nhân dân, cam kết mạnh mẽ không để người dân rơi vào cảnh khốn cùng, đưa cuộc sống người dân trở lại bình thường. Những nỗ lực và hành động đồng bộ chính là nguồn động viên to lớn, mang lại niềm tin và hy vọng cho cả quốc gia trong những thời khắc khó khăn nhất. Đây cũng là minh chứng rõ nét cho sự đoàn kết, lòng nhân ái và sức mạnh luôn tiềm tàng của dân tộc Việt. **NGỌC MAI**

NGHĨA ĐỒNG BÀO

Con người có phải là “thủ phạm”?

Con bão số 3 (Yagi) đi vào đất liền trưa ngày 7/9/2024 với thời gian lưu bão kéo dài trên 12 giờ, kèm theo mưa lớn kéo dài, sạt lở, lũ lụt nghiêm trọng. Đặc biệt, hoàn lưu mưa sau bão đã gây ra nhiều vụ lũ quét và sạt lở đất kinh hoàng tại các tỉnh miền núi phía Bắc. Đáng nói, những năm gần đây, các hiện tượng thời tiết, thiên tai bất thường, cực đoan ngày càng nhiều hơn, diễn biến phức tạp, khó lường trên phạm vi toàn quốc, để lại hậu quả, thiệt hại nặng nề về con người và tài sản. Vậy đâu là nguyên nhân chính khiến “mẹ thiên nhiên” đang “nổi giận”?

Chia sẻ với Báo Pháp luật Việt Nam, Tiến sĩ Nguyễn Mạnh Hà - Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Thiên nhiên và Phát triển (CCD) nhận định rằng: Thiên tai như áp thấp nhiệt đới, bão, mưa lớn, mưa đá, sét, gió lốc, ngập lụt, lũ, sạt lở đất, hạn hán, sương muối, xâm nhập mặn, động đất, v.v là những hiện tượng tự nhiên bất thường có thể gây thiệt hại về người, tài sản và môi trường. Con người không tạo ra thiên tai nhưng nhiều hoạt động của con người có thể làm cho tác động của thiên tai trở nên trầm trọng hơn. Ví dụ, việc mất rừng tự nhiên ở những khu vực đất dốc làm cho đất đá khu vực đó có thể bị mưa, nước xối trực tiếp làm giảm mối liên kết dẫn đến nhiều nguy cơ sạt, lở. Tương tự, mất rừng làm tăng lượng nước chảy trên bề mặt đất, khi mưa lớn xảy ra, nước chảy dồn dập xuống suối, sông làm cho nước sông, suối dâng cao và chảy nhanh tạo thành lũ. Mất rừng tự nhiên sẽ làm cho vùng đất ở đó bị khô cằn do mất khả năng lưu, giữ nước làm tăng nguy cơ hạn hán.

Bên cạnh đó, các hoạt động không bền vững của con người trong phát triển cơ sở hạ tầng, nông nghiệp, khai thác rừng, chuyển đổi mục đích sử dụng đất đã và đang làm gia tăng lượng khí nhà kính làm cho khí quyển nóng lên. Một trong những tác hại của việc Trái đất nóng lên là tần suất các cơn bão nhiệt đới, áp thấp nhiệt đới xuất hiện nhiều hơn và cường độ mạnh hơn. Thiên tai xảy ra trên toàn quốc trong suốt hai thập kỷ qua với tần suất thường xuyên hơn, cường độ mạnh hơn và quy mô lớn hơn là minh chứng rõ nét về hậu quả của biến đổi khí hậu (BĐKH) và thời tiết cực đoan mà con người đã và đang góp phần làm cho chúng nguy hiểm hơn.

Đồng tình, Thạc sĩ Nguyễn Đức Tô Lưu, Trung tâm Con người và Thiên nhiên (Pan Nature) cho rằng trận bão lụt vừa qua đã cho thấy “nắng mưa không còn là chuyện của trời” nữa, mà đó chính là chuyện của con người chúng ta. Dù thiên tai như bão, lũ là hiện tượng tự nhiên, nhưng hoạt động của con người đã và đang làm gia tăng sự bất thường và mức độ nghiêm

Vì sao mẹ thiên nhiên “NỔI GIẬN”?

Cơn bão Yagi vừa qua đã minh chứng cho một sự thật rằng, nếu con người quay lưng, đối xử tàn tệ với thiên nhiên, thì sẽ phải gánh chịu những hậu quả khôn lường.

● Con bão số 3 là “tiếng chuông cảnh tỉnh” cho ứng xử của con người với thiên nhiên. (Ảnh: PV)

● TS. Nguyễn Mạnh Hà - Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Thiên nhiên và Phát triển. (Ảnh: NVCC)

● Thạc sĩ Nguyễn Đức Tô Lưu, Trung tâm Con người và Thiên nhiên. (Ảnh: NVCC)

trọng của các hiện tượng này, dẫn đến những hậu quả nặng nề hơn. Nói cách khác, BĐKH là “sự trừng phạt” đối với những hành động mà con người đã dồn ép lên thiên nhiên. Điển hình như nạn phá rừng đầu nguồn làm giảm khả năng giữ nước của đất, dẫn đến sạt lở, xói mòn, lũ ống lũ quét và ngập lụt ở vùng hạ lưu. Phá rừng cũng dẫn đến phát thải khí nhà kính, góp phần đáng kể gây ra BĐKH toàn cầu. Ngoài ra, ông Lưu cũng nhấn mạnh, tại các khu đô thị mở rộng, việc san lấp đất, xây dựng không theo quy hoạch làm cản trở hệ thống thoát nước tự nhiên, khiến nước không thể thấm vào đất, tăng nguy cơ ngập úng khi có mưa lớn. Hoạt động canh tác nông nghiệp không bền vững, khai thác khoáng sản và xây dựng các công trình thủy điện không được kiểm soát cũng làm thay đổi dòng chảy của các con sông, khiến khả năng thoát nước và phòng chống lũ của các khu vực bị suy giảm.

Nhiều nhiệm vụ, giải pháp cấp bách

Để giảm thiểu các tác động tiêu cực, giúp quốc gia chống chịu tốt hơn với các thảm họa thiên nhiên, ứng phó với BĐKH, việc cần làm hiện rất nhiều. Theo TS. Nguyễn Mạnh Hà, về khắc phục hậu quả của thiên tai, biện pháp cấp bách vẫn là sử dụng phương châm “4 tại chỗ” (chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, phương tiện vật tư tại chỗ và hậu cần tại chỗ) để khắc phục và tìm kiếm, cứu hộ, cứu nạn trong và sau thiên tai. Cùng với đó là thực hiện cứu trợ khẩn cấp về chỗ trú ngụ, nhu yếu phẩm; đánh giá thiệt hại; đồng thời huy động sự tham gia của cộng đồng, của các cấp chính quyền, các tổ chức quốc tế... trong việc hỗ trợ khôi phục các hoạt động sản xuất, kinh doanh, giáo dục, y tế, vệ sinh và môi trường.

Về chiến lược đường dài ứng phó với BĐKH, ông Hà cho rằng, cần nhanh chóng thực hiện

các biện pháp toàn diện gồm đánh giá rủi ro, xây dựng các kịch bản thích ứng và tiến tới giảm lượng phát thải khí nhà kính và phục hồi rừng ở các vùng xung yếu, vùng có nguy cơ. Các nỗ lực ưu tiên cần kể đến: đánh giá tác động của BĐKH đối với từng lĩnh vực, địa phương và cộng đồng; nâng cao nhận thức cho cộng đồng; xây dựng và triển khai hệ thống cảnh báo thiên tai sớm; thực hiện các hoạt động quản lý rủi ro thiên tai. Đồng thời, cần đẩy mạnh các biện pháp phi công trình như trồng và phục hồi rừng ngập mặn ven biển, bảo vệ và khôi phục các hệ sinh thái tự nhiên trên cạn; nghiên cứu và ứng dụng các công nghệ, sáng kiến mới để ứng phó với ngập lụt đô thị và nước biển dâng...

Thạc sĩ Nguyễn Đức Tô Lưu cho rằng, cần ưu tiên các lĩnh vực nông lâm nghiệp thông minh, năng lượng tái tạo, quản lý môi trường đô thị. Ông nhấn mạnh tầm quan trọng của việc

ngăn chặn nạn chặt phá rừng ở những khu vực rừng đầu nguồn, nơi có ý nghĩa phòng hộ quan trọng. Cùng với những “quốc sách” như phát triển năng lượng tái tạo, giảm phụ thuộc vào nhiên liệu hoá thạch, tiết kiệm năng lượng, ông Lưu đề xuất thêm, các công trình xây dựng đô thị và cho quy hoạch phát triển các đô thị nên bổ sung phương châm “sống chung với lũ”, tức là luôn tính đến, luôn tuân thủ các tiêu chuẩn cho phòng chống thiên tai. Phát triển nông nghiệp thông minh cần sự “thông thái, sáng suốt” để toàn bộ quá trình sản xuất nông nghiệp thân thiện với môi trường, ứng phó với BĐKH, từ việc sử dụng đất hợp lý, sử dụng nước hiệu quả, canh tác bền vững, đến ứng dụng giống có sức chống chịu, hạn chế tối đa phát thải khí nhà kính từ nông nghiệp...

Phục hồi các hệ sinh thái tự nhiên, dừng “hủy hoại” thiên nhiên

Trận bão lụt vừa qua và nhiều cơn bão lớn trước đây cho thấy con người rất nhỏ bé trước thiên nhiên. Trong bối cảnh đó, công tác bảo vệ, phục hồi, nâng cao ý thức và hành động của con người đối với thiên nhiên trở nên vô cùng ý nghĩa và cấp thiết.

TS. Nguyễn Mạnh Hà nhấn mạnh, trong lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên, bảo vệ môi trường nói chung, công tác truyền thông rất quan trọng. Theo ông, cần phải tăng cường phổ biến kiến thức, nâng cao nhận thức để người dân hiểu được giá trị của cây xanh, giá trị của các hệ sinh thái tự nhiên, sự cân bằng tự nhiên. Khi sự cân bằng sinh thái bị phá vỡ, thiên tai có nguy cơ xảy ra thường xuyên hơn và nghiêm trọng hơn. “Ngay cả việc trồng cây thế nào cho đúng (đúng loài cây đô thị, đúng cách trồng, đúng chỗ) cũng rất quan trọng, nếu không sẽ không giúp ích mà còn gây ra các tác hại cộng hưởng với thiên tai”, ông Hà cho biết.

“Thiên tai “không có mắt”, không trừ một ai, nên mọi người, không phân biệt nông thôn hay thành thị, già hay trẻ, quốc gia phát triển hay lạc hậu đều cần cùng nhau nỗ lực bằng mọi cách giảm thiểu các nguyên nhân và tác động của BĐKH. Ý thức và hành động bảo vệ thiên nhiên có ý nghĩa sâu sắc trong việc bảo vệ môi trường và cuộc sống, tương lai và sự thịnh vượng của xã hội. Khi ta tôn trọng thiên nhiên, ta không chỉ cứu cây cối, các loài động vật hoang dã mà còn cứu chính mình khỏi những tác động tiêu cực của BĐKH và thiên tai cực đoan. Vì vậy, chúng ta cần từ bỏ lối sống không bền vững, phá hủy thiên nhiên, mà chuyển sang sống hòa hợp, giữ gìn thiên nhiên. Mỗi hành động nhỏ hôm nay sẽ góp phần tạo nên một thế giới bền vững và an toàn hơn cho tương lai”, ông Lưu chỉ ra.

ĐỖ TRANG

NGHĨA ĐỒNG BÀO

Nơi thừa, nơi thiếu do đâu?

Trong cơn bão Yagi tàn phá miền Bắc, tấm lòng thiện nguyện và nhân ái của người dân cả nước đã thấp lên như một ngọn đuốc sáng. Tinh thần “lá lành đùm lá rách” ngàn đời của Nhân dân Việt Nam đã được thể hiện rõ qua những đoàn xe đầy ắp hàng hóa, những đoàn người nhiệt tình vận chuyển và trao tặng những vật phẩm thiết yếu đến với đồng bào vùng lũ.

Từ những thành phố lớn đến các làng quê, hàng ngàn đoàn xe chở đầy thực phẩm, quần áo, thuốc men và nhu yếu phẩm khác đã được huy động để kịp thời tiếp cận những khu vực bị ảnh hưởng nặng nề. Phong trào gói bánh chưng, làm ruốc, nấu cơm, quyên góp nước, mì tôm, quần áo... để tiếp tế cho đồng bào vùng lũ được lan rộng khắp các tỉnh, thành. Các tổ chức từ thiện, hội nhóm và cá nhân không quản ngại đường xa, khó khăn để đưa những món quà nghĩa tình đến tay những người dân đang sống trong điều kiện khắc nghiệt.

Những hình ảnh đoàn xe nối đuôi nhau trên các tuyến đường và những người tình nguyện tận tay trao từng phần quà, đã cho thấy sức mạnh của sự đoàn kết và lòng nhân ái. Những hành động này không chỉ là sự hỗ trợ vật chất mà còn là nguồn động viên tinh thần quý giá, giúp người dân miền Bắc vững tâm hơn trong cuộc chiến chống lại thiên tai. Đồng thời, hoạt động thiện nguyện của người dân cũng đã góp phần sẻ chia bớt những gánh nặng lớn lao mà Nhà nước, các cơ quan, chính quyền địa phương đang đảm trách.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy, không phải lúc nào hành động thiện nguyện, xuất phát từ trái tim cũng đạt được hiệu quả như mong đợi.

Một trong những nguy cơ lớn nhất trong công tác cứu trợ thực phẩm là tình trạng lãng phí. Trong nhiều trường hợp, thực phẩm được quyên góp và vận chuyển đến các khu vực bị ảnh hưởng, nhưng do thiếu sự chuẩn bị và tổ chức, một phần không nhỏ đã bị hỏng không còn sử dụng được. Nguyên nhân là do việc bảo quản thực phẩm không đúng cách, thời gian vận chuyển quá dài hoặc điều kiện thời tiết không thuận lợi. Đã có nhiều trường hợp, bánh chưng, bánh tét và các thực phẩm khác đã bị thiu hỏng và phải vứt bỏ dọc đường cứu trợ, dẫn đến lãng phí không đáng có.

Thực trạng này không chỉ gây thiệt hại về mặt tài chính mà còn làm giảm “nhuệ khí” của các nhà hảo tâm, của những người làm từ thiện đầy nhiệt thành. Những hình ảnh hàng hóa bị hư hỏng, đổ bỏ, hàng dư

Cứu trợ – không để nơi thiếu, nơi thừa

● Người dân xứ Nghệ cùng nhau gói bánh chưng gửi cho Nhân dân miền Bắc chịu ảnh hưởng thiên tai. (Nguồn: LSVN)

Sau những thảm kịch của thiên tai là lúc tinh thần “tương thân, tương ái” của Nhân dân cả nước tỏa rạng qua những hoạt động quyên góp, hỗ trợ các vùng bị ảnh hưởng. Sự đóng góp ấy không chỉ mang ý nghĩa “cứu nguy”, mà còn đem lại hy vọng và động viên cho những người đang gặp khó khăn. Tuy nhiên, việc thực hiện cứu trợ nếu không có kế hoạch và tổ chức tốt, có thể dẫn đến lãng phí và không đạt được hiệu quả như mong đợi.

chất đồng gây nên nhiều nỗi xót xa và cả những tranh luận không đáng có trong cộng đồng.

Ngoài lãng phí, một vấn đề được đặt ra là thực phẩm cứu trợ không đến đúng nơi cần thiết. Một số khu vực người dân nhận được số lượng thực phẩm, hàng cứu trợ dồi dào, trong khi những khu vực khác lại thiếu thốn. Có trường hợp, những khu vực nổi bật, xuất hiện nhiều trên phương tiện truyền thông, các đoàn thiện nguyện lũ lượt đổ về, trong khi đó một số người dân vùng bị chia cắt do lũ, mất tín hiệu thì rơi vào cảnh “bơ vơ” chưa được các đoàn thiện nguyện quan tâm đến.

Anh Nguyễn Hồng Anh, trưởng một nhóm thiện nguyện tích cực hướng về đồng bào thiên tai chia sẻ kinh nghiệm: “Trong đợt bão lũ lần này, nhóm thiện nguyện chúng tôi, chủ lực gồm 20 người đã vận động được 4 chuyến xe, hàng chục ngàn sản phẩm, nhu yếu phẩm gửi đến đồng bào miền Bắc đang trong ảnh hưởng củ bão lũ. Tuy nhiên, bản thân của đoàn chúng tôi cũng đã gặp một số sự cố không như ý, như toàn bộ số bánh mì chúng tôi hút chân không, khi đến tay người dân

hầu như không được sử dụng vì bánh mì quá cứng. Xôi nắm mặc dù đã hút chân không vẫn bị thiu. Một số sản phẩm sữa bị vỡ hộp, ảnh hưởng đến các thực phẩm khác. Đặc biệt, khu vực chúng tôi đến là một thị trấn nghèo, thông tin đưa về là đang rất thiếu thực phẩm, nhưng đến nơi này đã nhận được dư dả đồ tiếp tế để sử dụng. Khi chúng tôi loay hoay di chuyển sang nơi khác thì nhiều thực phẩm lại bị hư hỏng. Tôi cũng biết có một số đoàn cũng rơi vào tình trạng tương tự, hoặc gặp phải sự cố khác như không đi đến nơi dự định vì sạt đèo, nước dâng cao, thậm chí người đi làm từ thiện còn suýt gặp nguy hiểm, bị thương. Thực phẩm thì tồn đọng, hư hỏng... Đây cũng là kinh nghiệm quý báu cho hoạt động từ thiện của đoàn chúng tôi về sau”.

Làm sao để quà thiện nguyện đến đúng nơi, phát huy hết hiệu quả?

Việc lãng phí thực phẩm và sự phân phối không đồng đều không chỉ là vấn đề về quản lý mà còn phản ánh sự thiếu sót trong việc nắm bắt nhu cầu thực

tế và tổ chức công tác cứu trợ của một số đoàn từ thiện, đặc biệt là hoạt động thiện nguyện tự phát. Kinh nghiệm của những người làm thiện nguyện nhiều năm, tổ chức từ thiện chuyên nghiệp và hiệu quả cho thấy, trong tình hình bão lũ, nhu yếu phẩm thiết yếu là cần thiết nhưng cần phải được bảo quản đúng cách và vận chuyển kịp thời để bảo đảm an toàn vệ sinh thực phẩm. Các đoàn cứu trợ, đặc biệt là những nhóm ở xa khu vực bão lũ, cần phải lựa chọn các loại hàng hóa phù hợp với nhu cầu cụ thể của người dân tại thời điểm đó.

Một vấn đề rất quan trọng của việc làm từ thiện hiệu quả, đó là khảo sát đúng nhu cầu thực tế và liên hệ chặt chẽ với địa phương. Nếu không có sự khảo sát, làm từ thiện chỉ bằng tấm lòng nhiệt huyết, các đoàn từ thiện dễ gặp phải trường hợp tốn bao công sức, tiền bạc, vất vả đường xa đến nơi mới nhận ra rằng người dân nơi mình đến không cần đến số hàng hóa mình đem theo.

Theo chia sẻ của ông Bùi Sỹ Lợi, nguyên Phó Chủ nhiệm Ủy ban Các vấn đề xã hội của Quốc hội, để bảo đảm công tác cứu

trợ đến đúng địa điểm, đúng đối tượng, các đoàn cứu trợ vùng lũ cần chú ý phối hợp với chính quyền địa phương. Ông cho rằng, bài học thực tế cho thấy, chúng ta có nhiều hàng hóa nhưng nó bị trùng lặp, chỗ cần thì không có, chỗ thì lại thừa. Cần chuyển đổi đối tượng, thiện nguyện cũng phải công khai, minh bạch, thể hiện tinh thần chia sẻ.

Còn theo anh Nguyễn Hồng Anh, sau những kinh nghiệm quý báu từ việc làm từ thiện trong đợt bão lớn năm nay, anh và nhiều nhóm đã rút ra được bài học rằng, trước khi tổ chức quyên góp và hoạt động cứu trợ luôn phải có kế hoạch rõ ràng. Khâu tiếp theo là khảo sát, nắm bắt thông tin nhu cầu thực tế. Quan trọng là phải làm việc, liên hệ được với chính quyền và cả người dân, đoàn thể hay tổ chức từ thiện ở địa phương. Ngoài việc hiểu rõ nhu cầu của người dân cần những gì mà cung ứng, còn nắm bắt được là khu vực đang muốn đến có thể dễ dàng di chuyển hay không, đang có ngăn trở gì có thể gây nguy hiểm... nhằm bảo đảm an toàn cho người làm từ thiện cũng như hành trình của hàng cứu trợ không bị gián đoạn.

Việc thiếu thông tin có thể không chỉ làm giảm hiệu quả của cứu trợ mà còn gây nguy hiểm cho chính các đoàn cứu trợ. Trong một số trường hợp, các đoàn cứu trợ có thể gặp phải tình trạng ngập lụt, sạt lở núi, hoặc lũ ống, dẫn đến nguy cơ cho tính mạng của chính mình và làm gia tăng gánh nặng cho các địa phương đang bị ảnh hưởng.

Hiện nay, theo phân tích của các chuyên gia, sau các đợt thiên tai, ngoài việc hỗ trợ nhu yếu phẩm cơ bản như gạo, chăn, màn, thuốc men, các đoàn cứu trợ cũng nên xem xét việc cung cấp tiền mặt một cách có kế hoạch, đến đúng người, đúng chỗ để giúp người dân tái thiết cuộc sống.

Trên thực tế thời gian qua, nhiều đoàn thiện nguyện đã thực hiện việc cứu trợ rất chuyên nghiệp, bảo đảm an toàn cho thành viên đoàn, có kế hoạch rõ ràng, biết dự phòng rủi ro, đồng thời nắm vững thông tin và rất kịp thời có mặt ở những nơi người dân đang cần, cung ứng nhanh chóng những gì người dân đang thiếu thốn.

Có thể khẳng định, việc người dân cả nước chung tay hỗ trợ đồng bào bị thiên tai là việc cần làm, nên làm, là nghĩa cử cao đẹp đáng trân trọng, nhưng quan trọng nhất là cần phải thực hiện một cách có kế hoạch và tổ chức để bảo đảm rằng mọi sự đóng góp đều được đến đúng nơi, giúp đúng người. Chỉ khi đó, hoạt động từ thiện mới thực sự đạt được hiệu quả như mong đợi. **TRẦN TRẦN**

● Một thành viên đoàn thiện nguyện trao thực phẩm cho người dân Thái Nguyên trong cơn lũ. (Ảnh: Chung Dự Đông)

NGHĨA ĐỒNG BÀO

Rồi chúng ta sẽ vượt qua...

● Tổng biên tập Báo Pháp luật Việt Nam TS Vũ Hoài Nam thăm hỏi, chia sẻ với người dân Làng Nủ.

● Những túi quà được trao tận tay bà con vùng "rốn lũ" Trấn Yên (Yên Bái).

Ngay sau khi những thông tin bão lũ, sạt lở dồn dập đưa về từ các tỉnh miền núi phía Bắc, chỉ trong hai ngày vừa kêu gọi, vừa chuẩn bị, những người làm báo Pháp luật Việt Nam đã lên đường tới tâm lũ. Đợt 1 với 1.000 suất quà trao tận tay đồng bào bị thiệt hại nặng nề tại Lào Cai, Yên Bái, Cao Bằng và đợt 2 tại Bắc Kạn, Tuyên Quang...

● Những con đường trắng băng nước, ngập úng hoa màu.

"Hơn 40 năm qua, chúng tôi mới gặp một trận lũ kinh hoàng như vậy"

Ngày 12/9, những tấn hàng hóa từ miền Nam, từ các đơn vị chung tay vì đồng bào được đưa về, tất cả anh chị em báo Pháp luật Việt Nam tại Hà Nội đã cùng nhau đóng gói, chia thuốc men, xà phòng, lương khô, gạo, mì, nước, sữa, xà phòng... hơn 10 món hàng vào một túi quà cùng tiền mặt... 1.000 túi hàng được đóng gói công phu, trân trọng từng suất để trao cho bà con. Mỗi người một việc, cũng như người dân cả nước đều nóng lòng hướng về nơi bà con đang vật lộn với nỗi đau, mất mát nhà cửa, người thân, nơi người dân đang dọn dẹp bùn lầy sau trận "đại hồng thủy" chưa từng có nhiều năm qua...

Ngày 13/9, Đoàn công tác đặc biệt của Báo xuất phát khi những nỗi lo về nguy cơ sạt lở vẫn còn rình rập, nhưng không một ai nao núng tinh thần. Thế rồi, ngay khi đến thành phố Yên Bái, chúng tôi đã gặp các anh chị vừa trải qua những ngày mà đồ đạc, nhà cửa, đường sá chìm trong nước. Đó là những ngày

nước ngập kín tầng một, hoặc nhà ngay khu sạt lở phải đi sơ tán... Các anh chị tại Sở Tư pháp cho biết, khi nước rút, các nhà đều đã tranh thủ đẩy bùn cao hàng mét ra khỏi nhà, trước khi bùn khô sẽ quánh lại. Còn phía ngoài đường phố là các lực lượng quân đội, công an và chính quyền giúp dân dọn dẹp bùn lầy và rác từ đầu cuốn vào ngập phố. Khi chúng tôi tới, thành phố Yên Bái vẫn chưa có nước. Các gia đình bị ngập mới chỉ đẩy được bùn ra, đang đợi nước để vệ sinh nhà cửa. Nước được tiết kiệm từng chút một cho việc bếp núc, sinh hoạt tạm thời...

Buổi thăm hỏi, tặng quà được tổ chức thân tình, ấm áp tại trụ sở Sở Tư pháp Yên Bái. Trong buổi lễ, 20 cán bộ, viên chức của Sở Tư pháp và Cục THADS đã nhận được những phần quà động viên từ Báo Pháp luật Việt Nam gồm các nhu yếu phẩm cần thiết như thuốc, nước uống, thực phẩm và tiền mặt. Món quà tuy nhỏ bé, nhưng có thể giúp các gia đình khắc phục một phần khó khăn trước mắt.

Tiến sĩ Vũ Hoài Nam - Bí thư Đảng ủy, Tổng Biên tập Báo

Pháp luật Việt Nam chia sẻ: "Với vai trò là cơ quan ngôn luận của Bộ Tư pháp, Báo Pháp luật Việt Nam luôn quan tâm đến đời sống của cán bộ, viên chức của ngành, đặc biệt là những người đang công tác tại các vùng miền xa xôi, khó khăn. Chúng tôi hy vọng rằng những món quà nhỏ bé này sẽ phần nào giúp đỡ các đồng chí vượt qua khó khăn trước mắt...". Ông cũng bày tỏ: "Điều may mắn nhất là chúng tôi nhận được tin các cán bộ của Sở Tư pháp, Cục THADS tỉnh Yên Bái đã được an toàn sau cơn hoạn nạn. Dù có tổn thất về vật chất, nhưng những khó khăn đó rồi chúng ta cũng sẽ vượt qua"...

Ông Nguyễn Huy Cường - Giám đốc Sở Tư pháp Yên Bái tâm sự: "Hơn 40 năm qua, Yên Bái Mới phải chứng kiến một trận lũ kinh hoàng như vậy. Trong lúc khó khăn như thế này, sự quan tâm, động viên từ các cơ quan, tổ chức là nguồn động lực rất lớn giúp chúng tôi vượt qua nghịch cảnh. Thay mặt cho các cán bộ, viên chức của Sở, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến Báo Pháp luật Việt Nam". Ông cũng mong muốn Báo Pháp luật

Việt Nam sẽ tiếp tục kêu gọi các nhà tài trợ, dành sự quan tâm để các cán bộ ngành Tư pháp, THADS nói riêng và người dân tỉnh Yên Bái nói chung sớm khôi phục được sự ổn định. Bởi hiện nay, sau khi nước rút, đã để lại một hậu quả cực kỳ nặng nề về môi trường. Đồ đạc, nhà cửa cũng bị tổn thất nghiêm trọng. Nguy cơ sạt lở vẫn còn đe dọa...

Nhận món quà của Báo Pháp luật Việt Nam, một cán bộ của Cục THADS tỉnh Yên Bái xúc động: "Nhà tôi nằm trong vùng bị ảnh hưởng nặng nề nhất TP Yên Bái. Hiện tại toàn bộ tài sản đã bị hư hỏng, nước đã rút, nhưng đất sạt lở vào cả nhà, điện, nước chưa có, chúng tôi vẫn chưa biết bao giờ có một cuộc sống bình thường. Trong bối cảnh thiên tai, sự hỗ trợ kịp thời cả về vật chất lẫn tinh thần đóng vai trò vô cùng quan trọng. Nó giúp những người bị ảnh hưởng cảm thấy được quan tâm, không bị bỏ rơi, cho chúng tôi thêm nghị lực để vượt qua khó khăn"...

Trước đó, vào sáng 13/9, Đoàn đại diện Báo Pháp luật Việt Nam mang 200 suất quà (gồm thuốc, sữa, lương khô, ủng, áo phao, xà bông, thuốc...), 100 thùng nước lọc, 100 thùng mì tôm, 500kg gạo, 300 cái bánh chưng, 2 bao quần áo... những món quà tình nghĩa của các nhà hảo tâm, doanh nghiệp tiếp sức Nhân dân tỉnh Cao Bằng sau ảnh hưởng nặng nề của cơn bão Yagi. Bà Nguyễn Hồng Vân, Phó Chủ tịch MTTQ tỉnh Cao Bằng xúc động gửi lời cảm ơn sâu sắc tới Báo Pháp luật Việt Nam: "Trong lúc khó khăn nhất, sự chung tay của cả cộng đồng nói chung, Báo Pháp luật Việt Nam nói riêng đã mang lại nguồn động viên rất lớn cho đồng bào tỉnh Cao Bằng. Đây không chỉ là những món quà vật chất, mà là niềm hy vọng mà quý Báo đã gửi đến người dân Cao Bằng, đó là sự quan tâm, yêu thương và chia sẻ giúp bà con

thêm sức mạnh vượt qua giai đoạn này".

Thiệt hại nặng nề vùng "rốn lũ" Trấn Yên

Cũng trong sáng 14/9, tại điểm tiếp nhận của Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Yên Bái, Báo Pháp luật Việt Nam đã trao 280 suất quà gồm các loại thuốc, nhu yếu phẩm thiết yếu: nước khoáng, nước mắm, mì chính, bột canh, dung dịch khử khuẩn... Nguồn quà tặng này sẽ được chuyển tới bà con ở các vùng còn đang gặp khó khăn, chưa thể trở về cuộc sống bình thường.

Bà Nông Thị Kim Cúc - Phó Chủ tịch UB MTTQ tỉnh Yên Bái cho biết, trong rất nhiều chuyến hàng cứu trợ, có những trường hợp đặc biệt, vượt hàng trăm, hàng nghìn km trong đêm từ TP HCM, Kon Tum, Nha Trang, Huế, Nghệ An... để chuyển nhu yếu phẩm đến người dân. Đó là một người dân ở Hải Dương đã vận động người dân trong xóm cất rau, luộc trứng và mang theo những phần quà này vượt hơn 30km trong đêm ra đường quốc lộ để gửi xe khách chuyển lên Yên Bái. Nhiều người đã cao tuổi dù không có điều kiện khá giả nhưng vẫn ủng hộ vô cùng âm áp...

Tại huyện Trấn Yên, ông Trần Anh Tuấn - Bí thư Huyện ủy chia sẻ, toàn huyện Trấn Yên có 7 xã và thị trấn bị ngập lụt, bị cô lập hoàn toàn trong ba ngày, các tuyến đường đều không tiếp cận được. Vừa qua, Bộ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường đề xuất mở khẩn cấp từ đường cao tốc thì mới đưa thuyền xuống được để cứu trợ bà con. Khó khăn nhất hiện nay là các xã bị ngập lụt, hoa màu mất trắng, gần 1.000ha dâu tằm - thu nhập chính của bà con cũng thiệt hại toàn bộ.

Tuy bị tổn thất rất nặng, nhưng Trấn Yên chỉ có 3 trường hợp bị tử vong: "Ngay từ khi có thông tin bão số 3, chúng tôi đã thành lập các đoàn xuống các xã

NGHĨA ĐỒNG BÀO

● Những chuyến xe của đoàn công tác đặc biệt Báo PLVN đến với đồng bào miền núi phía Bắc hậu bão số 3

quyết tâm di dời hơn 4.100 hộ gần bờ sông, suối và núi cao. Nếu không di dời thì sạt lở rất nghiêm trọng, do đó chúng tôi kiên quyết, cương chế di dời để bảo vệ người dân... Chúng tôi cảm ơn tất cả những sự quan tâm, giúp đỡ của các cá nhân, tổ chức trên cả nước đối với huyện Trấn Yên" - ông Tuấn nói.

Chúng tôi xuống thôn Ninh Thuận (xã Nga Quán, huyện Trấn Yên, tỉnh Yên Bái), nơi này con đường vừa được hàng trăm lực lượng quân đội dọn dẹp. Tuy nhiên, không vì thế mà chúng tôi không bị kéo chân dính chặt bùn quánh như xi măng. Thôn Ninh Thuận có 171 hộ dân với khoảng 600 người bị ảnh hưởng toàn bộ. Ông Trương Thanh Hải - Bí thư thôn cho biết: "5 ngày nay người dân chúng tôi sống nhờ vào hàng cứu trợ. Điện mất, nước mất không thể nấu ăn, sinh hoạt. Có khoảng 70 hộ gia đình vì ngập bùn đất quá cao nên phải nhờ lực lượng chức năng mang hàng cứu trợ đến tận nhà. Dù đã có phương án phòng trước nhưng nước lên quá nhanh khiến 80% tài sản của người dân bị thiệt hại, có nhiều gia đình mất trắng tài sản".

Tại thôn Ninh Phúc, toàn bộ 425 hộ dân bị ảnh hưởng nặng, vì vị trí nằm ven sông, nước chảy xiết nên nước ngập đến tận mái nhà. Trước đây toàn xã chỉ có 2 hộ nghèo, nhưng sau mưa bão thì rất nhiều hộ không trong diện khó khăn cũng trở thành khó khăn. "Dù người dân chuyển đồ đạc lên cao nhưng nước ngập lên quá cao nên người dân bị hư hỏng toàn bộ tài sản sinh hoạt hàng ngày, hoa màu mất trắng, may mắn không có thiệt hại về người", Bí thư thôn cho biết.

Bà Bùi Thị Mai, 63 tuổi bày tỏ, do sống một mình, chồng mất, con đi làm xa nên khi nước ngập bà chỉ biết nhìn đồ đạc ở tầng 1 chìm trong nước. Dù máy giặt, tủ

lạnh đã được bà vệ sinh sạch sẽ nhưng khả năng là không thể dùng được nữa. Điện cũng chưa thể cắm thử bởi nhà ngập nước lâu. Bà cùng một số nhà khác vừa từ trên khu tập trung trường học của thôn trở về nhà sau lũ. Cả thôn vẫn được hỗ trợ cơm nước và các nhu yếu phẩm theo hình thức sẽ có các xe chở nước, chở vật dụng đi qua, nhà nào cần gì thì ra lấy đó... "Bùn ngập lên đến hàng mét, nước rút mây ngày rồi mà giờ mới dọn dẹp được. Những ngày qua chúng tôi sống nhờ vào hàng cứu trợ của mọi người gửi cho, mì tôm, bánh mì, sữa, nước uống... Chúng tôi cảm ơn các nhà hảo tâm, các cấp chính quyền đã giúp đỡ. Giờ chúng tôi mong muốn các nhà hảo tâm ủng hộ các nhu yếu phẩm sử dụng lâu dài như dầu ăn, mì chính, muối, các thiết bị gia dụng, điện tử... để sớm ổn định cuộc sống, vì tất cả trôi hết rồi"...

Và lặng người ở Làng Nủ

Sáng 15/9, Đoàn công tác của Báo Pháp luật Việt Nam đã bàn giao những suất quà cùng nhiều hiện vật thiết yếu tới Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Lào Cai.

Tại buổi trao quà, Tiến sĩ Vũ Hoài nhân mạnh: "Khi bão lũ xảy ra trên địa bàn các tỉnh miền núi phía Bắc, thực hiện ý kiến chỉ đạo của Ban Cán sự Đảng, Lãnh đạo Bộ Tư pháp, Báo Pháp luật Việt Nam đã nhanh chóng thành lập các đoàn đi hỗ trợ và phát động ủng hộ đồng bào các tỉnh miền núi phía Bắc. Chỉ trong khoảng thời gian rất ngắn là 2 ngày, Báo đã huy động sự tham gia của rất nhiều tổ chức, cá nhân. Đoàn công tác đặc biệt của Báo lên đường với phương châm đến nhanh nhất để chia sẻ, hỗ trợ đồng bào".

Tổng Biên tập Báo Pháp luật Việt Nam cho biết, kế hoạch hỗ trợ đồng bào ảnh hưởng bão lũ sẽ được thực hiện trong 2 giai đoạn:

Giai đoạn đầu là chuyển nhu yếu phẩm, thuốc men. Giai đoạn 2, dài hơn là hỗ trợ gạo, vật dụng, thiết bị, sửa nhà cửa, khắc phục giao thông, đường sá. Báo Pháp luật Việt Nam sẽ tiếp tục phối hợp cùng các đơn vị hỗ trợ bà con các tỉnh vùng núi phía Bắc nói chung và Lào Cai nói riêng.

Ông Lý Văn Hải - Ủy viên BTV Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Lào Cai cho biết, sau mưa lũ do bão, toàn tỉnh Lào Cai tính đến ngày 15/9 có 113 người chết, 59 người mất tích, 84 người bị thương. Ước tính toàn tỉnh thiệt hại khoảng 3.200 tỷ đồng. Về tình hình khắc phục thiệt hại sau mưa lũ, Chủ tịch UBND tỉnh Lào Cai thông tin, được sự cung ứng của Bộ, ngành Trung ương, sự tài trợ của các nhà hảo tâm, nhu yếu phẩm cơ bản phục vụ đủ cho bà con. Về lâu dài là khắc phục sản xuất, làm nhà cho những người bị lũ cuốn trôi, sửa nhà, tạo kế sinh nhai, khắc phục đường giao thông, đường điện, thủy lợi, trường học, nước uống..., tỉnh Lào Cai rất mong tiếp tục nhận được sự quan tâm, hỗ trợ của Trung ương, các Bộ, ngành, các nhà hảo tâm và báo chí trong và ngoài nước.

Bát Xát là một trong những địa phương chịu ảnh hưởng nặng nề của mưa bão. Bà Bàn Thanh Thảo, quyền Chủ tịch UBND huyện Bát Xát xúc động trước những món quà, những tình cảm mà người dân Bát Xát đã nhận được. Theo quyền Chủ tịch UBND huyện Bát Xát, lượng hàng hỗ trợ bà con tại Bát Xát cơ bản đã đáp ứng được nhu cầu thiết yếu trước mắt của bà con. Hiện bà con rất cần những vật dụng phục vụ cuộc sống lâu dài như chăn màn, nồi xoong, bát đĩa, các phương tiện phục vụ sản xuất, phục vụ điện nước, phục vụ

y tế dự phòng, bảo đảm sức khỏe của người dân. "Chúng tôi cần sự ủng hộ, huy động, đóng góp của các nhà hảo tâm về tiền mặt để bà con khắc phục sửa chữa, làm mới nhà cửa, hỗ trợ kiến thiết các công trình y tế, trường học, đường giao thông", bà Thảo nói.

Tại thị trấn Bắc Hà, huyện Bắc Hà, ông Phạm Quốc Cường - Trưởng Ban Ban đọc Báo Pháp luật Việt Nam đã bàn giao 380 suất quà, trong đó có 42 suất quà được trao trực tiếp cho người dân xã Thái Giàng Phó. Tiếp nhận quà, có bà Nguyễn Thị Nga - Phó Bí thư thường trực huyện Hà Bắc, bà Nguyễn Thị Thúy - Phó Giám đốc Sở Tư pháp, ông Vũ Trường Chinh - Phó Cục trưởng Cục Thi hành án dân sự Lào Cai.

Và chặng cuối, chúng tôi đã đến Làng Nủ, nơi mà chỉ trong vài phút đồng hồ đã bị nước lũ cuốn trôi tất cả. Thôn Làng Nủ (xã Phúc Khánh, huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai) có 167 hộ với 760 đồng bào người dân tộc Tày sinh sống. Nơi đây từng là một vùng đất yên bình, người dân sinh sống đoàn kết, gắn bó. Tuy nhiên, trận lũ quét rạng sáng ngày 10/9 đã cuốn theo không chỉ tài sản mà cả tính mạng của nhiều người. Đặt chân đến Làng Nủ, cảnh tượng trước mắt khiến mọi người đều thần thờ, ngôi làng nhỏ bé, nơi người dân từng sống bình yên, giờ đây chỉ còn là một bãi bùn mênh mông. Trận lũ quét đã khiến 52 người thiệt mạng, 40 ngôi nhà bị vùi lấp. Hàng chục người bị thương và mất tích.

Ngoài 100 triệu đồng và nhiều phần quà tặng được gửi cho chính quyền địa phương để trao lại cho người dân, cá nhân Tổng Biên tập Báo Pháp luật Việt Nam đã trao trực tiếp 37 suất quà cho 37 hộ gia đình ở Làng Nủ.

Đã một tuần qua đi mà cảnh tượng vẫn tang thương và âm ảm. Chúng kiến cảnh những

● Nghẹn lòng chiều Làng Nủ

● Những gương mặt chờ đợi tìm người thân Làng Nủ.

người còn ở lại khi nghe thấy tiếng "tìm thấy rồi", tất cả lại chạy ào ra với hy vọng người thân mình sống sót trở về. Nhưng không may mắn được như vậy. Lại thêm một thi thể được tìm thấy. Người nhà nạn nhân thì khóc ngất, hàng xóm động viên: Thôi, nhà bác còn may hơn, tôi bây giờ còn chưa biết người nhà tôi đang ở đâu trong đồng bùn đất kia. Ai cũng thấy xót xa. Rồi mọi người lại hướng ánh mắt về phía các chiến sỹ đang chạy đua với thời gian để tìm kiếm những người còn mất tích. Hy vọng, hy vọng và hy vọng..., tất cả đều hy vọng tìm thấy những người còn mất tích. "Mong cuộc sống làng quê này sớm bình an trở lại. Cuộc sống tuy vô thường nhưng vẫn phải tiếp tục. Chúng ta hãy chung tay hỗ trợ bằng khả năng của mình để xoa dịu những nỗi đau. Đoàn chúng tôi ra về khi trời chập choạng tối, nhìn dãy quan tài xếp dọc bờ suối như đang chờ đợi điều gì đó thực sự khó diễn tả. Ai cũng không cảm được nước mắt"... Tận tay trao quà tới bà con Làng Nủ, Tiến sĩ Vũ Hoài Nam xúc động nói: "Những gì chúng tôi trao cho bà con nơi đây chỉ là một chút an ủi nhỏ nhoi giữa mất mát vô cùng to lớn". Ông hứa sẽ tiếp tục hành trình để hỗ trợ bà con Làng Nủ sớm có một cuộc sống mới tốt hơn...

Chúng tôi rời Làng Nủ, những người ồn ào nhất cũng trở nên lặng thinh. Nhưng trên tất cả, luôn có những ánh lửa cuối đường hầm, những điều thiện lương, đẹp đẽ trong trái tim mỗi người Việt bỗng xích lại gần nhau bởi hai tiếng "đồng bào". Trong tận cùng đau khổ, là những điều đẹp đẽ. Tất cả chúng ta, mỗi người Việt dù ở đâu trên thế giới đều hướng về, sẽ chia như Làng Nủ và những ngôi làng khác bị thiệt hại nặng nề là quê hương, là người thân ruột thịt của mình vậy...

Rồi Làng Nủ mới theo đúng phong tục người Tày gần chân núi Voi sẽ xanh tươi, trù phú trở lại. Rồi những đứa trẻ Làng Nủ đang ngỡ ngàng, thần thờ vì mất cha, mẹ, anh em sẽ được người thầy đáng kính ở Hà Nội bảo trợ đến năm 18 tuổi. Cô bé con 5 tuổi sẽ được ca sỹ Hòa Minzy chăm sóc nếu bà ngoại và dì bé đồng ý... Những đứa trẻ Làng Nủ và những người còn lại sẽ có một gia đình rộng lớn hơn, đó là nghĩa đồng bào, là tình người thiện lương chở che, đùm bọc...

Trên cung đường chúng tôi đi qua sau bão lũ, là những chuyến xe đông đầy bao yêu thương, trĩu nặng những ân tình của bà con miền Nam, miền Trung hướng về miền Bắc, là niềm thôi thúc "máu chảy ruột mềm"... Chúng tôi trở về Hà Nội trong đêm mưa tầm tã. Và hành trình ấy vẫn tiếp tục, khi tuần này hàng chục tấn hàng gồm gạo, nước, đồ gia dụng, quần áo lại lên đường tới đồng bào Bắc Kạn, Tuyên Quang...

NGUYỆT THƯƠNG -
VÂN TÙNG

Vùng trời tím biếc

Truyện ngắn của QUẾ PHƯƠNG

● Tranh minh họa của Văn Học

Nghệ tiếng, tôi biết ông Đức đến tìm bố, nên hờ hững bảo “họa sĩ ở trong phòng”. Tôi phụng phịu quay lại bức tranh đang vẽ dở. Cây khế lúc liu quả và hoa với lịch chích tiếng chim kêu chẳng làm tôi tỉnh tâm được, có lẽ vì thế các bức vẽ chẳng bao giờ ra hồn. Chiều qua bố trúng gió nên có hơi sốt, tôi chỉ mua thuốc rồi đặt lên bàn mà không nói gì. Suốt bao năm qua tôi cứ tự đẩy bố xa khỏi mình.

Bố trở về từ chiến trường với bàn tay trái bị cụt, nhưng ông trời lại phù cho bố cánh tay còn lại tài hoa với những ý tưởng, triết lý thâm sâu mà tôi chẳng bao giờ hiểu được. Tài năng đưa bố lên hàng nổi tiếng. Bạn trong giới hội họa của ông khá nhiều. Có người khen tôi vẽ có tứ nhưng còn phải học nhiều. Một ngày kia tôi nảy ra một ý định, vẽ chân dung bố mình. Tôi cứ vẽ, liên tục với nhiều góc khác nhau rồi đẩy lên các trang mạng chào bán. Thành công đã đến ngoài mong đợi. Dù bán giá không cao nhưng ra bức nào là bán hết luôn. Đúng là đứa con gái ăn theo. Có lúc tôi tự cười, rằng mình đã khai thác hình ảnh bố triệt để, nhưng ông chẳng bao giờ trách. Ghét bố, nhưng chính những bức chân dung bố lại giúp tôi có nguồn tài chính. Chắc hẳn ông luôn muốn là phải những vết hằn trong mối quan hệ giữa hai bố con, có kéo đứa con gái ương bướng gần mình, song nhiều lần, chỉ nhận về sự mệt mỏi vì thói ích kỷ của tôi.

Đang chỉnh lại màu trên mũi của cô tiểu thư kiều sa thì bố gọi, bảo kiếm cái gì cho bố và bác Đức lai rai. Chắc bố và ông Đức sẽ uống mấy ly. Có bạn và rượu, bao giờ bố cũng hoạt bát hơn và vài lần lui cảm cúm cũng nhờ mấy chén rượu. Tôi đẩy

phòng tranh sát vào góc khế hơn. Hoa khế rơi nhiều hơn. Tôi nghe bên tai mình một khúc gió lùa. Tôi đi bộ ra cái chợ cóc ở đầu phố. Chỗ đó, thì thoảng tôi vẫn mua đồ nhậu cho bố...

Ngày còn bé tôi luôn bị đám trẻ con trong xóm trêu ghẹo rằng tôi không phải do bố mẹ đẻ ra, mà được nhặt về từ một bãi rác. Có đứa đọc mồm đọc miệng nói tôi là kết quả từ sự phản bội của mẹ, chứ người thương binh đó làm sao có con được. Lại có kẻ bảo, bố tôi trở về, chẳng bị chê nên phải lấy một người chưa hoang như mẹ. Bao lời lẽ ác độc cứ vào tâm trí tôi. Lớn lên chút ít, làng lên phường, xóm thành phố đông đúc, bọn trẻ vẫn không ngớt trêu ghẹo. Đi học về, tôi chạy vào hỏi mẹ. Mẹ vẫn chỉ một niềm, rằng tôi là con đẻ của bố mẹ. Những lần sau cũng vậy, tôi bị cào vào tim những vết xước, rồi chạy về, mẹ cũng vẫn bảo tôi là cô gái có bố mẹ đáng hoàng. Hậm hực. Bực mình. Vết thương trong lòng tôi lở loét từng ngày. Lời lẽ của bọn trẻ đẩy hết niềm tin về mẹ ra khỏi tôi. Tôi ghét mẹ và ghét cả bố. Tại sao chúng có quyền trêu đùa, đay nghiến tôi nếu không phải vì bố mẹ chưa trọn vẹn? Tại sao bố lại cụt tay, nếu lành lặn thì đứa nào dám nói bố không thể có con? Rất nhiều lời lẽ từ bên ngoài đã bôi trát vào tâm trí tôi những nỗi niềm, làm tôi ao ước giá mình có một người bố khỏe mạnh, đẹp trai phong độ hơn thì đã chẳng trở thành cái thùng cho người ta xả rác.

Mẹ mất năm tôi vào lớp 8. Hai cây khế góc sân thê thiết một màu tím trầm buồn. Ở bệnh viện, tôi nghe loáng thoáng bác sĩ nói với

bố, để chữa được bệnh của mẹ phải mất rất nhiều tiền. Gia đình tôi nghèo, bố đã phải đôn đáo vay mượn khắp nơi, có thứ gì bán được trong nhà thì đều bán đi nhưng vẫn không đủ để chữa bệnh cha mẹ. Khi đó, bố còn chưa nổi tiếng và tranh chưa được giá. Tôi cảm cái nghèo, tôi hận vì bố nghèo. Nếu bố đủ tiền thì mẹ đã không mất. Ngôi nhà từ đó chỉ còn hai bố con nên lúc nào cũng cảm giác lạnh lẽo. Tôi để tóc dài ngang hông. Đứa con gái với khuôn mặt buồn chẳng có ao ước gì khác, ngoài một niềm rằng mình phải vẽ thật nhiều tranh để kiếm tiền. Vậy là tôi được bố cho đi học thêm hội họa, vừa học mỹ thuật sáng tạo, vừa học mỹ thuật ứng dụng. Tôi đã đổ vào trường mỹ thuật ở cái tuổi người ta gọi là đẹp nhất, và mình cũng cô đơn nhất. Sau này tôi nghĩ lại, thứ làm ngôi nhà không lụi tàn chính là những bức tranh của bố, hai cây khế và vài chậu phong lan treo lên góc cau ở góc sân.

Bố cũng thường gặm nhấm nỗi cô đơn, một mình. Nhưng có một điều lạ là, sau khi mẹ mất chừng hai năm, tranh của bố tạo nên sự khác biệt. Chúng có vẻ trông rộng, cô đơn thăm thẳm, nhưng ẩn tàng trong hun hút là niềm lạc quan. Bố vẽ bức nào cũng được khách trả giá cao. Nhờ thế có tiền trang trải sinh hoạt và cho tôi ăn học. Bố sửa lại ngôi nhà khang trang hơn và dành tầng thượng làm xưởng vẽ. Còn tôi, chiếm trọn vị trí trong căn phòng rộng của mình và góc sân, bên dưới tán khế. Ra trường thì khuôn mặt bố đã cho tôi một khối tài sản nho nhỏ, tôi xin làm thiết kế cho một công ty ít việc, nhàn hạ. Bù lại tôi được đắm trong không gian

T IẾNG LÒNG

Khí mạng xã hội thành “sàn diễn”

Trong thời đại số hóa, mạng xã hội không chỉ là nơi kết nối và chia sẻ, mà còn trở thành “sân khấu” để nhiều người phô diễn. Sống ảo, phong bạt trên mạng đang dần trở thành một hiện tượng đáng lo ngại trong xã hội hiện đại.

Đang ồn ào thời gian qua là những câu chuyện liên quan đến việc sao kê từ thiện. Những vụ lùm xùm về việc một số cá nhân là nghệ sĩ, Tiktoker, doanh nhân... công khai số tiền quyên góp nhưng bị phát hiện đó chỉ là con số ảo hoặc thổi phồng, được làm giả mạo bằng phần mềm... gây ra nhiều tranh cãi. Những bán sao kê từ thiện với số tiền hàng

trăm triệu đồng. Tuy nhiên, số tiền thật chỉ bằng 1/100 so với con số được công bố. Những hành động như photoshop, chỉnh sửa sao kê, hoặc tự chuyển tiền vào tài khoản rồi chỉnh sửa để “khoe” mình làm từ thiện đã trở thành chiêu trò khiến cộng đồng phẫn nộ. Nhiều cá nhân trong cuộc đã phải lên tiếng giải thích, xin lỗi vì hành vi “phong bạt”, mượn thời điểm người dân đang trong thiên tai mà mưu cầu tiếng tăm cho bản thân mình.

Những câu chuyện này không chỉ là hiện tượng cá biệt diễn ra trong thời gian qua mà sâu xa hơn, đây chính là một lát cắt mang

mặt trái của lối sống ảo, của xu hướng lệch lạc trong việc đánh giá giá trị cá nhân đang lan rộng trên mạng thời gian qua. Hiện tượng sống ảo, “phong bạt” không chỉ dừng lại ở việc giả mạo trong chuyện từ thiện mà còn lan rộng trong mọi lĩnh vực của cuộc sống.

Người ta đã chứng kiến quá nhiều câu chuyện “làm màu”, thổi phồng được dàn dựng trên mạng xã hội. Một thanh niên tên K.S., có thời gian từng dẫn thân cả vào showbiz không vì gì khác mà chỉ bằng việc khoe khoang bản thân giàu có, sử dụng hàng hiệu, được du lịch đến những nơi sang chảnh, và trên hết là xuất

thân trong một gia đình quý tộc giàu có. Thế nhưng, khi những vai diễn được hạ màn, người ta mới phát hiện, người mẹ là một người đàn bà buôn thúng bán bưng, và thanh niên nói trên xuất thân từ một gia đình không mấy khá giả ở một miền quê. Tất cả các chiêu trò nói trên đều là phong bạt, dàn dựng, mượn của người làm của mình. Một chàng ca sĩ trẻ trong giới showbiz cũng đã có lần phải lên tiếng xin lỗi khán giả vì “lỡ dại” quay, chụp cảnh mình đang ngồi trong một căn biệt thự xa hoa và khoe là nhà của bản thân, trong khi đó là nơi ở của một đại gia và anh tình cờ theo một người bạn đến chơi. Nhiều Tiktoker khoe bán hàng “bão đơn”, tiền vào như nước, khoe cuộc sống sang chảnh, nhưng

thực tế vẫn đang vật lộn với mưu sinh hàng ngày, ở nhà thuê, đi xe mượn...

Mạng xã hội là nơi mà bất kỳ ai cũng có thể “lên đời”. Chỉ cần vài bức ảnh chỉnh sửa kỹ lưỡng, video clip dàn dựng, vài dòng trạng thái khoe khoang... người ta dễ dàng tạo dựng một hình ảnh hoàn hảo, cuộc sống lý tưởng dù trong thực tế, cuộc sống đó có lẽ chỉ là “trong mơ” với họ.

Sống ảo đã và đang để lại những hậu quả nghiêm trọng cho không chỉ một, vài cá nhân mà cho toàn xã hội. Không ít kẻ, việc “phong bạt” không chỉ là “nổ” để đánh bóng tên tuổi, hình ảnh trên mạng, mà còn phục vụ cho nhiều mục đích khác như lấy uy tín để kinh doanh thiếu đạo đức, “lừa gà”, lừa đảo. Đơn cử, trong số những người bị “bóc phốt”

về việc làm giả sao kê từ thiện, đánh bóng tên tuổi lần này, có những trường hợp là bán hàng đa cấp trái phép, kinh doanh tiền ảo lừa đảo, khoe khoang “trích lợi nhuận vài tháng để làm từ thiện” hòng lôi kéo nhiều con mồi lóa mắt.

Không ít người dễ dàng bị ảnh hưởng bởi hình ảnh ảo trên mạng không chỉ mất đi khả năng phân biệt thật – giả, mà còn đối mặt với những vấn đề về tâm lý, bị hoa mắt, dễ rơi vào cảm giác tự ti, áp lực, thậm chí lâm tưởng rằng những gì đang diễn ra trên mạng là chuẩn mực để theo đuổi. Thay vì tập trung vào phát triển bản thân, rèn luyện kỹ năng và học hỏi những điều thực sự có giá trị, nhiều người trẻ lại dành quá nhiều thời gian để xây dựng

của mình. Tôi vẽ như lên đồng, dù nguệch ngoạc hay trau chuốt thì gương mặt bố vẫn hiện lên đầy cá tính, góc cạnh. Dầu vậy cũng chưa có cách gì xóa nhòa lần ranh giữa tôi và bố, dù nhiều lần ông cố gắng gạt bỏ cá tính để đến gần con gái hơn. Bố hỏi gì tôi cũng cần cầu, lời thôi vô lý.

Bố và bác Đức ngồi uống được một lát thì thầy Chiến đến. Thầy Chiến dạy tôi khi ở trong trường và là người truyền cảm hứng cho rất nhiều sinh viên. Thầy dạy mỹ thuật ứng dụng nhưng vẽ cực hay. Thầy nhìn qua bức tranh tôi đang vẽ dở, nói một câu: “Thầy vẫn thấy trong tranh có sự cố chấp, nóng nảy”. Thầy vào với bố. Tôi không biết thầy chơi với bố. Chắc lẽ, hội họa đã gắn kết và những lần ra ngoài, bố và thầy có giao lưu.

Không đói và tôi cũng chẳng muốn ăn. Lời thầy Chiến làm tôi chùng xuống. Tranh tôi có sự cố chấp và nóng nảy ư? Vậy những bức chân dung về bố, tôi đã bán được có phải vì trong đó cũng hẳn đây khiếm khuyết của tôi, vì sự trống rỗng trong tâm hồn tôi, hay vì gương mặt bố góc cạnh, bố nổi tiếng hay còn lý do gì khác?

Tôi quay về phòng, rồi lúc nhá nhem tối mới tỉnh dậy. Tôi bấm điện thoại rú mấy đũa đi nhậu. Tôi đã uống thật nhiều và mấy đũa bạn giục tôi mau chóng lấy chồng, không thì già mất. Tôi cãi. Chúng mày có lấy đâu mà xui tao. Bọn họ cười khanh khách. Bọn tao lười thì mới bảo mày, chẳng lẽ cả lũ đều lười. Một đũa hồ hồ bảo, đúng là tuổi trẻ ngày nay lòng dạ đũa nào cũng hun hút, chờ người khám phá. Tôi cự lại, bảo, vì sâu hun hút nên đựng rất nhiều toan tính. Sau cùng chẳng đũa nào hứa sẽ lấy chồng.

Trở về nhà khi đã khuya

lắm. Tôi đập cửa oành oành. Tôi nôn trước mặt khi bố vừa mở xong cửa cổng. Ông cười tôi lên phòng, mặt tôi tì vào bờ vai tro xương của bố, nôn thêm lần nữa. Phải đến gần sáng, tôi mới ngóc đầu dậy trong biêng biêng, rồi tưởng tượng hình ảnh bố lui cui tìm cách giải say, dọn dẹp cho con gái. Tôi bỗng ứa nước mắt. Tại sao mình ác với bố thế dù bố lúc nào cũng nhân hậu, chăm sóc cho con. Ánh sáng lọt qua khe cửa vào phòng, tôi trở dậy đẩy cửa sổ, ngó ra bên ngoài thấy trời đầy mây trắng, bông bành và tinh tuyền. Lúc đó, bố gõ cửa rồi bảo, bố sẽ nấu mì, con xuống ăn nhé. Giọng bố ân cần bình thân. Tôi đã định không nói gì, nhưng rồi chợt bật ra một tiếng vâng, vừa nặng, vừa méo.

Bát mì làm tôi âm bụng trở lại, người đỡ mệt hơn. Sau khi uống cốc nước ấm, tôi bị thu hút bởi những tiếng chim lích chích ngoài sân. Một cảnh tượng chưa từng có diễn ra trước mắt tôi. Bố đặt phòng tranh ngay dưới tán khế và say sưa vẽ khi bầy chim nhỏ ríu rít múa quanh. Dáng bố nhỏ gầy nhưng hiền. Hình như đó là bức tranh bố đã vẽ nhiều năm mà chưa hoàn thành, ba nhân vật là ba người trong gia đình tôi dưới vòm hoa khế tím. Tôi tiến lại gần và ngồi xuống bên cạnh. Bầy chim không bay đi mà dạn dĩ vây quanh cả tôi nữa. Bố bảo: “Bố yêu chim chóc thiên nhiên từ khi ở chiến trường, những con chim bé nhỏ vui múa trên đường hành quân, những lúc nghỉ, chim đậu trên nòng súng, trên mâm pháo... Bố cũng đã tự bỏ hẹp mình nhiều năm. Giờ bố sẽ coi bỏ nhiều thứ, không thể giày vò mình, giày vò cả những sắc tranh...”

Tôi không hiểu lắm những lời bố vừa nói, bởi hai bố con có bao giờ tâm sự. Rồi bố kể cho tôi một bí mật. Tôi là con của thầy Chiến chứ không phải ai khác, nhưng tình yêu dành cho con là vô biên, vô điều

kiện. Thầy và bố là đồng đội, năm đó bố vì giúp thầy Chiến tránh một đợt tấn công của địch mà cụt một bàn tay. Ngày trở về, mẹ và thầy Chiến bị ngăn cản, nhưng mẹ đã có bầu. Ngày đó, trong nhóm cùng chơi, cả thầy Chiến và bố đều thích mẹ, nhưng mẹ yêu thầy Chiến. Ôi chuyện của một thời với những tình huống sao mà éo le. Vẫn lại là bố mở vòng tay đón mẹ để khỏi mang tiếng với người đời. Nhưng những bí mật như màn sương ấy vẫn lơ mơ được hé mở, và tôi là kẻ hứng chịu những lời trêu ghẹo.

Bố đã chịu âm ức suốt bao năm qua. Vừa rồi, bố và thầy Chiến thường xuyên gặp nhau. Thầy tỏ lòng xin lỗi bố và mong cho thầy nhận con.

Khi bầy chim bay lên cây theo một làn hương gió thì tôi và bố đứng dậy. Bỗng nhiên bố loạng choạng muốn ngã. Đầu bố đau như búa bổ. Tôi đưa bố vào nhà nhưng thấy tình hình có vẻ không ổn. Tôi lập tức gọi xe cấp cứu. Thì ra bố bị suy nhược cơ thể vì những ngày qua bào mòn sức lực cho sáng tác, và lại, trong cơ thể bố vẫn còn mảnh đạn, vết thương từ đó tái phát. Tôi ứa nước mắt, bây giờ mới thấy thương bố và ân hận vì mình đã quá vô tâm. Tôi bấm điện thoại báo cho thầy Chiến. Thầy ào vào bệnh viện trong nháy mắt.

Bố tỉnh lại, người nhỏ thó. Bố nhìn tôi và thầy Chiến, mắt ướt đầm, bảo, đây là bố đẻ của con. Bố ơi, con thương bố. Cho con xin lỗi. Giờ bố có phải là bố đẻ của con hay không đâu còn quan trọng. Bố đã cho con được sống, làm người, và giờ có hai người bố cũng là vinh hạnh. Bố hãy khỏe lại để về với vòm hoa tím biếc, về với hàng cau thăm thăm xanh và những cánh chim nhỏ đáng yêu.

Tôi nắm tay bố thật chặt. Thầy Chiến không cảm lòng được, rơm rớm nước mắt.

Q.P

ĐỌC SÁCH

Món ngon Sài Gòn trong ký ức một nhà báo

Nhà báo Cù Mai Công đã từng là phóng viên, biên tập viên, thư ký tòa soạn cho các tòa báo: Khăn Quàng Đỏ, Mực Tím, Tuổi Trẻ, Tuổi Trẻ Cười, Tuổi Trẻ Online. Từ những hoạt động tích cực trong nghề báo, năm 2005, Cù Mai Công đã được bình chọn là một trong 30 gương mặt trẻ của thành phố 30 năm tại Đại hội Thanh niên tiên tiến Thành phố Hồ Chí Minh. Là người rất yêu TP HCM, Cù Mai Công đã xuất bản: “Sài Gòn by night” 6 tập; “Sài Gòn một thuở: Dân Ông Tạ đó” 3 tập...

Với “Sài Gòn một thuở - “Dân Ông Tạ đó!” tập 3, nhà báo Cù Mai Công đã “xê dịch” vùng đất trung tâm Ông Tạ để thiết đãi bạn đọc gần xa những ký ức ngõ hẻm dào dạt hương thơm và mùi vị.

Anh viết về món bánh đơn sơ ở sạp bánh ven đường, anh kể về món phở đã nức tiếng gần xa. Âm thực của vùng đất Sài Gòn - Gia Định được anh ghi nhận gần 120 trang sách với biết bao sự đa dạng.

Có những món đơn sơ, giản dị nhưng tự lúc nào đã trở thành “biểu tượng” của một vùng đất như “Ông Tạ đệ nhất xôi” bà Lai, bánh rán cô Đỏ ngõ Con Mát... Có món đã vươn ra biển lớn, được xếp hạng cao trong danh sách ẩm thực thế giới như Phở 79, nhà hàng đầu tiên ở quận Cam chiến thắng giải thưởng danh giá James Beard - được xem là “Oscar/Grammy về ẩm thực”. Hay như Bánh cuốn - bún mọc Ông Tạ ở San Jose, Bắc California đã vào top ẩm thực Mỹ chỉ sau hai năm có mặt trên yelp.com - một trang web nổi tiếng dành cho khách hàng đánh giá chất lượng các quán ăn, nhà hàng ở Mỹ.

Rồi có những món đặc trưng hơn, không phải để ăn hằng ngày mà dành cho những dịp đặc biệt, như mâm quả bánh cưới, kẹo lạc... qua đó, chúng ta được chứng kiến một đám cưới xưa như thế nào.

Theo Cù Mai Công, ẩm thực Ông Tạ có hai điểm chung là giá cả bình dân và hương vị thơm lành của Bắc 54 hòa lẫn nét bình dị của món Sài Gòn - Gia Định, lại có chất dân dã của món miền Tây, rồi hòa thêm chất Huế, chất Quảng... Những món ăn này không “lừa” miệng lưỡi khách ăn bằng hương liệu, gia vị mà đẹp theo cách rất xưa, rất nền nã của một vùng Ông Tạ.

Như đoạn miêu tả về phở, tác giả viết: “Đó là sự hòa trộn tất yếu, nếu muốn tồn tại và phát triển trên một vùng đất có nhiều miệng ăn khác nhau; không chỉ miệng Bắc mà còn miệng Nam cố cựu, và không ít miệng Trung đến Ông Tạ còn trước cả Bắc 54. Phở chỉ là một hiện tượng đẹp cho sự hòa trộn ấy, vừa có nét riêng, vừa mang nét chung. Để ai là con dân Ông Tạ lần đầu đầu cũng đều cảm thấy ăn được”.

Qua ngòi bút của Cù Mai Công, thế giới ẩm thực của vùng Ông Tạ hiện lên với những màu sắc phong phú mà mỗi một món, mỗi một người bán đều sở hữu “bí kíp” riêng để níu chân thực khách. Do vậy, dù vươn ra biển lớn hay cố cựu ở một góc vỉa hè, dù là thất truyền hay đang biến đổi theo thời cuộc thì những món ngon của Ông Tạ vẫn để lại dấu ấn khó phai trong lòng thực khách gần xa.

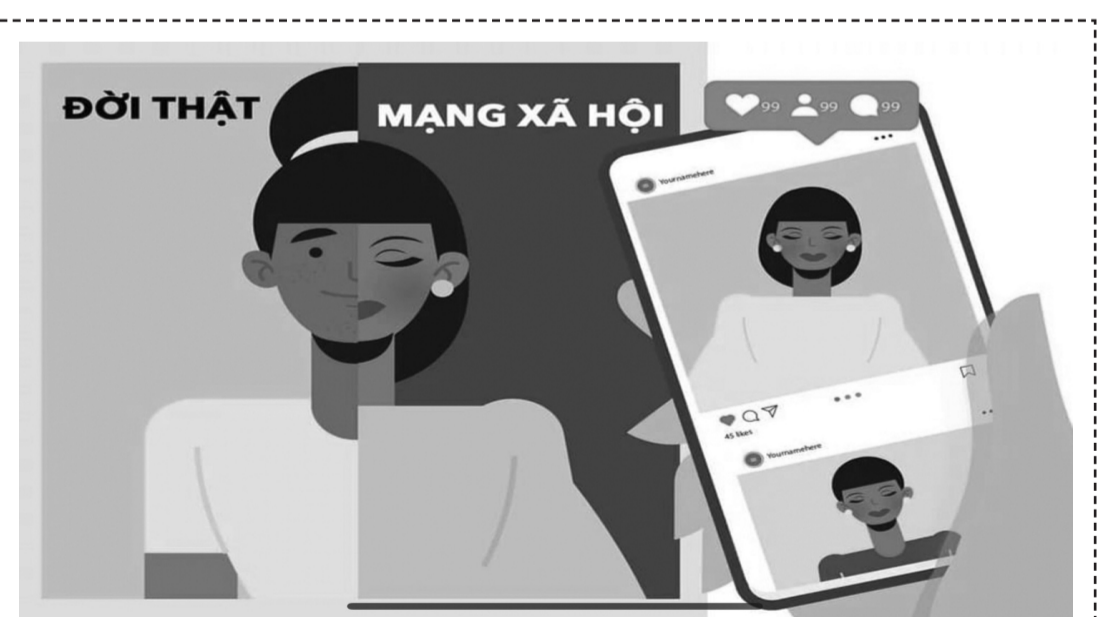
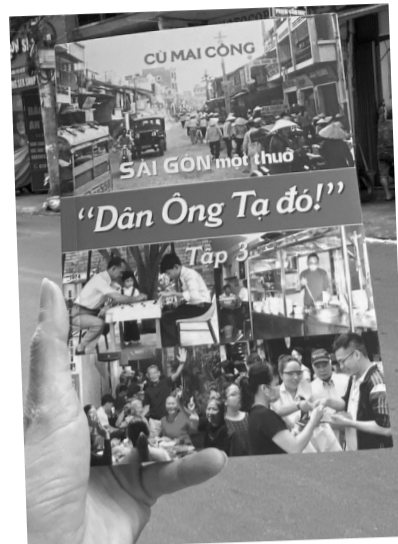
Kể hết chuyện ăn, Cù Mai Công lại kể tiếp chuyện người. “Người Ông Tạ” cũng đa dạng lắm. Có người là đại gia của thời đó như ông chủ tiệm ảnh Á Đông với ngôi nhà cao nhất Ông Tạ một thời - biểu trưng và động lực làm ăn cho cả một vùng đất khi ấy còn nhiều đầm lầy, kênh rạch, rừng cao su và cả mỏ mả. Có người chỉ buôn gánh bán bưng như bà Rặt xóm Mắm đã tắt tã ngày đêm bán xôi chè, bánh dày, bánh cam... để nuôi con và nuôi lớn nhiều đứa trẻ Ông Tạ. Có người cả đời gắn bó với con chữ như ông giáo Dũng, có người thuộc giới võ thuật đã kinh qua nhiều trận đấu lớn nhỏ như võ sĩ Lý Tiểu Quang... Những mẫu chuyện thoáng qua như những lát cắt mỏng của một vùng Ông Tạ lại khiến ta đồng cảm sâu sắc, thậm chí là rung rung nhớ thương.

Cái góc Ông Tạ tưởng nhỏ bé mà qua lời kể của Cù Mai Công, ta được chứng kiến vô số chuyện, từ chuyện ăn, chuyện ở cho đến chuyện người, chuyện đời. Có cảm tưởng dấu chân của tác giả đã in khắp vùng Ông Tạ nên anh mới có thể quan sát và góp nhặt từng chi tiết trong những câu chuyện tưởng chừng bình dị như thế.

Cuối cùng, vượt lên trên những món ăn, những câu chuyện ấy, chúng ta thấy bật lên một nếp nhà của những cư dân Ông Tạ nói riêng, mà rộng hơn là nếp sống của người miền Nam khi xưa. Đó là sự giáo dục nghiêm cần của cha mẹ đối với con cái, là cái tình của người thầy đối với trò, là cái nghĩa xóm giềng, và là tình yêu với quê hương qua hương vị của món phở, món bánh cuốn... mà nay đã vươn ra biển lớn.

Viết với Cù Mai Công không chỉ đơn thuần là kể lại chuyện quá khứ, mà quan trọng hơn là lưu dấu ký ức của một vùng đất, để những trang sách ấy được lật giở nhiều lần cho hôm nay và mai sau. Đọc Sài Gòn một thuở - “Dân Ông Tạ đó!” tập 3, bạn sẽ thấy cái đẹp của tình người hiển hiện, dào dạt và chảy tràn trên từng trang sách. Chính cái tình đó đã gắn kết bao con người Ông Tạ với nhau. Và chính cái tình đó đã tạo nên hồn cốt của vùng Ông Tạ, điểm cho bức tranh Ông Tạ những màu sắc rất riêng, rất đời, không trộn lẫn ở bất kỳ đâu...

MINH MINH

“thương hiệu cá nhân” ảo, tạo dựng một cuộc sống chỉ để “được ngưỡng mộ” trên mạng xã hội.

Khi giá trị thật bị lu mờ, xã hội dễ rơi vào tình trạng rối loạn, những giá trị văn hóa truyền thống như lòng nhân ái, sự chân thật, khiêm

nhường bị coi thường hoặc thay thế bởi sự khoe khoang, giả tạo.

Hậu quả nghiêm trọng nhất có lẽ là sự ảnh hưởng tiêu cực đối với nhận thức của giới trẻ, thế hệ dễ bị tổn thương bởi những giá trị sai lệch. Sau một hiện tượng xã

hội, điều mà chúng ta cần không phải là sự “ném đá” dành cho cá nhân, sự giễu cợt, mà là cái nhìn nghiêm túc rằng hiện tượng ấy có thể dẫn đến những hệ lụy sâu xa nào để mỗi người sống đúng với bản thân, như những gì vốn có. NGỌC MAI

● **Lũ lụt mang theo rác, chất thải,... cùng với ô nhiễm môi trường, làm tăng nguy cơ bùng phát dịch bệnh.**

(Ảnh chụp Hà Nội ngày 12/9/2024 - Nguồn: Lekima Hùng)

Trước sự tác động mạnh mẽ của bão lũ đến sức khỏe người dân, việc phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng và cộng đồng là yếu tố quyết định để triển khai hiệu quả các biện pháp ứng phó. Điều này sẽ giúp bảo vệ sức khỏe cộng đồng và giảm thiểu thiệt hại cho các khu vực bị thiên tai tấn công.

● **Sau bão lũ, người dân thường phải đối mặt với nhiều loại dịch bệnh truyền nhiễm.**

(Ảnh minh họa)

Nhiều nguy cơ dịch bệnh bùng phát

Hai tuần kể từ khi cơn bão số 3 (bão Yagi) xuất hiện và tàn phá các tỉnh miền Bắc, các từ khóa về cơn bão lịch sử vẫn được nhiều người nhắc đến, một phần vì thiệt hại nặng nề do bão gây ra, một phần vì đã từ rất lâu miền Bắc mới đón đầu một “siêu bão”. Trên thực tế, trong vòng 20 năm qua, Việt Nam cũng đã hứng chịu các “siêu bão” tương tự gây thiệt hại lớn về người và tài sản, kể đến như: bão số 9 (bão Molave), tháng 10/2020; bão số 12 (bão Damrey), tháng 11/2017; bão số 14 (bão Hải Yến), 2013; bão số 8 (bão Sơn Tinh) tháng 10/2012;... cùng với hàng trăm cơn bão đổ bộ vào đất liền.

Nhìn vào các “siêu bão” và sức tàn phá ngày càng nghiêm trọng trong hai thập kỷ qua cho thấy các hình thái thời tiết cực đoan đang trở nên khắc nghiệt hơn. Đặc biệt, dưới tác động của biến đổi khí hậu, tần suất và cường độ của các cơn bão ngày càng tăng, dẫn đến tình trạng ngập lụt trên diện rộng. Điều này có thể khiến tình hình mưa lũ “chưa từng thấy” ở các tỉnh miền Bắc trở thành “bình thường mới” trong tương lai,

tương tự như các tỉnh miền Trung hiện nay.

Đáng nói, sự gia tăng các sự kiện khí hậu cực đoan như bão, lũ lụt, gió lớn không chỉ gây thiệt hại về kinh tế, còn có thể ảnh hưởng trực tiếp lên sức khỏe con người như tai nạn thương tích, chấn thương tâm lý, các bệnh do vật trung gian truyền bệnh... Trong đó, những biến động về nhiệt độ, lượng mưa, tình trạng ngập lụt trong và sau các cơn bão lũ mang theo vô số rác, chất thải, làm hỏng hệ thống cung cấp nước sạch tạo môi trường thuận lợi cho vi khuẩn và ký sinh trùng phát triển. Kết hợp với tình trạng ô nhiễm môi trường vốn có càng tạo điều kiện thuận lợi cho sự lây lan của một số bệnh lây truyền qua con người, qua vật trung gian, qua nước, qua thực phẩm.

Kinh nghiệm từ trước đến nay cho thấy trong và sau mùa mưa bão lũ lụt, người dân thường phải đối mặt với nhiều loại dịch bệnh truyền nhiễm khác nhau. PGS.TS Trần Đức Phú, Cố vấn cao cấp Trung tâm Đáp ứng khẩn cấp sự kiện y tế công cộng Việt Nam cho biết, người dân sống tại các khu vực bị ảnh hưởng bởi mưa lũ rất dễ mắc các bệnh về đường tiêu hóa

do nguồn nước, thực phẩm và điều kiện vệ sinh không bảo đảm. Các bệnh thường gặp trong tình trạng này bao gồm các bệnh lý về đường tiêu hóa, bệnh da liễu, cảm lạnh, cúm và đau mắt. Thêm vào đó, gia tăng nguy cơ lây lan bệnh sốt xuất huyết.

Cụ thể, các bệnh lây truyền qua đường tiêu hóa như tiêu chảy cấp, bệnh tả, bệnh lỵ trực khuẩn, bệnh lỵ amip, bệnh thương hàn, nhiễm khuẩn do E.coli và viêm gan virus A. Nguyên nhân chính là do nguồn nước sinh hoạt, nước ăn uống, lương thực và thực phẩm bị ô nhiễm bởi các vi sinh vật gây bệnh như vi khuẩn, virus, nấm và đơn bào.

Bệnh ngoài da bao gồm nấm chân tay, viêm lỗ chân lông, viêm da tiếp xúc, hắc bào, lang ben, ghẻ lở, mụn nhọt. Ngoài ra, người dân vùng lũ lụt có thể mắc các bệnh truyền nhiễm nguy hiểm lây qua da và niêm mạc như bệnh Whitmore, bệnh

do xoắn khuẩn leptospira và bệnh do Vibrio vulnificus. Những bệnh này xuất phát từ nguồn nước bẩn, ô nhiễm vi sinh vật, điều kiện sinh hoạt ẩm thấp, khi người dân phải ngâm mình lâu trong nước bẩn.

Các bệnh về mắt như đau mắt đỏ, viêm bờ mi và viêm tuyến lệ cũng là các bệnh phổ biến, chủ yếu đến từ ô nhiễm môi trường sống và nguồn nước sinh hoạt. Bên cạnh đó, các bệnh đường hô hấp như cảm lạnh, cúm, viêm họng và viêm đường hô hấp gia tăng do nhiễm lạnh từ việc ngâm mình lâu trong nước, thiếu quần áo ấm, điều kiện ăn ở không bảo đảm che chắn kín gió và việc di dời đến các khu vực đông người không bảo đảm vệ sinh.

Cuối cùng, các bệnh do muỗi truyền như sốt xuất huyết thường gia tăng trong môi trường sau lũ lụt, nơi điều kiện rất thuận lợi cho sự sinh sản và phát triển của muỗi. Điều kiện ăn, ở, ngủ nghỉ tạm bợ và không bảo đảm cũng góp phần làm gia tăng nguy cơ mắc các bệnh này.

Nâng cao khả năng ứng phó dịch bệnh

Đối mặt với nguy cơ ngày càng gia tăng của các hiện tượng thời tiết cực đoan như “siêu bão” trong tương lai, các tỉnh, thành trên cả nước cần chủ động triển khai các biện pháp ứng phó và phòng ngừa từ sớm để giảm thiểu thiệt hại do thiên tai. Đặc biệt, cần quan tâm đến vấn đề bảo vệ sức khỏe khi sống chung với bão lũ.

Nhằm phòng ngừa, giảm thiểu các yếu tố nguy cơ của môi trường, bão lũ ảnh hưởng tới sức khỏe con người, góp phần bảo vệ và nâng cao sức khỏe người dân, nhiều nội dung bước đầu đã được tích hợp, lồng ghép với một số chính sách, chiến lược, chương trình, kế hoạch phát triển của ngành Y tế. Từ năm 2019 đến nay, ngành Y tế đã lồng ghép thực hiện các hoạt động về phòng, chống thiên tai vào các dự án, chương trình, hoạt động chuyên môn hàng năm của ngành và công tác y tế của các tỉnh, thành.

Cụ thể, các tỉnh, thành trên cả nước đã và đang thực hiện một loạt các biện pháp nâng cao khả năng ứng phó dịch bệnh trong và sau thiên tai, bão lũ. Trước tiên, nâng cao nhận thức cộng đồng về các biện pháp phòng, chống thiên tai và bảo vệ sức khỏe, giúp người dân chuẩn bị tốt hơn cho các tình huống khẩn cấp. Bên cạnh đó, việc tăng cường hệ thống y tế, bảo đảm dự trữ thuốc và vật tư y tế, cùng với việc thiết lập các trung tâm y tế lưu động khi cần thiết, cũng đóng vai trò quan trọng trong ứng phó với tình huống

khẩn cấp. Đặc biệt, các phương án y tế ứng phó và phản ứng nhanh đã được xây dựng chi tiết, kịp thời, bao gồm việc đào tạo nhân viên y tế và tổ chức các cuộc tập huấn định kỳ.

Quản lý nguồn nước và duy trì tiêu chuẩn vệ sinh môi trường là cần thiết để ngăn ngừa sự lây lan của các bệnh truyền nhiễm. Thực hiện cấp phát hóa chất làm trong và khử trùng nước uống cho cộng đồng tại các vùng ngập lụt. Tổ chức tập huấn, nói chuyện chuyên đề về nước sạch, vệ sinh môi trường, vệ sinh cá nhân, qua đó nâng cao nhận thức của cộng đồng về bảo vệ, chăm sóc sức khỏe cho bản thân, gia đình và cộng đồng... Đồng thời truyền thông, đưa tin hướng dẫn vệ sinh cá nhân, vệ sinh môi trường, sử dụng nước sạch thích ứng với biến đổi khí hậu tại các vùng bị ảnh hưởng.

Cùng với sự nỗ lực phòng, chống dịch bệnh của các cơ quan chức năng, chính quyền địa phương, người dân cần nâng cao nhận thức, chủ động thực hiện các biện pháp phòng bệnh để bảo vệ sức khỏe bản thân, gia đình và cộng đồng. Trước hết, lựa chọn thực phẩm an toàn là rất quan trọng, ăn thức ăn nấu chín và uống nước đun sôi, đồng thời chế biến thực phẩm đúng cách. Tuyệt đối không sử dụng gia súc, gia cầm chết làm thức ăn hoặc chế biến thực phẩm. Vệ sinh tay thường xuyên bằng xà phòng trước và sau khi chế biến thực phẩm, trước khi ăn và sau khi đi vệ sinh, cùng với việc rửa chân sạch và lau khô các kẽ ngón chân sau khi tiếp xúc với nước lũ hoặc nước bẩn để phòng ngừa các bệnh ngoài da.

Để ngăn chặn sự phát triển của muỗi, cần tiêu diệt loăng quăng/bọ gậy và diệt muỗi bằng cách đậy kín các bể, thùng chứa nước, thả cá vào các dụng cụ chứa nước lớn. Loại bỏ các phế thải như chai, lọ, lốp ô tô, cùng với các hốc nước tự nhiên nơi muỗi có thể sinh sản. Mặc màn khi ngủ, kể cả vào ban ngày, cũng là một biện pháp phòng ngừa hiệu quả. Đồng thời, cần thường xuyên thau rửa bể nước, giếng nước, các dụng cụ chứa nước, sử dụng hóa chất khử trùng nước ăn uống và sinh hoạt theo hướng dẫn của nhân viên y tế.

Sau khi nước rút, hãy thực hiện việc dọn dẹp vệ sinh từng khu vực một, thu gom và xử lý xác động vật theo hướng dẫn của nhân viên y tế. Với trường hợp nguồn nước bị ô nhiễm và điều kiện vệ sinh không bảo đảm ở các khu vực bị lũ lụt, người dân cần chuẩn bị đầy đủ trang thiết bị, thuốc men và hóa chất khử trùng nước. Nếu có bất kỳ dấu hiệu nghi ngờ nhiễm bệnh, hãy đến cơ sở y tế gần nhất để được khám và điều trị kịp thời. Những biện pháp này không chỉ giúp bảo vệ sức khỏe cá nhân mà còn góp phần bảo vệ cộng đồng trước thiên tai, bão lũ. **LINH CHI**

Là một trong những nơi chịu ảnh hưởng của cơn bão số 3, trên địa bàn TP Hà Nội có 15 quận/huyện, 101 xã/phường, 302 điểm ngập úng, tổng số hộ gia đình bị ngập là 39.116. Về tình hình dịch bệnh trong khu vực ngập lụt, theo báo cáo của Sở Y tế, tính đến chiều ngày 15/9 đã có 508 bệnh nhân mắc bệnh về da, 42 ca mắc bệnh tiêu hóa, 117 trường hợp mắc bệnh về mắt, 1 ca mắc sốt xuất huyết.

Bạn bè quốc tế giúp Việt Nam vượt qua hậu quả bão lũ

● UNDP góp sức giúp miền Bắc Việt Nam phục hồi sau bão. (Ảnh: UNDP)

● Hàng viện trợ được chuyển từ kho của JICA về tới sân bay quốc tế Nội Bài tối 14/9. (Ảnh: JICA)

● Đồ viện trợ của Trung tâm AHA tới sân bay Nội Bài ngày 13/9. (Ảnh: Cục Quản lý điều và Phòng, chống thiên tai)

● Hàng viện trợ của Australia. (Ảnh: Cục Quản lý điều và Phòng, chống thiên tai)

Trước những mất mát to lớn mà bão Yagi gây ra, cộng đồng quốc tế đã thể hiện tinh đoàn kết và sự quan tâm sâu sắc, đáng quý đối với Việt Nam. Không chỉ viện trợ, kinh nghiệm quốc tế về quản lý nguy cơ, giảm thiểu thiệt hại và hỗ trợ quá trình tái thiết sau thiên tai cũng rất quan trọng, giúp Việt Nam xây dựng các chiến lược dài hạn để ứng phó với biến đổi khí hậu, bảo đảm cuộc sống an toàn, bền vững cho người dân.

Tấm lòng từ các nhà hảo tâm khắp năm châu

Thời gian qua, nhiều quốc gia và tổ chức quốc tế đã nhanh chóng cung cấp viện trợ nhằm giúp đỡ người dân Việt Nam khắc phục hậu quả, ổn định cuộc sống. Sự hỗ trợ, chia sẻ từ cộng đồng quốc tế cho thấy tình hữu nghị và sự đoàn kết trong thời điểm khó khăn.

Chính phủ Nhật Bản thông qua Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) đã gửi hàng viện trợ gồm thiết bị lọc nước và tấm bạt nhựa đa chức năng đến tỉnh Yên Bái vào ngày 14/9/2024. Đại diện JICA tại Việt Nam, ông Sugano Yuichi, nhấn mạnh rằng họ đã cố gắng chuyển hàng viện trợ nhanh chóng để giúp đỡ người dân. Thủ tướng Nhật Bản Kishida Fumio cũng gửi điện thăm hỏi và cam kết hỗ trợ Việt Nam trong khả năng của mình.

Chính phủ Anh đã hỗ trợ nhân đạo 1 triệu bảng Anh (khoảng 1,3 triệu USD) để cung cấp nhu yếu phẩm, tiền mặt, dịch vụ y tế. Quốc vụ khanh Anh, Anneliese Dodds nhấn mạnh sẽ sát cánh với người dân Việt Nam trong giai đoạn khó khăn. Thụy Sĩ thông qua Đơn vị Cứu trợ Nhân đạo đã hỗ trợ 1 triệu franc Thụy Sĩ (1,2 triệu USD) và gửi 6 chuyên gia về nước và vệ sinh đến Việt Nam.

Đồng thời, Thụy Sĩ cũng cung cấp 300 lều trại và hệ thống phân phối nước cho 10.000 người. Australia đã viện trợ 3 triệu AUD (khoảng 49 tỷ đồng) gồm dụng cụ vệ sinh cá nhân, dụng cụ bếp, vật liệu sửa chữa nhà cửa. Hàn Quốc cam kết viện trợ 2 triệu USD. Chính phủ Mỹ thông qua USAID cung cấp 1 triệu USD để hỗ trợ nơi lánh nạn, nước sạch và vệ sinh.

Các tổ chức khác như Trung tâm điều phối khu vực ASEAN về Hỗ trợ Nhân đạo trong Quản lý Thiên tai (AHA), Chương trình Phát triển Liên hợp quốc (UNDP) và Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) cũng tham gia. AHA cung cấp bộ dụng cụ gia đình, dụng cụ sửa chữa nhà cửa, dụng cụ vệ sinh cá nhân với tổng trị giá hơn 254.000 USD đến Yên Bái và Lào Cai. Chương trình Phát triển Liên hợp quốc (UNDP) trao 700 bộ đồ dùng gia đình đặc biệt chú trọng đến nhu cầu của phụ nữ và người khuyết tật tại tỉnh Yên Bái, cử các nhóm đánh giá đến Quảng Ninh, Hải Phòng, Yên Bái và Lào Cai. Đại diện thường trú của UNDP, bà Ramla Khalidi cho biết, đây là bước đầu trong nỗ lực giúp phục hồi sau bão. UNICEF cung cấp 80.000 viên lọc nước, 4.000 lít nước uống cho các cơ sở y tế tại Thái Nguyên và Lào Cai, cùng các vật dụng vệ sinh khác.

Cùng với đó, nhiều nhà lãnh đạo và đại diện các tổ chức quốc tế đã gửi lời thăm hỏi, động viên, kêu gọi sự hỗ trợ giúp Việt Nam. Thủ tướng Nhật Bản Kishida Fumio gửi điện thăm hỏi Thủ tướng Phạm Minh Chính, bày tỏ sự tiếc thương với nạn nhân bão và cam kết hỗ trợ Việt Nam. Tổng thống Pháp Emmanuel Macron bày tỏ sự đoàn kết với Việt Nam, khẳng định Pháp sẵn sàng hỗ trợ. Ngoại trưởng Mỹ Antony Blinken tuyên bố cung cấp viện trợ nhân đạo thông qua USAID, khẳng định sẽ tiếp tục hợp tác để hỗ trợ Việt Nam. Thủ tướng Trung Quốc Lý Cường bày tỏ sự cảm thông sâu sắc và tin tưởng vào khả năng phục hồi của Việt Nam. Lãnh đạo các nước khác như Cuba, Nga, Hàn Quốc, Nhật Bản và nhiều tổ chức quốc tế khác cũng đã gửi lời chia buồn, sẵn sàng hỗ trợ Việt Nam khắc phục hậu quả bão.

Kinh nghiệm tái thiết cuộc sống sau thiên tai từ quốc tế

Thiên tai như bão lũ ngày càng diễn biến phức tạp, gây ra thiệt hại nghiêm trọng trên toàn cầu. Điển hình, Nhật Bản là một trong những quốc gia chịu ảnh hưởng nặng nề nhất bởi động đất, sóng thần và bão. Quốc gia này đã phát triển hệ thống quản

lý thiên tai toàn diện, đặc biệt sau thảm họa sóng thần, động đất năm 2011.

Trước hết, Chính phủ đã xây dựng kế hoạch tái thiết dài hạn, tập trung vào việc tái thiết cơ sở hạ tầng, phục hồi cộng đồng, cải thiện hệ thống cảnh báo sớm. Một trong những biện pháp đáng chú ý là xây dựng các tuyến đê biển và tường chắn sóng cao hơn, kết hợp với việc quy hoạch đô thị để giảm thiểu rủi ro cho các khu vực ven biển. Xây dựng cộng đồng bền vững, tạo ra hệ thống hỗ trợ xã hội hiệu quả là yếu tố quan trọng trong quá trình tái thiết, bao gồm cung cấp dịch vụ y tế, giáo dục, hỗ trợ tâm lý cho người dân sau thiên tai. Nhật Bản cũng đặc biệt chú trọng đến việc khuyến khích sự tham gia của cộng đồng vào quá trình ra quyết định, từ việc xây dựng kế hoạch tái định cư đến việc thiết kế các khu vực an toàn mới. Nhờ vậy, các giải pháp tái thiết không chỉ hiệu quả mà còn phù hợp với nhu cầu thực tế của người dân.

Nước Mỹ cũng thường xuyên đối mặt với các cơn bão, lốc xoáy, đặc biệt là ở các bang ven biển như Florida, Texas, Louisiana. Thực tế này đòi hỏi Chính phủ Mỹ phải phát triển một hệ thống phản ứng và tái thiết hiệu quả sau thiên tai dựa trên sự phối hợp giữa liên bang, tiểu bang, địa phương. Cụ thể,

sau các cơn bão lớn như Katrina (2005) và Harvey (2017), chính phủ liên bang đã thiết lập các chương trình tài trợ lớn để hỗ trợ tái thiết cơ sở hạ tầng, nhà ở. Cơ quan Quản lý Khẩn cấp Liên bang (FEMA) đóng vai trò then chốt trong việc cung cấp hỗ trợ tài chính và nhân lực cho các khu vực bị ảnh hưởng. Các chương trình này bao gồm tái thiết nhà cửa, hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ, phục hồi môi trường. Giới chuyên gia về quản lý khẩn cấp tại Mỹ khẳng định việc chuẩn bị trước thiên tai là vô cùng quan trọng, bao gồm các công tác như xây dựng các công trình chống chịu thiên tai, đào tạo cộng đồng về kỹ năng ứng phó, phát triển kế hoạch sơ tán... Hơn nữa, việc đầu tư vào cơ sở hạ tầng xanh, như xây dựng các công viên và khu vực lưu trữ nước mưa, cũng được xem là giải pháp trọng tâm trong việc giảm thiểu thiệt hại do thiên tai.

Bên cạnh đó, châu Âu cũng đối mặt với thiên tai như lũ lụt, bão và sạt lở đất trong những năm gần đây. Bởi vậy, các quốc gia châu Âu đã áp dụng các biện pháp tái thiết dựa trên việc quản lý nguy cơ trong nước và sự hợp tác liên quốc gia. Điển hình, ở góc độ quốc gia, Hà Lan nổi tiếng với hệ thống đê điều, quản lý nước hiện đại. Sau trận lũ lụt lịch sử năm 1953, Hà Lan đã triển khai Deltaworks, một trong những hệ thống phòng, chống lũ lụt phức tạp nhất thế giới, kết hợp các đập, cống, và đê điều nhằm bảo vệ các khu vực trũng thấp. Ở góc độ khu vực, Liên minh Châu Âu (EU) đã thành lập Cơ quan Bảo vệ Dân sự và Nhân đạo (ECHO) để điều phối các nỗ lực cứu trợ và tái thiết sau thiên tai. EU cung cấp hỗ trợ tài chính, kỹ thuật, hậu cần cho các quốc gia thành viên trong việc phục hồi sau thiên tai. EU dành một khoản đầu tư lớn vào việc nghiên cứu, phát triển công nghệ mới để dự báo và ứng phó với thiên tai. Theo đó, các công cụ như hệ thống cảnh báo sớm, mô hình dự báo lũ lụt, công nghệ viễn thám đã được áp dụng rộng rãi để giảm thiểu thiệt hại và hỗ trợ quá trình tái thiết.

Học hỏi kinh nghiệm của Nhật Bản, Mỹ, châu Âu có thể giúp Việt Nam cân nhắc xây dựng chiến lược, thúc đẩy các giải pháp tái thiết hậu quả sau thiên tai, ứng phó với biến đổi khí hậu. Đơn cử, cách tiếp cận toàn diện với tái thiết cần bao gồm tất cả các yếu tố cơ sở hạ tầng, cộng đồng và môi trường. Những vấn đề quan trọng khác cần chú trọng như khuyến khích sự tham gia của cộng đồng trong việc ra quyết định, đầu tư vào hệ thống cảnh báo sớm và quản lý nguy cơ, tăng cường hợp tác quốc tế để huy động nguồn lực, kinh nghiệm. Các biện pháp này đã giúp nhiều quốc gia trên thế giới cải thiện khả năng phục hồi và tái thiết sau thiên tai, bảo đảm cuộc sống an toàn, bền vững cho người dân. **DIỆU BẢO**

Bảo vệ những cây cầu trước hiểm họa

Cầu đường là một “nút thắt” quan trọng về giao thông, bắc nhịp qua sông, vượt biển cho các thành phố. Đặc biệt, hiện nay, các cây cầu còn rút ngắn khoảng cách giữa những vùng khó khăn, giúp hàng hóa lưu thông dễ dàng. Cũng vì vậy, những cây cầu cần được bảo vệ, kiểm tra nghiêm ngặt, tránh hư hại do thiên tai, hiểm họa gây ra.

● Hình ảnh cây cầu Phong Châu chỉ còn một phần sau vụ sập cầu kinh hoàng. (Nguồn: Báo Giao thông)

● Những cây cầu cũ đang cần được các tỉnh, thành phố quan tâm, chú ý nhiều hơn nữa. (Ảnh minh họa, nguồn: Tạp chí Công thương)

Những nguy hiểm tiềm ẩn

Một cây cầu được xây dựng luôn bảo đảm được các yêu tố về độ bền, vững chắc để chịu một tải trọng rất lớn. Hiện nay, với sự thay đổi thất thường của thời tiết, đã có những cây cầu sụp đổ, để lại các tai nạn thương tâm.

Như vào thời điểm cơn bão số 3 (Yagi) đổ bộ vào miền Bắc Việt Nam, trước những thiệt hại do bão, lũ gây ra. Vào sáng 9/9, vụ sập cầu Phong Châu (tỉnh Phú Thọ) khiến cộng đồng vô cùng đau lòng. Được biết, cầu Phong Châu nối hai huyện Tam Nông và Lâm Thao, là tuyến đường có nhiều phương tiện giao thông qua lại. Sau khi cầu sập, quân đội, công an được huy động tìm kiếm cứu nạn. Tuy nhiên, do nước sông Hồng dâng cao và chảy xiết nên hoạt động tìm kiếm ban đầu chỉ tập trung vào khu vực ven bờ và hạ nguồn.

Anh Bùi Quý Trọng (32 tuổi), một người rơi xuống sông Hồng sợ hãi kể lại khoảnh khắc cầu Phong Châu bị sập. Anh cho biết, khi cùng bạn lái xe máy cách bờ bên kia khoảng 5m, cầu đột ngột sập xuống. Anh và người bạn rơi tự do, không có nơi để bám víu. May mắn, anh cùng bạn của mình rơi trúng phần bê tông, được mọi người trên bờ kéo lên. Đối với anh Quý Trọng đây vẫn là một trải nghiệm kinh hoàng, toát mồ hôi lạnh khi kể lại.

Khác với anh Bùi Quý Trọng, rất nhiều người tham gia giao thông trên cầu Phong Châu ngày hôm đó không được may mắn như vậy. Theo báo cáo sơ bộ của

tỉnh Phú Thọ, có khoảng 10 phương tiện di chuyển trên cầu gồm 3 ô tô, 6 xe máy, một xe máy điện rơi xuống sông lúc cầu sập. 3 người đã được cứu, còn những người đã chết hoặc vẫn đang mất tích.

Thiên tai, bão lũ là thời điểm những cây cầu dễ “lộ” ra khuyết điểm của mình. Như cây cầu Long Biên đã được UBND TP Hà Nội cấm tất cả phương tiện qua cầu Long Biên do nước sông Hồng lên báo động một 9,5m trong thời điểm bão lũ để bảo đảm an toàn. Nguyễn Thu Hồng (30 tuổi, Ba Đình, Hà Nội) chia sẻ, cầu Long Biên nằm trên trục đường cô đi làm. Mỗi lần đi trên cầu, Thu Hồng cảm thấy độ chênh vênh, rung lắc nhất định. Cô nói: “Vào thời điểm bão lũ xảy ra ở các tỉnh miền Bắc, mức nước sông dâng nhanh, khiến tôi cảm giác như nước sắp ồ ạt tràn vào cây cầu. Người dân đi trên cầu bình thường đã lo sợ, vào ngày mưa bão càng cảm thấy kinh hãi hơn”.

Cầu Long Biên vốn là một trong những “chứng nhân lịch sử” của Hà Nội. Cầu có tuổi đời hàng trăm năm, được các chuyên gia xếp loại cầu “yếu”. Trải qua hơn 120 năm, hiện tại, cầu chỉ còn 13 nhịp dầm Pháp cũ, nhiều nhịp bị cắt ngắn so với nguyên bản. Đánh giá cầu có các nhịp kết cấu thép bắt đầu han gỉ, bị ăn mòn và hai bên đầu cầu đã được cấm biển cấm phương tiện quá tải. Hàng năm, cần tốn vài tỷ đồng để tu sửa cầu, “vá vúi” những “ổ trâu, ổ gà”. Vậy nhưng,

Ứng dụng công nghệ để bảo đảm an toàn cho các cây cầu

Trên thế giới, các chuyên gia đang tìm cách ứng dụng smartphone, drone hay cảm biến thời gian thực để bảo đảm các cây cầu đủ an toàn cho người sử dụng. Như ở Ấn Độ, Bộ Giao thông Đường bộ và Đường cao tốc nơi đây vừa thông báo sẽ lắp đặt các cảm biến thời gian thực để theo dõi tình trạng các cây cầu trên tất cả quốc lộ. Đối với cây cầu quan trọng, những thông số như biến dạng, độ lệch, rung, độ nghiêng, chuyển vị, nhiệt độ... phải được thu thập thông qua các cảm biến này.

Tại nước Áo, Tổng Công ty Đường sắt Áo (ÖBB) năm ngoái đã hợp tác cùng Commonis - một nhà cung cấp giải pháp công nghệ thông tin và truyền thông. Dự án tập trung vào việc sử dụng máy bay không người lái (drone) cho các kiểm tra bảo dưỡng định kỳ, phát hiện sớm những vấn đề về cơ sở hạ tầng, quản lý rủi ro tự nhiên, giám sát tình trạng thực tế của các tuyến đường ray và ứng phó khẩn cấp với các vấn đề lớn.

mỗi ngày cầu đang “oằn mình” gánh cả tấn phương tiện đi lại, gây ra rất nhiều hiểm họa tiềm ẩn cho người tham gia giao thông.

Thực tế, trước đây, đã có một số cây cầu cũ do không được tu sửa kịp thời, dẫn đến tai nạn giao thông kinh hoàng. Đơn cử, tại xã Phong Thịnh, huyện Thanh Chương, vào 4 năm trước, cầu treo sông Giăng, nối 2 xã Thanh Liên và Phong Thịnh xảy ra một vụ tai nạn thảm khốc khiến 5 người rơi xuống sông tử vong. Vụ tai nạn để lại nỗi ám ảnh và bất an cho người dân mỗi khi đi qua cầu.

Được biết, đây là cây cầu dân sinh quan trọng, kết nối 10 xã của vùng Cát Ngạn và trung tâm huyện, hằng ngày có rất nhiều phương tiện qua lại. Cây cầu này đã có tuổi đời gần 40 năm, sau nhiều năm sử dụng, cầu treo sông Giăng đã có các hạng mục xuống cấp, hư hỏng.

Không những chịu ảnh hưởng của thiên tai, bão lũ, các cây cầu còn dễ bị hư hại do các tai nạn bất ngờ ở vùng sông nước. Như vào ngày 10/9, khi tình trạng lũ lụt ở

miền Bắc đang diễn ra nặng nề, các cơ quan chức năng đã cấm phương tiện qua cầu Vĩnh Phú bắc qua sông Lô, nối tỉnh Phú Thọ và Vĩnh Phúc. Được biết, nguyên do cây cầu này bị cấm, do một tàu chở hàng và sà lan bị mắc kẹt dưới gầm cầu Vĩnh Phú, tại vị trí cột trụ thứ 3 tính từ TP Việt Trì đi tỉnh Vĩnh Phúc. Một phần sà lan chui vào gầm cầu, đầu chạm mép bê tông. Dòng chảy xiết của sông Lô khiến phương tiện này di chuyển liên tục, tăng nguy cơ gây hư hại cho cầu Vĩnh Phú.

Tổng kiểm tra, “thăm khám bệnh” cho các cây cầu

Sau vụ sập cầu ở Phong Châu, một số chuyên gia đã đưa ra những nhận định và lời khuyên. Theo ông Nguyễn Hà Nam - cựu giảng viên bộ môn Cầu Hầm của Trường Đại học Giao thông vận tải, nguyên nhân dẫn đến vụ sập cầu Phong Châu khả năng cao là do cầu đã cũ (được xây dựng cách đây hàng chục năm), mưa bão lớn khiến trụ cầu bị lũ cuốn trôi kéo theo 2

nhịp cầu sập xuống chứ không phải sập đổ cầu như nhiều người nhận định. Vì vậy, hiện nay, để bảo đảm an toàn cho người dân, việc rà soát, kiểm tra lại các cây cầu cũ để kịp thời tu bổ, sửa chữa là vô cùng quan trọng.

Mới gần đây, Sở Giao thông vận tải TP HCM đề nghị các UBND quận, huyện và TP Thủ Đức, các đơn vị tăng cường kiểm tra, bảo đảm an toàn khai thác cầu, hầm đường bộ và cầu giao thông nông thôn, trên địa bàn thành phố trong mùa mưa bão. Theo thống kê, TP HCM có 223 cây cầu đang được sử dụng phục vụ người dân. Trong đó có 46 cây cầu giao thông nông thôn, cầu treo dân sinh đã hư hỏng, với tuổi đời lên đến cả chục năm, nhưng chưa được sửa chữa, bảo trì.

Đặc biệt, Sở Giao thông vận tải TP HCM cũng yêu cầu các đơn vị, Trung tâm Quản lý hạ tầng giao thông đường bộ, Trung tâm Quản lý Điều hành giao thông đô thị thường xuyên phối hợp với các quận, huyện và các đơn vị đang thực hiện hợp đồng quản lý, bảo trì cầu đường bộ.

Tại Hà Nội, để bảo đảm an toàn cho người dân tham gia giao thông. TP Hà Nội cho biết sẽ dành nhiều sự quan tâm hơn nữa đến các công trình đang hiện diện ở mọi cấp độ giao thông, nhằm ngăn ngừa thảm họa, đáp ứng mong mỏi của người dân.

Theo đó, Sở Giao thông vận tải TP Hà Nội đã rà soát, đưa ra số liệu với 55 công trình cầu do thành phố quản lý đã xuống cấp nghiêm trọng, mất an toàn giao thông sẽ xử lý ngay trong năm 2024 - 2025. Các UBND các địa phương cũng đã kiểm tra, rà soát, đánh giá hiện trạng các cầu do quận, huyện, thị xã quản lý; trong đó đề xuất đầu tư xây dựng mới, thay thế, cải tạo 89 công trình cầu yếu, cầu tạm. Sở Giao thông vận tải kiến nghị thành phố hỗ trợ bằng nguồn vốn ngân sách thành phố để đầu tư xây dựng mới các công trình này theo cơ cấu: 50% ngân sách thành phố và 50% ngân sách địa phương.

Tại Huế, UBND tỉnh vừa phối hợp Khu Quản lý Đường bộ II tổ chức kiểm tra tổng thể mô tả các cầu trên địa bàn tỉnh này nhằm bảo đảm an toàn cho các cầu, người và phương tiện lưu thông trước mùa mưa bão. Tại các cây cầu Phú Xuân, Trường Tiền và Phú Lưu, lực lượng chức năng cùng với đội lặn đã thực hiện kiểm tra kỹ thuật cầu, kết cấu móng, trụ cầu và các kết cấu để bị ảnh hưởng bởi thay đổi dòng chảy, xói lở, khai thác vật liệu, nước lũ, phương tiện thủy va đập, trôi dạt mắc kẹt...

Sau khi kiểm tra, đoàn công tác sẽ tiến hành tổng hợp và gửi cơ quan chuyên môn đánh giá chất lượng hiện trạng công trình. Trường hợp phát hiện tình huống khẩn cấp ảnh hưởng đến an toàn công trình, sẽ báo cáo cấp có thẩm quyền để kịp thời có phương án bảo đảm an toàn công trình và an toàn giao thông.

HƯƠNG NGỌC

Hẹn gặp lại ngày hạnh phúc nhé!

Bắc Hà (Lào Cai) của mùa mận tam hoa, của phiên chợ cuối tuần mang đậm bản sắc đồng bào Mông, của dinh thự trắng Hoàng A Tưởng, của Hội đua ngựa tháng Sáu - những ngày này đang ngổn ngang sạt lở hậu bão số 3. Có những bi thương và những kỳ tích khi trường bản mang 115 người dân lên núi tránh sạt lở trước khi ngôi làng bị đất đá vùi trong đêm...

● Đại diện Báo Pháp luật Việt Nam đã bàn giao 380 suất quà, trong đó có 42 suất quà được trao trực tiếp cho người dân xã Thái Giàng Phố.

● Cùng các bé ở Nhà lưu trú xã Thái Giàng Phố.

● Khoảnh khắc đẹp tại Nhà lưu trú xã tại Bắc Hà.

Đã không có phép màu nào

Trên chặng đường 70km đến Bắc Hà, chúng tôi được hai “thổ địa” là chị Nguyễn Thị Thúy - Phó Giám đốc Sở Tư pháp và anh Vũ Trường Chinh - Phó Cục trưởng Cục Thi hành án dân sự Lào Cai làm hoa tiêu cùng đưa hai xe tải hàng gồm 380 suất quà của Báo PLVN mang tới cho bà con đang bị địa hình sạt lở chia cắt. Chị Thúy nói, suốt những ngày qua, cả khu phố nhà chị buồn trĩu bởi gia đình chị ở cạnh nhà anh Tuấn, một trong 5 người bị sập trong nhà Điều hành Thủy điện Đông Nam Á chưa được tìm thấy để gia đình lo hậu sự...

Và rồi bà Nguyễn Thị Nga - Phó Bí thư thường trực huyện Bắc Hà cho biết, ngày 15/9, các lực lượng chức năng đã tìm thấy 2 nạn nhân cuối cùng mất tích tại Thủy điện Đông Nam Á - Nậm Lức là anh Cao Văn Tuấn và anh Nguyễn Trọng Sơn.

Vào lúc 11 giờ ngày 10/9, một cán bộ công an xã Bản Cỏi, huyện Bắc Hà trong khi đi công tác qua Nhà máy Thủy điện Đông Nam Á - Nậm Lức đã phát hiện một số người bị thương đang diu nhau đi ra từ điểm sạt lở và thông báo vụ việc (do khu vực này đang bị mất sóng điện thoại nên không thể gọi lực lượng cứu hộ). Ngay sau đó, cán bộ công an này đã chạy bộ 10km ra khu vực có sóng điện thoại để gọi điện về công an huyện thông báo sự việc. Có 5 người mất tích và 1 người bị thương nặng tại vị trí sạt lở. Nguyên nhân ban đầu được xác định là do mưa lũ sạt lở lớn từ trên sườn núi khiến lượng lớn đất đá tràn xuống nhà điều hành của Nhà máy Thủy điện Đông Nam Á - Nậm Lức gây sập.

Trước đó, vụ sạt lở xảy ra vào chiều 9/9 tại thôn Nậm Tông, xã Nậm Lức đã khiến 18 người thiệt mạng và mất tích. Công an, quân đội và người dân vẫn đang nỗ lực sử dụng phương tiện cơ giới và chó nghiệp vụ để tìm kiếm 5 người mất tích.

Bên cạnh những vụ sạt lở đáng tiếc, kỳ tích của trường thôn đưa cả bản rời đi tránh lũ quét. Nhận thấy nguy cơ sạt lở đất, anh Ma Seo Chứ - Trưởng thôn Kho Vàng, xã Cốc Lầu, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai đã vận động bà con di chuyển lên một ngọn đồi khác an toàn. Quyết định này đã giúp 115 người dân thoát nạn.

Trước đó, sau 2 ngày mưa liên tục, sáng 9/9 anh Ma Seo Chứ (33 tuổi) - Trưởng thôn Kho Vàng, xã Cốc Lầu, huyện Bắc Hà cùng một số người dân đã đi kiểm tra khu vực đồi bầu. Tại đây, họ phát hiện vết nứt 30 - 40m. Vết nứt trên đỉnh đồi sau nhà lúc này đã sạt xuống khoảng 20 phân. Từ trước đến giờ anh Ma Seo Chứ chưa từng gặp trường hợp này. Thôn Kho Vàng nằm dưới đồi. Những gì nhìn thấy mách bảo Trưởng thôn Ma Seo Chứ phải di dời bà con ngay lập tức.

Ngay trong đêm đó, tại thôn Kho Vàng, mưa như trút nước, đất đá bắt đầu đổ xuống vùi lấp 7 ngôi nhà. Trong đó có ba người mất tích và hai người bị thương. May mắn là 115 người dân đã được di chuyển đến nơi an toàn.

Sau một ngày mất liên lạc, sáng 11/9, công an, dân quân đã băng rừng lên núi thì phát hiện tất cả 115 người dân vẫn an toàn. Đến trưa cùng ngày, chính quyền xã đã huy động lực lượng mang đồ ăn lên núi tiếp tế cho người dân. Hiện tại các gia đình vẫn ở lán tạm, lương thực, thực phẩm, đồ dùng sinh hoạt cho bà con đã được tập kết tại một điểm, trường thôn sẽ cử bà con xuống vác về. Hiện nay, đường giao thông cũ đã bị lũ cuốn trôi, không còn đường đi, buộc phải đi đường mòn. Địa bàn thôn Kho Vàng vẫn còn nguy cơ sạt lở. Địa phương đang tính toán phương án chuyển người dân đến khu dân cư mới.

Trong đợt lũ vừa qua, xã Cốc Lầu có 3 người mất tích. Hiện lực lượng chức năng đã tìm thấy một người và đã tổ chức an

tàng. 6 hộ gia đình nước cuốn trôi hoàn toàn, hơn 100 hộ gia đình có nguy cơ sạt lở phải di tản. Nhiều tuyến đường giao thông, nhiều tuyến mương bị sạt lở nghiêm trọng.

Theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, khu tái định cư của người dân thôn Nậm Tông mới sẽ được khảo sát và bố trí xây dựng cách làng cũ hơn 2km. Chính quyền huyện Bắc Hà và xã Nậm Lức đang nỗ lực san gạt, quy hoạch khu tái định cư mới cho người dân trước ngày 31/12.

Sẽ có những khu tái định cư mới

Lý giải về thực tế sạt lở trên diện rộng, người dân địa phương cho rằng, khi cơn bão số 3 đến, nhiều chỗ đã ngậm no nước bị ảnh hưởng, do địa hình địa chất dốc cao, nhiều nơi đất pha cát nhiều, là nguyên nhân gây sạt lở rất lớn. Toàn huyện Bắc Hà có 1.589 ngôi nhà bị thiệt hại, trong đó, 919 nhà bị ngập nước; 670 nhà bị sạt lở. Tổng số hộ phải di chuyển khỏi khu vực bị ảnh hưởng là 770 hộ/3.345 nhân khẩu. Đến nay, 6 điểm/4 xã đang được sắp xếp sinh hoạt ăn, ở tập trung.

Ông Phạm Quốc Cường - Trưởng Ban Ban đọc Báo Pháp luật Việt Nam đã bàn giao 380 suất quà, trong đó có 42 suất quà được trao trực tiếp cho người dân xã Thái Giàng Phố. Tại điểm hỗ trợ bà con di cư khỏi vùng ngập lụt, sạt lở xã Thái Giàng Phố, ông Giàng Seo Mãng, Chủ tịch UBND xã Thái Giàng Phố cho biết: Khoảng 14 giờ ngày 11/9, chúng tôi nhận được thông tin phản ánh từ người dân thôn San Sả Hồ, có gần 100% nhà ở có hiện tượng nứt tường và sụt lún nền nhà. Trong khi khu vực này là đồi núi, dốc cao, mưa kéo dài ngày dễ gây sạt lở nghiêm trọng. Tính đến 21 giờ cùng ngày, chính quyền xã Thái Giàng Phố đã di chuyển an toàn hơn 200 nhân khẩu trên địa bàn thôn đến Trường PTDTBT Tiểu học xã Thái Giàng

Phố và một phần tập kết tại điểm trường mầm non xã Thái Giàng Phố. Cụ thể: khu dân cư San Sả Hồ (xã Thái Giàng Phố): 45 hộ, 275 khẩu; khu dân cư Ngải Sô (xã Nậm Mòn) 16 hộ, 78 khẩu; khu dân cư Kho Vàng (Cốc Lầu) 18 hộ, 100 khẩu.

Cùng với đó, Phó Bí thư thường trực Đảng ủy Lục Văn Sinh cho biết, Thái Giàng Phố là một xã đặc biệt khó khăn thuộc Chương trình 135 của Chính phủ. Toàn xã có 409 hộ nghèo, chiếm 68,3%; cận nghèo 19 hộ, chiếm 3,17%. Xã Xã Hồ, thôn Nậm Thổ 156 nhân khẩu, khi đi bà con không mang theo được đồ đạc, họ không còn gì. Thời gian tới xã sẽ gặp nhiều khó khăn về lo ăn ở, sinh hoạt cho bà con bởi nếu có khu tái định cư thì cũng phải ba tháng nữa. Do đó, xã mong muốn huyện, tỉnh sớm phê duyệt quy hoạch dự án khu tái định cư cho bà con và có chính sách hỗ trợ khu tái định cư mới có phân hiệu trường học gồm tiểu học, mầm non và 600 ngôi nhà mới, gần khu ở cũ khoảng 1,5km, để bà con tiện việc nương rẫy...

Phó Bí thư thường trực Đảng ủy Lục Văn Sinh bày tỏ sự xúc động về tấm lòng các anh chị Báo PLVN đã đến tận nơi trao quà cho bà con. Ông Sinh cho biết, bà con trong xã chủ yếu làm nông nghiệp lúa ngô. Tới đây, cùng với học hỏi phát triển du lịch cộng đồng, xã sẽ vận động bà con trồng cây ăn quả lê và mận, cây ăn quả ôn đới. Mùa hoa khách đến chụp ảnh. Xã đang đi tham quan Hà Giang, Lai Châu có mô hình tương tự để vừa làm, vừa học hỏi...

Vĩ thanh

Tạm biệt cao nguyên trắng Bắc Hà, chúng tôi mang theo những lo âu ngổn ngang về nguy cơ sạt lở chưa dừng lại và những cơn đau lòng về người thiệt mạng, những công trình, ngôi làng bị vùi lấp... Và còn đó là những lắng lòng như những đứa trẻ ngủ say như cún con trong nhà lưu trú văn hóa cộng đồng. Hay mặc cho những âu lo của người lớn đang chịu cảnh mất hết nhà cửa, hai đứa trẻ vẫn chơi đùa hồn nhiên như cuộc sống vẫn bình yên đến thế. Đó là khoảnh khắc hạnh phúc của một cặp vợ chồng trẻ và em bé bên khung cửa nhà lưu trú mà PV Gia Hải ghi lại được. Hải chia sẻ: “Sau thiên tai, khi mà đồng bào cả nước đang dành cả tâm tình, tấm lòng hướng về vùng núi phải chịu nỗi đau đến nghẹn lòng... Như những vệt nắng chiếu sáng chân trời sau những ngày bão lũ, hình ảnh rạng ngời người cha ôm ấp đứa con còn đỏ hỏn, bên cạnh nụ cười ấm áp, yêu thương, niềm hạnh phúc của người mẹ tại Điểm lưu trú của bà con tại 1 xã tại huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai vì nhà... chẳng còn”.

Và khi về đến đoạn phố Lu, huyện Bảo Thắng, cả một đoạn phố rộn ràng, mọi người vẫy cờ mời những chuyến xe đi cứu trợ dừng lại nghỉ ngơi, ăn cơm. Mâm cơm 5 - 6 món gồm thịt gà rang sả, rau canh khoai... gần như một mâm cỗ thịnh soạn. Họ nói do làng mình không bị ảnh hưởng nặng nề bão lũ, nên khi khẩn cấp họ nấu cơm cho bà con vùng lũ. Nay họ tiếp tục nấu cơm mời các vị khách phương xa về với đồng bào lũ Lào Cai. Ai cũng muốn cùng góp chút gì đó chia sẻ với đồng bào, những yêu thương trong những ngày này, hướng tới ngày tái thiết cuộc sống. Nơi này là cửa ngõ Bảo Yên, Bắc Hà, Si Ma Cai, những nơi thiệt hại nặng nề đau thương hậu bão, những chuyến hàng nối đuôi nhau...

Họ mời ăn cơm, uống nước như đón người thân đi xa về nhà... Hẹn ngày gặp lại hạnh phúc nhé! Như lời bác Siêu, người dân nơi này tạm biệt chúng tôi. Cảm ơn vì chúng ta, vì những yêu thương chỉ có bởi người Việt, bởi hai tiếng đồng bào thiêng liêng đến thế... UYÊN NA

Tôn vinh các nhà khoa học nữ xuất sắc

Trong suốt 24 năm qua, chương trình L'Oréal - UNESCO vì sự phát triển của phụ nữ trong khoa học đã vinh danh 122 nhà khoa học nữ xuất sắc và hỗ trợ hơn 3.800 nhà khoa học nữ trẻ tài năng đến từ hơn 110 quốc gia, những người đã đạt được những thành tựu nổi bật và cống hiến cho một thế giới tốt đẹp hơn.

● PGS. TS Nguyễn Thị Ái Nhung. (Ảnh: BTC)

● PGS. TS Hồ Thị Thanh Vân được Hội đồng Giám khảo Giải thưởng Nhà khoa học trẻ tài năng thế giới bầu chọn là 1 trong 15 gương mặt nữ khoa học trẻ tài năng thế giới 2022. (Ảnh: TTXVN)

● Trao Kỷ niệm chương và quà cho các nhà khoa học nữ xuất sắc. (Ảnh P.V)

Các nghiên cứu quý giá

Từ năm 1998, Quỹ L'Oréal và UNESCO hàng năm đều tôn vinh 5 nhà khoa học nữ xuất sắc đến từ 5 châu lục trên thế giới, với những nghiên cứu tiên phong trong khoa học trên tất cả các lĩnh vực nhằm tận dụng toàn bộ trí tuệ, sự sáng tạo và đam mê của phụ nữ.

Đến năm 2000, Quỹ L'Oréal và UNESCO đã đưa thêm hạng mục Giải thưởng Nhà khoa học trẻ tài năng thế giới để hỗ trợ, khuyến khích 15 nhà khoa học nữ trẻ triển vọng mỗi năm.

Các đề tài nghiên cứu của các tiên sĩ nữ rất đa dạng, từ nghiên cứu chuyên sâu vào những khám phá mới, hướng đi mới trong hỗ trợ điều trị bệnh ung thư và chăm sóc sức khỏe cộng đồng, cho đến các nghiên cứu tổng hợp vật liệu mới, thông minh và bảo vệ môi trường, ứng dụng trong đa ngành như y học, vận tải, năng lượng...

Kể từ khi triển khai tại Việt Nam năm 2009, Giải thưởng khoa học L'Oréal - UNESCO "Vì sự phát triển Phụ nữ trong Khoa học" đã vinh danh và trao học bổng nghiên cứu cho 38 nhà khoa học nữ trẻ tài năng của Việt Nam (trong đó có ba người đã được trao giải Tài năng trẻ triển vọng quốc tế năm 2015, 2018, 2022) vì những đóng góp nổi bật của họ trong lĩnh vực Khoa học sự sống và Khoa học vật liệu. Chương trình Giải thưởng khoa học L'Oréal - UNESCO "Vì sự phát triển Phụ nữ trong Khoa học" đã hỗ trợ họ tiếp tục theo đuổi niềm đam mê khoa học và tiến xa hơn nữa trong sự nghiệp nghiên cứu của mình, góp phần thu hẹp khoảng cách về giới trong khoa học.

Với công trình nghiên cứu "Chất xúc tác có cấu trúc nano mới để sản xuất pin nhiên liệu hiệu quả, tiết kiệm chi phí và sản xuất năng lượng H₂ xanh", TS. Hồ Thị Thanh Vân đã được Hội đồng Giám khảo Giải thưởng Nhà khoa học trẻ tài

năng thế giới bầu chọn là 1 trong 15 gương mặt nữ khoa học trẻ tài năng thế giới 2022.

Dự án nhằm tiếp cận những vấn đề về năng lượng và môi trường, thiết lập vòng tuần hoàn sạch, trong đó tập trung vào năng lượng hydro và nhiên liệu sạch ứng dụng trong đời sống hằng ngày, tạo ra một dạng năng lượng xanh, sạch, bền bỉ, có khả năng tái tạo và thân thiện với môi trường.

Trước đó, TS. Trần Hà Liên Phương, Đại học Quốc tế - Đại học Quốc gia TP HCM (năm 2015) và TS. Nguyễn Thị Hiệp, Đại học Quốc tế - Đại học Quốc gia TP HCM (năm 2017) đã được vinh danh là Nhà khoa học nữ tài năng thế giới.

Ngoài ra, Giải thưởng còn tôn vinh nhiều gương mặt xuất sắc khác. PGS. TS Nguyễn Thị Thu Hoài là Phó Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Bệnh truyền nhiễm, Trường Đại học Quốc tế, Đại học Quốc gia TP HCM. Hướng nghiên cứu của PGS. TS Nguyễn Thị Thu Hoài là phát triển quy trình phát hiện gen kháng kháng sinh (ARG) của trực khuẩn mũ xanh *Pseudomonas aeruginosa* trực tiếp từ các mẫu lâm sàng bằng kỹ thuật PCR giọt kỹ thuật số.

TS. Trần Thị Kim Chi, Trưởng phòng Hiện vi điện tử, Viện Khoa học vật liệu, Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam. TS. Kim Chi đã tìm hiểu tính chất của thể hệ pin mới là loại pin ion kim loại đa hóa trị, sử dụng vật liệu nano MnO₂ lai hóa với graphene làm vật liệu điện cực dương để thay thế cho các loại pin hiện hành do chi phí sản xuất thấp và sự phong phú của các kim loại đa hóa trị.

PGS. TS Nguyễn Thị Ái Nhung, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu, Sản xuất và Chuyển giao Công nghệ, Viện Nghiên cứu và Ứng dụng Khoa học Công nghệ; đồng thời là Trưởng Bộ môn Hóa lý, Khoa Hóa học, Trường Đại học Khoa

học, Đại học Huế. Nghiên cứu của PGS. TS Nguyễn Thị Ái Nhung hướng đến việc Nghiên cứu về khả năng kháng khuẩn và ức chế hội chứng bệnh từ cây được liệu đặc hữu ở Việt Nam, tìm ra mối tương quan giữa hợp chất tự nhiên và cấu trúc protein.

PGS. TS. Hồ Thị Thanh Vân - Trưởng phòng Khoa học Công nghệ và Quan hệ Đối ngoại, Trường Đại học Tài nguyên và Môi trường, TP Hồ Chí Minh, với đề án nghiên cứu tổng hợp xúc tác nano hợp kim Pt-Mo trên vật liệu nano TiO₂, 8W0, 2O₂ để nâng khả năng chịu độc CO và giảm giá thành cho loại pin nhiên liệu sử dụng trực tiếp methanol là một dạng năng lượng tái tạo.

TS. Trần Thị Hồng Hạnh - Nghiên cứu viên chính, Viện Hóa sinh biển, Viện Hàn lâm Khoa học & Công nghệ Việt Nam có nghiên cứu sử dụng phương pháp sắc ký vân tay kết hợp với thiết bị hiện đại để đánh giá thành phần dược liệu và chất lượng dược liệu nhằm cung cấp bộ dữ liệu về thành phần các hoạt chất có trong mẫu dược liệu nghiên cứu, bao gồm cấu trúc hóa học, thành phần, hàm lượng chất, làm cơ sở cho việc đánh giá chất lượng dược liệu trên thị trường. Phương pháp sắc ký vân tay còn được áp dụng trong đánh giá thành phần thực phẩm chức năng có nguồn gốc từ dược liệu.

TS. Phạm Thị Thu Hà - Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu di truyền và giống, Đại học Tôn Đức Thắng, TP Hồ Chí Minh, nghiên cứu về phát triển các giống lúa chịu mặn thông qua chọn lọc bằng dấu chuẩn phân tử và phổ biến chúng ở các vùng bị ảnh hưởng của điều kiện mặn tại Đồng bằng sông Cửu Long. Nghiên cứu này tận dụng các công cụ nhân giống hiện đại, trong đó có lai chéo hỗ trợ đánh dấu, để phát triển các giống lúa chịu mặn có năng suất cao thích nghi với điều kiện ở miền Nam Việt Nam, được xây dựng dựa

trên kiến thức thu được có liên quan đến việc kiểm soát di truyền về khả năng chịu mặn ở lúa, để tăng tốc độ và hiệu quả phát triển các giống cải tiến.

Khi phụ nữ được trao cơ hội để phát triển

Chương trình Giải thưởng khoa học L'Oréal - UNESCO "Vì sự phát triển Phụ nữ trong Khoa học" vừa kỷ niệm 15 năm hành trình tại Việt Nam với sứ mệnh thúc đẩy sự phát triển của phụ nữ Việt Nam trong sự nghiệp nghiên cứu...

Các nhà khoa học nữ của chương trình Giải thưởng khoa học L'Oréal - UNESCO "Vì sự phát triển Phụ nữ trong Khoa học" được trao tặng Kỷ niệm chương vì những đóng góp to lớn của họ cho khoa Việt Nam nói riêng và quốc tế nói chung. Sự kiện cũng bên cạnh đó truyền cảm hứng cho thế hệ nhà khoa học nữ trẻ tiếp theo để theo đuổi con đường thay đổi thế giới bằng khoa học.

Sự kiện hôm nay tôn vinh những thành tựu ấn tượng của 38 nhà khoa học nữ tại Việt Nam, trong đó có những cá nhân xuất sắc đã tạo ra ảnh hưởng vượt ra ngoài biên giới quốc gia. Mỗi quan hệ đối tác giữa UNESCO và L'Oréal là một minh chứng cho việc Liên hợp quốc và doanh nghiệp tư nhân có thể cùng nhau tạo ra tác động thiết thực cho cộng đồng. Tôi hy vọng rằng, thông qua chương trình này, cùng với các nhà khoa học nữ, chúng ta sẽ ngày càng thu hẹp khoảng cách giới trong lĩnh vực khoa học tại Việt Nam", ông Jonathan Wallace Baker, Trưởng đại diện UNESCO tại Việt Nam nhận xét.

Bà Lidia Brito, Phó Tổng Giám đốc UNESCO về Khoa học Tự nhiên nhấn mạnh: "Những nhà khoa học nữ này đã trở thành hình mẫu, truyền cảm hứng cho thế hệ trẻ em gái và phụ nữ tương lai theo đuổi sự nghiệp khoa học và công nghệ. Công trình của họ chứng minh sức mạnh của sự lãnh đạo của phụ

nữ trong khoa học và là minh chứng hùng hồn cho những gì có thể đạt được khi phụ nữ được trao cơ hội để phát triển".

Trong khuôn khổ hợp tác giữa UNESCO và Quỹ L'Oréal Foundation, giải thưởng này được lập ra để tôn vinh các nhà khoa học nữ có thành tựu xuất sắc, đồng thời thúc đẩy bình đẳng giới trong lĩnh vực nghiên cứu. Đây cũng là cách thúc đẩy nhân lực và năng lực khoa học để giải quyết các thách thức lớn của thời đại.

Ông Benjamin Rachow, Tổng Giám đốc điều hành của L'Oréal Việt Nam nói: "Chúng tôi không chỉ đơn thuần là mang đến sự công nhận cho các nhà khoa học nữ, mà trên hết chúng tôi muốn hướng đến việc xây dựng thế hệ nhà khoa học nữ trẻ tiếp theo. Họ cần biết rằng sự nghiệp khoa học không chỉ là một lựa chọn, mà còn còn là sức mạnh để tạo ra những điều tốt đẹp".

"Việt Nam đang sở hữu rất nhiều nhà khoa học nữ xuất sắc và chúng tôi vô cùng tự hào vì có thể góp phần hỗ trợ và vinh danh những nghiên cứu tiên phong của họ. Hôm nay, chúng ta vinh danh những người phụ nữ xuất sắc này. Sự tận tâm, kiên cường và kiên trì theo đuổi tri thức của các bạn là biểu tượng của hy vọng và là nguồn cảm hứng cho tất cả chúng ta", ông Jonathan Wallace Baker - Trưởng đại diện UNESCO tại Việt Nam bày tỏ.

TS. Hồ Thị Thanh Vân chia sẻ: "Tôi mong rằng sẽ có nhiều bạn nữ theo đuổi sự nghiệp khoa học mà theo tôi có nhiều chông gai nhưng nếu đam mê và có một chút hy sinh bản thân mình thì các nhà khoa học nữ sẽ có thể vượt qua được những trở ngại để thành công, từ đó đóng góp nhiều cho cộng đồng, cho nền khoa học của Việt Nam nói riêng và thế giới nói chung".

THÙY DƯƠNG

Nơi mảnh đất hồi sinh

Để kịp thời có các giải pháp phục hồi hoạt động du lịch sau cơn bão số 3, du lịch Lào Cai đã xây dựng các chương trình du lịch mới: du lịch gắn với các hoạt động thiện nguyện (từ thiện, tặng quà, hỗ trợ người dân); du lịch gắn với tham quan các vùng bị ảnh hưởng bởi bão lũ với các chủ đề như “nơi mảnh đất hồi sinh”...

Chương trình được xây dựng và thực hiện bởi cộng đồng doanh nghiệp du lịch chung tay vì cộng đồng gắn với phát triển du lịch sau ảnh hưởng của bão Yagi.

Thực tế tại Lào Cai chưa có tour du lịch kết hợp thiện nguyện. Tuy nhiên, những năm gần đây, với điều kiện thực tế ở địa phương, nhiều người yêu du lịch, có tâm lòng nhân ái đã kết hợp 2 hoạt động trên. Điều đó không chỉ thúc đẩy sự phát triển của ngành Du lịch, mà sau mỗi hành trình, du khách còn kết nối những trái tim, những con người ở mọi miền của đất nước xích lại gần nhau. Tour du lịch dự kiến mang tên: “Khám phá Sa Pa - thành phố trong sương kết hợp chương trình thiện nguyện”.

Trong thời gian 3 ngày 2 đêm, dưới hình thức di chuyển bằng ô tô và đi bộ, du khách sẽ được khám phá bản làng, tìm hiểu văn hóa, phong tục, tập quán của đồng bào, kết hợp các hoạt động thiện nguyện tại địa phương. Du khách sẽ được khám phá chợ đêm Sa Pa, nhà thờ đá, sân Quần, hồ Sa Pa; tham quan bản Lao Chải, Tả Van - nơi sinh sống lâu đời của đồng bào Mông và Giáy. Du khách sẽ được chinh phục “nóc nhà Đông Dương” bằng cáp treo; thưởng thức ẩm thực dân tộc... Đặc biệt, trong chuyến du lịch này du khách di chuyển sang trung tâm xã Mường Hoa, nơi bị ảnh hưởng nhiều nhất bởi cơn bão số 3 vừa qua. Đoàn có thể thăm hỏi và tặng quà các hộ gia đình và trường học bị ảnh hưởng; giúp người dân dọn dẹp nhà cửa và các công trình công cộng...

Tour khám phá chợ phiên Bắc Hà - du thuyền trên sông Chảy kết hợp chương trình thiện nguyện. Tour diễn ra trong 3 ngày 2 đêm, du khách sẽ được du thuyền trên sông Chảy, tham quan dinh thự Hoàng A Tường, đền Bắc Hà, chợ đêm Bắc Hà... và tham gia chương trình thiện nguyện giúp đỡ học sinh khó khăn ở Hoàng Thu Phố hoặc xã Lùng Phình.

Du lịch thiện nguyện thu hút du khách

Những con người ở mọi miền của đất nước xích lại gần nhau. (Ảnh: Đào Dung)

Những du khách nước ngoài luôn xông xáo, nhiệt tình trong việc dọn dẹp đường phố. (Ảnh: Nhân vật cung cấp)

Thay vì vui chơi thỏa thích, nghỉ dưỡng ở những khu du lịch sang trọng, tiện nghi, nhiều du khách chọn cách đi du lịch kết hợp làm từ thiện. Đây là cơ hội để du khách vừa chia sẻ khó khăn với những phận đời kém may mắn, vừa có những trải nghiệm thú vị. Nét đẹp, sự nhân văn từ cách làm “hai trong một” này ngày càng được nhiều du khách hưởng ứng.

Tour tham quan du lịch tâm linh, du lịch cộng đồng Bảo Yên kết hợp thiện nguyện. Trong vòng 2 ngày 1 đêm, du khách sẽ được chiêm bái tại đền Bảo Hà, đền Cô, tham quan bản làng ở Nghĩa Đô; thưởng thức ẩm thực của người Tày. Du khách sẽ được thăm và tặng quà các hộ gia đình chịu ảnh hưởng bởi bão, lũ ở Nghĩa Đô, Làng Nù (Phúc Khánh).

Tour khám phá Mường Hum - Y Tý - Lũng Pô kết hợp thiện nguyện. Trong thời gian 3 ngày 2 đêm, du khách sẽ được thưởng thức ẩm thực đặc sản địa phương; tham quan điểm du lịch Y Tý, Lao Chải, cầu Thiên Sinh... tặng quà cho học sinh ở A Lù, Nậm Pung...

Cơn bão số 3 Yagi đi qua, để lại khung cảnh hoang tàn cho nhiều tuyến phố, con đường ở Hà Nội. Một nền tảng công nghệ du lịch đã tổ chức các buổi dọn dẹp đường phố Hà Nội sau bão Yagi, thu hút sự tham gia của các tình nguyện viên Việt Nam và du khách quốc tế.

Chị Vũ Thị Thái An (Annie Vũ), người sáng lập Tubudd chia sẻ: “Sứ mệnh của chúng tôi là kết nối con người với con người, con người với thiên nhiên và con người với thành phố nơi họ sinh sống. Chúng tôi muốn trở thành tiếng nói giúp người nước ngoài hiểu rõ hơn về văn hóa và con người Việt Nam”.

Sau khi cơn bão Yagi đổ bộ Hà Nội và để lại hậu quả nặng nề, đơn vị này đã nhanh chóng hành động. Họ không chỉ chia sẻ thông tin và hình ảnh với cộng đồng quốc tế, mà còn tổ chức một chiến dịch dọn dẹp đường phố trong 2 ngày 14 - 15/9, từ 8h sáng đến chiều tối, dưới sự hỗ trợ và phối hợp của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh quận Hoàn Kiếm (Hà Nội).

Các khu vực được dọn dẹp gồm: xung quanh Nhà hát Lớn, vườn hoa 19/8, vườn hoa Bác Cổ, vườn hoa Cổ Tân và các tuyến phố như Lý Thường Kiệt, Ngô Quyền... Hơn 100 tình nguyện viên tập trung dọn dẹp công viên, xử lý cây đổ, làm sạch vỉa hè để người dân có thể di chuyển và sinh hoạt bình thường.

Đáng chú ý, chiến dịch nhận được sự ủng hộ tích cực của cộng đồng người nước ngoài đang sinh sống tại Việt Nam hoặc du khách quốc tế đang du lịch Hà Nội.

Một số tình nguyện viên là người nước ngoài sinh sống và làm việc tại Hà Nội chia sẻ rằng họ muốn đóng góp một phần nhỏ bé để thành phố nhanh chóng lấy lại màu xanh, không gian sạch, đẹp sau thiên tai.

Chị Thái An không khỏi xúc động: “Các bạn nước ngoài rất nhiệt tình. Họ mang theo đầy đủ dụng cụ từ găng tay, chổi... thậm

chí là mang cho cả những người khác. Các bạn người nước ngoài làm việc không biết mệt mỏi, sẵn sàng đảm nhận những công việc khó khăn nhất. Điều này thực sự khiến chúng tôi xúc động”.

Chiến dịch không chỉ thu hút sự tham gia của tình nguyện viên mà còn nhận được sự ủng hộ, đón nhận từ cộng đồng địa phương. Những người dân địa phương đã cung cấp nước uống, cho gửi xe miễn phí để tiếp sức cho các tình nguyện viên, du khách thể hiện sự ủng hộ bằng nhiều cách khác nhau.

“Thông qua những hoạt động này, chúng tôi càng thấy rõ sứ mệnh kết nối con người của mình. Đặc biệt là trong những hoàn cảnh khó khăn, khi chúng ta kết nối, chúng ta có thể tạo ra những điều kỳ diệu”, chị Thái An chia sẻ.

Du lịch kết nối trái tim

Khác với những chương trình tour thông thường, hành trình tour du lịch từ thiện là nhịp cầu kết nối những trái tim ở mọi miền biên giới, Tô quốc cùng xích lại gần nhau hơn. Bởi sau mỗi hành trình, du khách không chỉ được khám phá vẻ đẹp của thiên nhiên mà còn tìm thấy ý nghĩa, mục đích thực sự của cuộc sống.

Ngày càng có thêm công ty lữ hành tham gia, xây dựng các chùm tour kết hợp làm từ thiện với nhiều hình thức phong phú,

từ những hoạt động vui chơi với trẻ em vùng nông thôn, miền núi, tặng sách vở, quần áo, xây dựng thư viện, trường học đến việc đào tạo kỹ năng sống cho người dân ở các vùng quê nghèo...

Tham gia tour du lịch tình nguyện, tình nguyện viên sẽ được hòa mình vào thiên nhiên và trải nghiệm cuộc sống bình yên tại các vùng quê. Đồng thời, tình nguyện viên được khám phá văn hóa địa phương, mở rộng kiến thức xã hội và phát triển bản thân.

Với mục đích là làm từ thiện nên điểm khác biệt cơ bản của tour này so với các chương trình tour thông thường là hoàn toàn không thu tiền lãi. Chính vì vậy, mức phí tour mà du khách phải chi trả sẽ thấp hơn nhiều so với phí tour thông thường. Tuy nhiên, những người tham gia tour từ thiện ngoài việc được trực tiếp đi tặng quà, thăm hỏi đời sống các dân tộc miền núi khó khăn, họ vẫn có thể tận hưởng những ngày nghỉ thư giãn khi được đắm mình vào những cảnh đẹp hoang sơ miền sơn cước, hay những vùng biển cả bao la, núi non hùng vĩ.

Không dừng lại ở việc trao quà, giao lưu với các tổ chức từ thiện đơn thuần, phần đông du khách tham gia tour đều đòi hỏi nhà tổ chức phải thiết kế sao cho họ “chịu khổ” thật nhiều. Cụ thể như tận tay xây gạch, quét vôi, dọn cây cỏ, dọn bùn, lấy đá đường sá sạch, đẹp, tham gia quá trình sửa lại nhà hay được khuôn vác hàng hỗ trợ đến tận tay người dân tại những khu vực vùng sâu, hẻo lánh... Bên cạnh đó còn giao lưu văn hóa, văn nghệ, tìm hiểu cuộc sống của người dân bản địa.

Ở Việt Nam, dù thành phần tham gia và cách thức hoạt động rất khác nhau, nhưng du lịch từ thiện ở đâu cũng cùng một mục đích là đem lại những điều tốt đẹp. Các nhà nghiên cứu du lịch mong rằng, loại hình du lịch này tiếp tục được thực hiện một cách chuyên nghiệp và nhân văn, trở thành sản phẩm du lịch độc đáo, hấp dẫn.

...Chính niềm vui vì góp phần giúp đời, đi chơi nhưng vẫn có ích đã trở thành nét riêng để tour này ngày càng hấp dẫn du khách. Tích cực trong các chương trình giúp đỡ người nghèo, cô đơn, bệnh tật, rất nhiều du khách cảm thấy hạnh phúc với những việc có ích trong cuộc sống đầy sắc màu này. BẢO CHÁU

THÔNG BÁO ĐĂNG KÝ HOẠT ĐỘNG CHI NHÁNH CÔNG TY ĐẦU GIÁ HỢP DANH ĐÔNG NAM. Địa chỉ trụ sở: 56 Hiền Vương, phường Phú Thạnh, quận Tân Phú, TP. Hồ Chí Minh. Chi nhánh: CÔNG TY ĐẦU GIÁ HỢP DANH ĐÔNG NAM - CHI NHÁNH SÓC TRĂNG. Giấy đăng ký hoạt động số: 11/TP-ĐKHĐ do Sở Tư pháp tỉnh Sóc Trăng cấp ngày: 01/7/2024.

QUYẾT ĐỊNH Về việc giảm giá tài sản (lần 1) CHẤP HÀNH VIÊN. Căn cứ khoản 1 Điều 20, Điều 104 Luật Thi hành án dân sự năm 2008 (được sửa đổi, bổ sung năm 2014); Căn cứ Bản án số: 147/2021/DSST ngày 01 tháng 02 năm 2021 của Tòa án nhân dân quận Bình Thạnh, thành phố Hồ Chí Minh; Căn cứ Quyết định thi hành án số: 1896/QĐ-CCTHADS ngày 04 tháng 7 năm 2022 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa; Căn cứ Quyết định cưỡng chế thi hành án số: 52/QĐ-CCTHADS ngày 29 tháng 3 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa; Căn cứ biên bản kê biên, xử lý tài sản ngày 12 tháng 4 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa; Căn cứ kết quả thẩm định giá theo chứng thư thẩm định giá số: 24623/CT-TGD ngày 03 tháng 5 năm 2024 của Công ty TNHH thẩm định giá NOVA; Căn cứ thông báo bán đấu giá tài sản số: 477/TB-CCTHADS ngày 25 tháng 6 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa; Căn cứ công văn số: 597/24/TP-CV ngày 17 tháng 7 năm 2024 của Công ty đầu giá hợp danh Tiên Phong về việc không có người tham gia đấu giá, trả giá hoặc bán đấu giá không thành; Căn cứ thông báo bán đấu giá không thành số: 627/TB-CCTHADS ngày 05 tháng 8 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Hòa; Xét thời hạn

Những liệt sĩ thời bình quên mình cứu dân

● Cán bộ, chiến sĩ không chùn bước trước gian khó, hiểm nguy.
(Ảnh: Sư đoàn 316 (Quân khu 2) - Nguồn: QĐND)

Trong những khó khăn do thiên tai và bão lũ của bão số 3, tình quân dân lại một lần nữa tỏa sáng, thể hiện phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” của Quân đội nhân dân, Công an nhân dân. Để có thể bảo vệ an toàn cho người dân, cán bộ, chiến sĩ thời bình đã anh dũng hy sinh, ra đi với tinh thần “Vì nước quên thân, vì dân phục vụ”.

Mệnh lệnh từ trái tim

Thiên tai luôn là thử thách lớn đối với con người và con bão số 3 vừa qua cũng không ngoại lệ. Là cơn bão lịch sử đổ bộ vào Việt Nam, lần đầu tiên có cơn bão giật cấp 15, có lúc giật cấp 17, vượt quá sức chịu đựng của các cơ sở hạ tầng, dẫn tới thảm họa trên diện rộng, để lại nhiều hậu quả nghiêm trọng tại miền Bắc.

Nhiều tỉnh, thành chịu thiệt hại nặng nề, từ tổn thất về con người đến tài sản. Hàng nghìn ngôi nhà bị ngập sâu, cây cối bị bật gốc, hệ thống giao thông bị cắt đứt, gây khó khăn trong việc cứu trợ và khắc phục. Gây tổn hại trên diện rộng cho nông nghiệp khi hơn 200.000ha lúa, hơn 50.000ha hoa màu bị ngập úng, thiệt hại, gần 62.000ha cây ăn quả bị hư hại; hơn 3.250 lồng bè nuôi trồng thủy sản bị hư hỏng, cuốn trôi; hơn 30.000 con gia súc, gia cầm bị chết, lũ cuốn trôi. Cơ sở hạ tầng cũng chịu ảnh hưởng nghiêm trọng, khiến cuộc sống người dân bị đảo lộn.

Trước bối cảnh gian khó vì thiên tai, các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã huy động hàng nghìn lượt cán bộ, chiến sĩ quân đội, công an, đoàn viên, thanh niên, cộng đồng dân cư từ khắp mọi miền đất nước đã về hỗ trợ người dân vùng lũ. Sát cánh bên những người dân trong những thời khắc này, trong số các lực lượng luôn có màu áo xanh của những cán bộ, chiến sĩ đã không ngại khó, ngại khổ, không quản ngại nguy hiểm, tính mạng của bản thân, sẵn sàng xung trận vào vùng “rốn lũ” để hỗ trợ Nhân dân, theo phương châm

“giúp dân là mệnh lệnh trái tim Bộ đội Cụ Hồ”. Sự hiện diện của các cán bộ, chiến sĩ đã mang lại niềm hy vọng cho những người dân đang gặp khó khăn. Ở thời điểm đó, họ không chỉ là đội ngũ cứu hộ, cứu nạn mà còn là những người hùng thầm lặng, dũng cảm đối mặt với thử thách để bảo vệ sinh mạng đồng bào.

Theo Bộ Quốc phòng, để ứng phó với cơn bão, quân đội đã huy động một lực lượng mạnh mẽ với 458.000 cán bộ và chiến sĩ, cùng hơn 5.320 phương tiện chuyên dụng như ô tô, xe đặc chủng và tàu thuyền. Trong số đó, 143.700 cán bộ và chiến sĩ từ lực lượng thường trực và dân quân tự vệ đã được điều động để tổ chức trực và sẵn sàng ứng phó. Trong những ngày mưa bão cuồng phong, đội ngũ này đã thực hiện nhiều biện pháp khẩn cấp nhằm giảm thiểu thiệt hại và cứu hộ người dân như sơ tán người dân khỏi vùng nguy hiểm, tổ chức tìm kiếm người mất tích và hỗ trợ xây dựng lại nhà cửa.

Không phụ công lao, những nỗ lực của cán bộ và chiến sĩ trong công tác cứu hộ và khắc phục hậu quả đã mang lại nhiều thành tựu lớn. Cụ thể, quân đội đã phát thông báo kêu gọi 51.000 tàu thuyền với gần 220.000 người di chuyển đến nơi an toàn. Bên cạnh đó, các hoạt động gia cố đê điều và xử lý sạt lở được thực hiện trên tổng diện tích 21.297m². Hơn 96.000 hộ gia đình, với gần 375.000 người, đã được di dời đến nơi an toàn. Đồng thời, 870 người đã được cứu hộ thành công và 175 thi thể được tìm thấy và bàn giao cho các địa phương.

● Đại úy Nguyễn Đình Khiêm, Trung tá Trần Quốc Hoàng, Trung tá Tăng Bá Hưng hy sinh khi thực hiện nhiệm vụ trong cơn bão số 3. (Từ trái qua)

Sau cơn bão số 3, lực lượng quân đội và công an còn để lại nhiều dấu ấn tốt đẹp về tinh thần tận tâm, hết lòng hết sức phục vụ Tổ quốc và Nhân dân. Trong dòng nước lũ cuộn cuộn, hình ảnh một chiến sĩ trong bộ quân phục ướt đầm, ôm chặt em bé trong tay đã khiến nhiều người cảm động. Hay hình ảnh những người lính lấm lem bùn đất, dầm mình giữa dòng lũ, chèo vênh trên những chiếc xuồng phao, bất chấp hiểm nguy để cứu giúp người dân vùng lũ. Những bữa cơm ăn vội, những giây phút chợp mắt trên đồng hồ nát hay việc sẵn sàng nhường cơm sẻ áo cho dân đều là những hình ảnh, những hành động vô cùng trân quý của cán bộ, chiến sĩ.

Vô số những hình ảnh ý nghĩa đó không chỉ cho thấy khát khao giúp đỡ đồng bào mà còn thể hiện tình thương yêu vô bờ cùng sự dũng cảm, sẵn sàng đối mặt với hiểm nguy của những người cán bộ, chiến sĩ. Đồng thời, điều này khẳng định tinh thần trách nhiệm và vai trò quan trọng của lực lượng Quân đội, Công an trong công tác ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai, chứng minh họ là “đội quân công tác” trong thời bình.

“Vì nước quên thân, vì dân phục vụ”

Trên hành trình thực hiện nhiệm vụ trong cơn bão số 3, có rất nhiều chiến sĩ đã dũng cảm lao mình vào bão lũ, để có thể hoàn thành nhiệm vụ, thậm chí nhiều người đã hy sinh hoặc bị thương. Có những người chiến sĩ đã ra đi mãi mãi khi cố gắng cứu đồng đội, có người hy sinh khi ngăn

chặn lũ quét hay khi hỗ trợ Nhân dân khắc phục hậu quả do cơn bão gây ra.

Trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh, trong khi làm nhiệm vụ phòng, chống bão số 3, toàn tỉnh có 2 chiến sĩ hy sinh đó là Đại úy Nguyễn Đình Khiêm và Trung tá Trần Quốc Hoàng. Vào sáng ngày 7/9, Đại úy Nguyễn Đình Khiêm (sinh năm 1997), Đại đội trưởng Đại đội 3, Tiểu đoàn Công binh 1, Lữ đoàn Công binh 513 đã dũng cảm hy sinh vì đồng đội khi đang tham gia tổ công tác cơ động đi giúp Nhân dân chằng chống nhà cửa. Trên đường về sau khi lấy vật liệu, thấy đồng đội trượt chân, có thể bị cây đè lên người gây nguy hiểm, Thượng úy Khiêm lao vào đỡ và bị ngã. Dù đồng đội đã kịp thời đưa đồng chí Khiêm vào Trung tâm Y tế huyện Bình Liêu để cấp cứu nhưng đến khoảng 17 giờ 20 phút cùng ngày, đồng chí Khiêm đã từ vong.

Hoàn cảnh của Đại úy Nguyễn Đình Khiêm còn khiến nhiều người không khỏi xót xa, thương tiếc khi đồng chí chỉ mới kết hôn gần 1 năm. Trên trang cá nhân của chị H - vợ của Đại úy Nguyễn Đình Khiêm đã có những bài đăng chia sẻ khiến cư dân mạng không cảm được nước mắt. Nghẹn ngào, nén nỗi đau, chị H viết trên trang cá nhân: “Không phải em không khoe ảnh vợ chồng mình, mà chỉ là em thích giữ cho em thôi ạ. Vợ tự hào khi là vợ của chồng, một người chiến sĩ đúng như câu nói “vì nước quên thân, vì dân phục vụ”, hết mình vì nhiệm vụ, hết lòng vì đồng đội”. Trước đó, chị H cũng bày tỏ khiến

Ngày 9/9, Chủ tịch nước Tô Lâm ký quyết định truy tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Ba cho Đại úy Nguyễn Đình Khiêm hy sinh khi thực hiện nhiệm vụ giúp Nhân dân phòng, chống bão số 3 tại xã Lục Hồn, huyện Bình Liêu, tỉnh Quảng Ninh.

Chủ tịch nước cũng ký Quyết định truy tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Nhì cho Trung tá Trần Quốc Hoàng vì đã anh dũng hy sinh khi làm nhiệm vụ trong bão Yagi.

Ngày 13/9, Chủ tịch nước Tô Lâm ký quyết định truy tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Ba cho Trung tá Tăng Bá Hưng - người hy sinh khi khắc phục hậu quả bão Yagi tại Hải Phòng.

nhiều người rung rung xúc động: “Đời em, chỉ có anh là chồng, không bao giờ có người thứ hai. Em sẽ đi đón anh về”.

Cũng trong ngày 7/9, Trung tá Trần Quốc Hoàng (sinh năm 1987) cán bộ Trại giam Quảng Ninh được giao nhiệm vụ bảo vệ an toàn cho trại giam đã dũng cảm vượt mưa gió, mò công tháo nước, bảo đảm an toàn cho tất cả các đồng đội và phạm nhân. Thế nhưng, nước dâng quá lớn, dòng nước chảy xiết, sau khi mò công đồng chí đã bị lũ cuốn đi. Sau khi sự việc xảy ra, Trại giam Quảng Ninh cùng lực lượng cứu nạn, cứu hộ đã nỗ lực tìm kiếm. Tuy nhiên, thời tiết diễn biến khắc nghiệt ảnh hưởng đến công tác cứu nạn. Đến 11 giờ 30 phút ngày 8/9, lực lượng chức năng đã tìm thấy thi thể của Trung tá Trần Quốc Hoàng tại khu vực bờ suối thôn Đông Vải, cách đơn vị anh công tác khoảng 1km.

Còn tại Hải Phòng, sau khi cơn bão số 3 đi qua gây thiệt hại nặng nề, ảnh hưởng lớn đến đời sống Nhân dân, ngày 11/9 Lữ đoàn 653 đã báo cáo cấp trên và tăng cường lực lượng, phương tiện giúp địa phương khắc phục hậu quả bão số 3 tại thị trấn Trường Sơn, huyện An Lão. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện nhiệm vụ tại tổ dân phố Xuân Áng, thị trấn Trường Sơn, Trung tá quân nhân chuyên nghiệp Tăng Bá Hưng (sinh năm 1978) Cục Hậu cần, Quân khu 3 đã bị điện giật. Ngay sau khi phát hiện sự việc, đồng đội và Nhân dân lập tức đưa anh vào Bệnh viện Kiến An cấp cứu nhưng đến 15 giờ 15 phút cùng ngày anh Hưng đã không qua khỏi.

Các cán bộ, chiến sĩ đã ngã xuống để lại sau lưng sự xót thương vô tận của gia đình, đồng nghiệp và tất cả người dân Việt Nam. Rất nhiều lời chia buồn được gửi đến với gia đình của các chiến sĩ, nhiều người bày tỏ sự biết ơn trước công lao “vì nước quên thân, vì dân phục vụ” của đồng chí. Dù bão lũ rồi sẽ qua đi, nhưng chắc chắn chúng ta mãi mãi không quên và không được phép quên những cống hiến, hy sinh của họ - những người lính thời bình trong cơn bão số 3.

LINH CHI

BẢO TÀNG LỰC LƯỢNG VŨ TRANG VIỆT BẮC QUÂN KHU 1:

Nỗ lực góp phần hoàn thiện nhân cách Bộ đội Cụ Hồ

Vào một chiều mùa thu, trên con đường Hoàng Văn Thụ, TP Thái Nguyên đổ rợp cờ hoa, băng rôn, khẩu hiệu chào mừng 79 năm Cách mạng Tháng 8 và Quốc khánh 2/9, chúng tôi về thăm lại Bảo tàng Lực lượng vũ trang Việt Bắc (LLVT) Quân khu 1, nơi lưu giữ những giá trị lịch sử cách mạng của quân và dân 6 tỉnh Cao Bằng, Bắc Kạn, Lạng Sơn, Bắc Ninh, Bắc Giang, Thái Nguyên.

● Lễ báo công trước tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh.

● Hướng dẫn viên Bảo tàng đón tiếp, thuyết minh cho chiến sĩ mới nhập ngũ.

Việt Bắc là cái nôi của quê hương cách mạng

Bảo tàng LLVT Việt Bắc Quân khu 1 được thành lập ngày 20/8/1984 với diện tích mặt bằng hơn 4.500m². Tại đây vẫn còn di tích đồi ông Đống, là nơi canh trực máy bay địch trong cuộc kháng chiến chống Mỹ. Bên dưới đồi là hầm địa đạo nơi các đồng chí lãnh đạo Bộ Tư lệnh Quân khu 1 trú ẩn và làm việc trong giai đoạn 1966 - 1972.

Khu ngoại thất Bảo tàng trưng bày các hiện vật thể khối lớn như tên lửa, ra đa, pháo 100mm, PPK 37mm và nhiều loại bom, mìn... của thực dân Pháp và đế quốc Mỹ dùng làm vũ khí để đánh chiếm Việt Nam. Bên cạnh khuôn viên là chiếc máy bay Mic 21 do Anh hùng Lực lượng Vũ trang Nhân dân, phi công Phạm Thanh Ngân, quê ở xã Lương Phú, huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên lái bắn hạ 8 máy bay của không quân Mỹ. Kế đó là cây đa do Đại tướng Võ Nguyên Giáp trồng ngày 4/10/1998...

Trong nhà trưng bày, tại chính giữa gian khánh tiết là bức tượng Bác Hồ, phía sau là bức phù điêu khái quát toàn bộ lịch sử cách mạng Việt Bắc. Trên bức phù điêu có dòng chữ "Cách mệnh đã do Việt Bắc mà thành công thì kháng chiến sẽ do Việt Bắc mà thắng lợi". Tại không gian đối diện, Bảo tàng trưng bày hình ảnh của các đồng chí lãnh đạo Bộ Tư lệnh Quân khu qua các thời kỳ...

Với gần 10.000 hiện vật tại các chuyên đề trưng bày, Bảo tàng đã tóm tắt lại quá trình lịch sử của quân và dân Việt Bắc trong đời sống và đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước.

Ngày 2/8/2000, Bộ Quốc phòng có Quyết định số 1529/QĐ-QP xếp hạng 2 cho Bảo tàng LLVT Việt Bắc Quân khu 1. Đúng như tên gọi, Việt Bắc là cái nôi của quê hương cách mạng, là phen đầu chờ che vùng biên cương phía Bắc của Tổ quốc trong thời dựng nước và giữ nước của cha ông, là niềm tự hào của Nhân dân các dân tộc Việt Bắc. Bởi nơi đây là Thủ đô kháng chiến, ATK

của Trung ương Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh lãnh đạo toàn quân, toàn dân tiến tới tổng khởi nghĩa giành chính quyền năm 1945. Là nơi phát tích chiến dịch Điện Biên Phủ, đề ra nhiều quyết sách, chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng. Ngày 6/12/1953, tại lán Tin Keo, xã Phú Đình, huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên, Bác Hồ, Bộ Chính trị đã chủ trì cuộc họp đặc biệt của Quân ủy Trung ương quyết định đánh Tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ và chọn cánh đồng bản Soi, xã Đồng Thịnh, huyện Định Hóa làm thực binh chiến trường Điện Biên. Đây là cuộc diễn tập thực binh có tiếng nổ, quy mô lớn, hiệp đồng binh chủng đầu tiên của quân đội ta.

Góp phần làm sống động hình ảnh Bộ đội Cụ Hồ trong lòng Nhân dân

Hàng năm, nhân các ngày truyền thống, lễ, Tết của dân tộc Bảo tàng LLVT Việt Bắc Quân khu 1 phối hợp với Bảo tàng Lịch sử quân sự Việt Nam, Bảo tàng tỉnh Thái Nguyên và Ban

Quản lý di tích ATK đi sưu tầm, trưng bày, triển lãm phục vụ Nhân dân các dân tộc tại quê hương ATK... Với đặc thù là những người lính làm nhiệm vụ bảo tồn, việc đầu tiên của mỗi đồng chí là phải học tập, rèn luyện và thực hiện nghiêm túc điều lệnh, điều lệ, kỷ luật quân đội. Ngoài nhiệm vụ chung, Bảo tàng có nhiệm vụ là sưu tầm, lưu giữ, trưng bày phát huy giá trị cao nhất của hiện vật nhằm giáo dục truyền thống cách mạng cho cán bộ, chiến sĩ và Nhân dân các dân tộc Việt Bắc. Đồng thời nghiên cứu khoa học nghệ thuật bổ sung vào tác chiến, cách đánh của lực lượng vũ trang Quân khu, sắp xếp chính xác các địa danh, sự kiện lịch sử quân sự trên địa bàn 6 tỉnh Quân khu quản lý.

Do đó, mỗi lần đi tuyên truyền, trưng bày, triển lãm, đơn vị đều chọn lọc chuyên đề rất kỹ, phù hợp với đối tượng được tuyên truyền. Phần lớn cán bộ, nhân viên, chiến sĩ, Nhân dân đến học tập tham quan đều là con em các dân tộc nên việc giải

thích, tuyên truyền, hướng dẫn phải theo phương châm dễ hiểu, dễ nhớ, dễ làm theo, đôi khi mượn cả những câu ví von hoặc tuyên truyền bằng tiếng dân tộc cho bà con vùng sâu, vùng xa.

Qua mỗi đợt học tập trực quan, sinh động, ý thức về tình cảm gia đình, truyền thống cách mạng, tình yêu quê hương, đất nước trong mỗi người lính lại được nhân lên, đoàn kết gắn bó với nhau hơn, để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ của quân đội là sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Hay nói một cách khác, Bảo tàng LLVT Việt Bắc Quân khu 1 đã góp phần làm sống động hình ảnh anh Bộ đội Cụ Hồ trong lòng Nhân dân các dân tộc Việt Bắc.

Đại tá Đinh Văn Giám, Giám đốc Bảo tàng LLVT Việt Bắc Quân khu 1 đưa chúng tôi đi tham quan lại các khuôn viên và không gian trưng bày. "Những năm qua, Bảo tàng luôn nhận được sự quan tâm của Thường vụ Đảng ủy Bộ Tư lệnh Quân khu 1 về mọi mặt để trưng bày mới ngày càng hiện đại, chính quy; quy hoạch đội ngũ cán bộ, nhân viên theo kiểu biên chế mới. Đến nay, 100% cán bộ chuyên môn đều có trình độ đại học. Tiếp tục thực hiện hiệu quả Nghị quyết TW5 khóa VIII về "Xây dựng nền Văn hoá Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc" và Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị về "Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh" - Đại tá Đinh Văn Giám cho biết.

Nhìn cơ ngơi khang trang, xanh, sạch, đẹp chuẩn bị đón ngày truyền thống 20/8, chúng tôi như hoà vui với niềm vui chung của cán bộ, chiến sĩ nơi đây. 40 mười năm chặng đường phấn đấu, Bảo tàng LLVT Việt Bắc Quân khu 1 đã góp phần tô thắm thêm truyền thống vẻ vang của lực lượng vũ trang Quân khu 1 "Trung hiếu, Tiên phong, Đoàn kết, Chiến thắng".

Do có nhiều thành tích xuất sắc trong công tác sưu tầm, lưu giữ, bảo quản, trưng bày, tuyên truyền phục vụ Nhân dân các dân tộc Việt Bắc, Bảo tàng LLVT Việt Bắc Quân khu 1 đã nhiều lần được Bộ Quốc phòng, Tư lệnh Quân khu tặng Bằng khen; 5 năm liền đạt đơn vị Quyết thắng (2019 - 2023). Đặc biệt, năm 2024, Bảo tàng được Thường vụ Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Quân khu đề nghị Nhà nước tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Ba. **TUẤN ANH**